

2020

Pedagógiai program

**SZENT GYÖRGY
KATOLIKUS ÓVODA,
ÁLTALÁNOS ISKOLA
ÉS ALAPFOKÚ
MŰVÉSZETI ISKOLA**

Tartalom

1	Magunkról – előjáróban	6
1.2	Az intézmény pedagógiai hitvallása	6
	Pedagógiai alapelveink.....	6
2.	Az iskola nevelési programja	8
2.1	A nevelő-oktató munka pedagógiai törvényi háttere, alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	8
2.2	Jogszabályi háttér.....	8
	Alaptörvény	8
2.3	A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	8
1.3.1	Az intézményben folyó nevelő-oktató munka célja	9
1.3.2	Az intézményben folyó nevelő-oktató munka feladatai.....	10
1.3	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	14
1.4	Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	15
1.4.2	Az egészségnevelés lehetőségei osztályfőnöki órákon	16
1.4.3	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	16
1.5	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	19
1.6	A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	21
1.7	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	22
1.7.3	A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztése	24
1.8	Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	34
1.9	A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái	35
1.9.2	A diákokkal való kapcsolattartás formái.....	35
1.9.3	A szülőkkel való kapcsolattartás formái:	35
1.9.4	Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel	37
1.10	A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	38
1.10.2	A vizsgaszabályzat célja.....	38
1.10.3	A vizsgaszabályzat hatálya.....	38
1.10.4	Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje	39
1.10.4.1.	A vizsgatárgyak követelményrendszere.....	39
1.10.4.2	Az értékelés rendje	39

1.10.4.3 A vizsgatárgyak részei és követelményei	40
1.11 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	44
1.12 A felvételi eljárás különös szabályai	45
1.13.1 A drámaszakkör.....	49
1.13.2 Az iskolai énekkar	49
1.13.4 Diáksportkör, táborok.....	50
1.13.5 A tanítási órák keretében meg nem valósítható egyéb foglalkozások	50
2. Az óvoda nevelési programja	51
Bevezetés.....	51
2.1 Óvodánk adatai.....	51
2.2 Törvényi megfeleltetés	52
2.3 Óvodakép	54
2.4 Gyermekkép	54
2.5 Pedagóguskép.....	56
2.6 Nevelésünk alapelvei és értékeink	56
2.7 Pedagógiai programunk céljai	58
2.8 Pedagógiai programunk feladatai	59
2.9 Tervezés	61
2.10 Szervezeti és időkeret.....	62
2.11 Hitre nevelés.....	66
2.12 Egészségnevelési és környezeti nevelés.....	68
2.13 Egészséges életmód alakítása, mozgás.....	69
2.14 Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés és orientáció.....	74
2.15 Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés.....	78
2.16 Játék.....	83
2.17 Mozgás	91
2.18 Verselés-mesélés	95
2.19 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	98
2.20 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka,	100

2.21 A külső teremtet világ tevékeny megismerése.....	103
2.22 A külső teremtet világ tevékeny megismerése / matematika tartalmú tapasztalatok....	107
2.23 Munka.....	110
2.24 Tanulás	113
2.25 Gyermekvédelem	115
2.26 Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	119
2.27 Az óvoda külső kapcsolatai.....	128
3. Az iskola helyi tanterve.....	134
3.1 A választott kerettanterv megnevezése	134
3.3 „Élmény pedagógia a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztésére”	135
3.4 Művészeti nevelésben alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek	136
3.5 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	136
3.6 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	137
3.7 Mindennapos testnevelés szervezése	140
3.8 Lovasoktatás - Nemzeti lovaskultúra	140
3.9 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	141
3.10 Projektoktatás	141
3.11 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	141
3.12 A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei	142
3.13 Az iskola írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatásának az ismeretek számonkérésének rendje.....	143
3.13.2 Szóbeli számonkérés	143
3.13.3 Írásbeli számonkérés formái:	144
3.14 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	152
3.15 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	153
3.16 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek....	154
3.17 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	155
3.18 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	163
4. Legitimációs záradék	167
4.1 A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata	167

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai	168
A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék	169
Fenntartói jóváhagyó nyilatkozata	169
1. számú melléklet	170

1 Magunkról – előljáróban

Intézményünk - a **Szent György Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**- Szent György nevét viseli, aki településünk, Jászalsószentgyörgy védőszentje is, kinek személye kifejezi azt a keresztény meggyőződést, hogy a hit megszünteti a démonok uralmát, és a gonoszt minden alakjában legyőzi.

Az intézmény jellege

Intézményünk többcélú közös igazgatású intézmény, melyben óvoda, nyolc évfolyamos általános iskola és alapfokú művészeti iskolai képzés is folyik, képzőművészeti ágon.

Intézményünkben prioritása van a teljes embert formáló nevelői és oktatói munkának.

Az iskola a katolikus nevelésben felhalmozódott tapasztalatok alapján alakítja ki az adott nevelési szakaszra és területre vonatkoztatott konkrét nevelési tervet, figyelembe véve az intézmény célkitűzéseit, az adott régió sajátosságait és a korszerűség kritériumait.

A program a magyar közoktatás egészébe illeszkedve követi a Nemzeti Köznevelésről szóló törvény 2011. évi CXCV. törvényt, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 51/2012. EMMI rendeletet, valamint a Kerettantervet, továbbá az Egyházi Törvénykönyv előírásait.

A gyermekek iránt érzett szeretetünk és felelősségünk, Istenbe, a tudást közvetítő pedagógusokba vetett hit és a szülők támogató segítségével lehet a garanciája e program megvalósulásának.

1.2 Az intézmény pedagógiai hitvallása

Pedagógiai alapelveink

A katolikus intézményünk nevelésének alapja és középpontja maga Krisztus.

hit - közösségépítés - hiteles példaadás - lelkiismeretesség - következetesség

Ebben az öt szóban tömören összefoglalhatók a Szent György Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programjának legfontosabb alapelvei.

- **HIT**

Intézményünk hivatása és küldetése a gyermekek nevelése és oktatása a katolikus egyház értékrendjével összhangban. Az örök értékekre alapozva példamutató emberi magatartásunkkal neveljük tanítványainkat. Iskolánk azonosulni kíván a katolikus neveléssel foglalkozó dokumentumokban foglalt és megfogalmazott célkitűzésekkel. A keresztény embereszmény formálására törekszünk a krisztusi alapelvek illetve az általános emberi értékek közvetítésével.

• KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS

Az intézmény megalakulásától fogva kulcsszerep jut a közösség építésének. A tanulók példát is láttak maguk előtt a tantestületben, így számukra is hamar értékke vált az összetartozás. A közösségépítés céljából rendszeresen olyan programokat szervezünk, amelyek közelebb hozzák egymáshoz, az iskolához tartozókat, odafigyelünk egymásra, felelősséggel vagyunk a ránk bízottakért, és bennük is igyekszünk kialakítani a közösséghez való tartozás fontosságát és értékét.

• HITELES PÉLDAADÁS

Tudjuk, hogy minden szóbeli útmutatásnál, irányításnál többet mondanak a tettek. A gyermekek elé csak akkor támaszthatunk követelményeket, ha azokat mi is nap mint nap teljesítjük. Vonatkozik ez a hitbeli, erkölcsi igazságokra egyaránt. Ezért elsősorban arra törekszünk, hogy hiteles keresztény emberek legyünk, s csak akkor tudunk keresztény pedagógusként is hatékonyan nevelni. "Példát adtam nektek, hogy amit én tettem, ti is azt tegyétek." (János 13,15)

• LELKIISMERETESSÉG

Ez a tényező mind a nevelői, mind az oktatói tevékenységet érinti. Pedagógusaink tudásuk legjavát adva készülnek fel a tanítási órákra, de felelősségüknek érzik az órákon, foglalkozásokon kívül is, hogy formálják diákjaik személyiségét. A nevelésben szívügyüknek tekintik, hogy a tanulókat a helyes útra terelgessék.

• KÖVETKEZETESSÉG

A pedagógusok következetességének három irányba kell megnyilvánulnia:

- elsőként a diákok felé; a tananyag számonkérése mindenkivel szemben ugyanazon elvek alapján történik, rendszeresen;
- a tanárnak önmagával szemben is következetesnek kell lennie, a felkészülésben, az adminisztrációban;
- és a pedagógusok egymás felé, hogy az intézmény rendszere egységes legyen, mindenki ugyanazon szempontrendszer szerint követeljen és értékeljen.

Ennek megfelelően az alapfunkciók ellátása mellett, a továbbiakban is olyan intézmény megteremtésén munkálkodunk, ahol humánus, szeretetteljes környezetben egészséges, nemes jellemű, érdeklődő gyermekeket nevelünk.

Hatékony intézmény megvalósításán munkálkodunk, amellyel elégedettek a diákok és szülők. Intézményünkben minden tanuló egyaránt fontos, egyéni képességeinek fejlesztésére törekszünk tehetséggondozással és a hátrányok leküzdését is szolgáló felzárkóztatással. Igényes magatartás és környezetkultúra megvalósításával, az egészséges életvitel igényeinek megvalósításával, a családját, hazáját megbecsülő fiatalok nevelését vállaljuk.

2. Az iskola nevelési programja

2.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai törvényi háttere, alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.2 Jogszabályi háttér

A pedagógiai program tartalmát meghatározó jogszabályok és dokumentumok:

Alaptörvény

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Törvények

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 1997. tv. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, gyermekek jogairól
- 1990. évi IV. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházról
- Az Egyházi Törvénykönyv (Szerkesztette, fordította és a magyarázatot írta Erdő Péter. Szent István Társulat az Apostoli Szentszék Könyvkiadója Budapest, 1985.)
- 2012. évi törvény a munka törvénykönyvéről
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról

Rendeletek

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatói intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról

Jelen módosítás a Nemzeti alaptanterv ez utóbbi módosítása miatt vált szükségessé.

2.3 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Alapelvek:

A katolikus iskola a hagyományt, az értékeket, az értékrendet védi, ezzel magát az embert védi.

Intézményünk nevelő-oktató munkáját a több ezeréves európai értékrend hatja át.

Alappilléreként szerepel a négy alapvető érték: az igaz, a jó, a szép, a szent.

- Az igaz ismeret a valós viszonyoknak megfelelő ismeret.
- A helyes, vagyis a jó (erkölcsös) cselekvés: a valós viszonyoknak megfelelő cselekvés.
- A szép a rejtett igaznak és jónak napfényre jutása.
- Mivel Isten maga a szentség, ezért a "szent" abszolút érték, ez alapozza meg a másik három alapértéket. Ha ez megkérdőjeleződik, az összes többi érték is bizonytalanná válik.

1.3.1 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka célja

Tevékenységünk középpontjában a minőségi nevelő- illetve oktatómunka áll, amely biztosítja tanulóink tovább haladását kibontakoztatott képességeiknek megfelelően.

Kiemelkedő fontosságot szánunk tanulóinknak a keresztény erkölcsi és szellemi nevelésére, a katolikus hitelvek szerinti életvitel kialakítására és folytatására. Arra törekszünk, hogy a diákok biztos alapkészségek birtokában korszerű, használható, alkalmazható tudásra tegyenek szert, és legyenek képesek boldogulni a szűkebb és tágabb környezetükben. A szakmai tudás mellett szilárduljon meg bennük a katolikus erkölcs, és hit.

Távlati cél:

A társadalom számára hasznos, igazi értékrend szerint élő boldog embert nevelni.

Közel cél:

Felkészíteni a gyereket arra, hogy:

- alapműveltséggel rendelkezzen;
- képességeinek megfelelő iskolát válasszon a továbbtanuláshoz, és ott keresztény emberként álljon helyt;
- megtalálja azt a közösséget, amely segíti őt.

Általános célunk, hogy neveltjeink képesek legyenek felelősségteljesen gondolkodni, legyenek szabadok, tisztelettel legyenek mások iránt, legyenek elkötelezettek és keményen dolgozzanak, tanuljanak. A katolikus iskola célja, hogy az iskola a maga sajátos

eszközeivel és lehetőségeivel hozzájáruljon a kultúra, a gazdaság és a társadalom keresztény értékek szerinti formálásához. A katolikus iskola így egyszerre nevel és evangelizál.

Célok az alapfokú nevelés-oktatás első szakaszára:

- Tovább óvni és fejleszteni az iskolába lépő kisgyermek szociális képességeit; a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődését és nyitottságát.
- Fogékonnyá tenni a gyermeket a saját környezete, a természet, a közösség, majd a társadalom értékei iránt.
- Teret adni a gyermek játék- és mozgás iránti vágyának. Segíteni a gyermek természetes fejlődését, érését.
- Lehetővé tenni az integrált nevelést.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetíteni, alapképességeket és alapvető képességeket fejleszteni.

Célok az alapfokú nevelés-oktatás második szakaszára:

- Folytatni az első szakasz nevelő-oktató munkáját, a készségek, képességek fejlesztését.
- Figyelembe venni, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz.
- Figyelembe venni, hogy 13-14 éves kortól a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.
- Közösségi embert nevelni, elfogadtatva a másik "másságát".
- A különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket együtt nevelni.
- Lehetővé tenni az integrált nevelést.
- A tanulókat érdeklődésüknek, tehetségüknek, és képességüknek megfelelően felkészíteni a továbbtanulásra, illetve a társadalomba való majdani beilleszkedésükre.

1.3.2 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka feladatai

Az emelt óraszámú oktatással a tehetséges, az érdeklődő tanulóink számára magasabb szintű, elmélyültebb tudást kínálunk. A tanulóbarát, családi légkör tanulóink képességeinek kibontakozását, személyiségük fejlődését segíti. Hisszük és valljuk, hogy az iskolánkba járó tanulók szellemi, lelki és fizikai egyensúlyának összhangja szolgálja a versenyképes, folyamatos önfejlesztés képességének megvalósulását. Minőségpolitikánk megvalósításával azt szeretnénk elérni, hogy tanulóink társadalmilag hasznos, biztos erkölcsi alapokon nyugvó emberekké váljanak.

A katolikus iskola elsősorban igazi iskola, ami azt jelenti, hogy *előtérben van a minőségi szakmaiság követelménye*. Teljes körű kulturális képzést igyekszik nyújtani, a személyiség egészét növelve, nyitottan. Elsődleges feladatának tekinti a *tudás közvetítését* a kultúra asszimilálása és kritikai újrafeldolgozása révén, de nem feledkezik el arról, hogy *azért tanít, hogy neveljen*. Ezeket a célokat az iskola sajátos módszereivel igyekszik elérni, de olyan eredeti módszereket is előtérbe helyez, mint a *baráti kapcsolatok*, a *fiatalok közti jelenlét* és az *iskolán kívüli közösségi tevékenységek*. Iskolánk katolikus. Ez azt jelenti, hogy az evangéliumi elvek belső motivációvá válnak, inspirálják a nevelési módszert, meghatározzák a végső célokat. Megpróbálja az ember és világa, történelme keresztény szemléletét átadni, valamint nyitottá tenni a tanulókat a hit világa felé, hogy így elősegítse az élet, a kultúra és a hit szintézisét. Ezért *nagy hangsúlyt helyez a hitoktatásra*. Arra törekszik, hogy a mai gyermekek nyelvén, számukra érthetően közvetítse az evangélium üzenetét. A kor kérdéseire keresi - a gyermekekkel együtt - az evangéliumi választ, és annak megvalósítási lehetőségeit. Emiatt kiemelt szerepe van a hitoktatásban a dialógusnak, és közösségek életre hívásának.

A katolikus iskola nevelési rendszere valóban igényes. Akiben azonban benne él a nevelői elkötelezettség és élethivatás, az felismeri ennek e pedagógia erejét. Katolikus iskolánk minden pedagógusa vállalta munkaszerződésének aláírásával, hogy katolikus intézményben vállal hivatást, ezért munkáját, életvitelét a katolikus szellemiség által elfogadott erkölcsi-etikai normáknak megfelelően végzi és éli meg.

- A fiatalok nevelését, oktatását tartja munkájában szem előtt.
- Munkáját igyekszik vidáman, jókedvűen végezni.
- A nehézségeket lebirkózva, soha nem adja fel. Mindehhez felhasználja a munkatársi közösség segítségét.
- Nevelő és nem csak oktató. Nagyon fontos a szakmai tudás, de soha nem felejt el, hogy elsődleges az életre nevelés.
- Munkájában következetes, nem részrehajló.
- Felelősséget vállal a rábízott tanulókért, tárgyakért, oktatási eszközökért.
- Odaadóan végzi hivatását, ezzel is példát mutatva az intézményi közösségnek.
- Egyéniségével és helyes önismeretével is igyekszik nevelni.
- Szerénységével is igyekszik nevelni.
- Kollégáiról a tanulók előtt tisztelettel beszél.
- Családszerető és ezt kifejezésre juttatja szavaiban és magatartásában.
- Együtt halad az úton a nevelőközösséggel és az osztályával.
- Észreveszi a problémát, tapintatosan kezeli.
- A tantárgyak órávezetését a tanmeneteknek megfelelően végzi.

- Folyamatosan fejleszti önmagát erkölcsi- etikai- pedagógiai téren.
- Ügyel arra, hogy saját szakterületén nyomon kövesse a tudomány fejlődését.
- Saját tanítványát magántanítványként óradíj ellenében nem taníthatja.
- A „Szent György-i pedagógus ismeri intézménye körülményeit, a fenntartó Egri Főegyházmegye és településünk önkormányzatának gondoskodó hozzáállását iskolánkhoz, ezért a munkaköri kötelezettségein felül a jó sáfár és a gondos gazda szemével lojálisan vigyázza intézményét.

A Szent György Katolikus Óvoda Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestületének alapvető törekvése olyan fiatalok nevelése, akik a napi következetes tanulás mellett tudatosan figyelmet fordítanak az adott időszakban kitűzhető eredmények (osztályzatok stb.) elérésére, szisztematikus és tervezett megvalósítására. Általános irányelvünk folyamatosan figyelemmel kísérni törekvéseik, céljaik megvalósulását, annak ütemét; amennyiben elmaradás mutatkozik a kívánatos haladástól, egyéni és szülői konzultációval segíteni tanítványaink megfelelő fejlődését.

Jelentős mutatószámként tartjuk nyilván az osztályok és az iskola félévi és tanév végi átlageredményeit, a magatartás és a szorgalomjegyek átlageredményét.

Feladatok az alapfokú nevelés-oktatás első szakaszára:

A pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése áll.

A tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, és így motivált munkában fejlesztjük a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és segítjük érzelmvilágának gazdagodását.

A tanuló a tanulási tevékenységek közben - képességeinek megfelelően – folyamatosan bővíti alapismereteit.

Támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

Fejlesztjük a tanuló tanulási képességét, megalapozzuk a tanulási szokásokat.

Segítjük a tanulási nehézségekkel küzdő gyereket.

Törődünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

Tudatosítjuk a gyermekben a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető értékeket.

Megerősítjük, illetve igyekszünk kialakítani a keresztény magatartásmintákat, szokásokat.

Közösségi életre nevelünk.

A gyermek jellemét formáljuk, így a személyiség érését segítjük elő.

A fenti feladatokat a szülőkkel, szakemberekkel együtt próbáljuk megoldani.

Feladatok az alapfokú nevelés oktatás második szakaszára:

A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, empátiáját, felebaráti szeretetét.

Egészséges versenyszellemet alakítunk ki.

Segítjük a gyermeket, hogy a tanulási tevékenység közben – képességeinek megfelelően – folyamatosan bővítse alapismereteit.

Olyan helyzeteket teremtünk, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének értékét.

Tudatosítjuk a tanulóknak a keresztény közösség értékét.

Igyekszünk megtanítani arra, hogy keresztény ember felelősségtudatával viszonyuljon a természeti és az épített környezethez.

Tudatosítjuk a keresztény, a nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományokat, és ezen értékek ápolására neveljük őket.

Megerősítjük a keresztény Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is készítjük más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére.

1.2.2 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszközei

A fenti eredmények elérésének eszközeként az alábbi folyamatos tevékenységi formákat folytatjuk:

- következetes tanári magatartással és követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében,
- folyamatos és kitartó munkára, tanulásra készítjük diákjainkat,
- rendszeres értékeléssel és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulmányaikról,
- az eredményekről az értékelés megszületését követően azonnal tájékoztatjuk a tanulót és a szülőt.

1.2.3 Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eljárásai

- minden diákot egyéniségként kezelünk, és megkeressük fejlesztésének, nevelésének optimális lehetőségét,

- osztályfőnöki munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk minden tanítványunkkal és családjával való folyamatos kapcsolattartásra, nevelési folyamatuk irányítására.
- A fentiek érdekében folyamatosan együttműködünk a tanulót nevelő családdal, jelzéseket adunk és veszünk tanítványunk fejlesztésének biztosítása érdekében.
- Fontosnak tartjuk annak a tanári mentalitásnak a fejlesztését, amely minden tanítványában tehetséget lát, megindítja őt tehetségének felismerése és kiteljesítése irányába megtalálva az ehhez szükséges kapcsolódási pontokat, pedagógusokat, szervezeteket és lehetőségeket.

*Az egyetlen megengedett ráhatás a mások jó példája és a szelíd, szeretetteljes buzdítás. Az osztályok légköre családias. Tanulni, leckét írni kötelező, de a diák közben kérdezhet, hozzászólhat. Alapelvünk szerint a bizalom az egész nevelés alapja. A nevelő tekintélye nem a büntetéstől való félelemre, hanem a szeretetre épült. **„Szeretet nélkül nincs bizalom, bizalom nélkül nincs nevelés” (Don Bosco).** Ennek legfontosabb eleme a „közösségi környezet” kialakítása. Ilyenek: bizalomra építő kapcsolat, családiasság-otthonosság légköre, integratív és támogatást nyújtó nevelés, diákcsoportok segítése és bevonása az iskola életébe. Kiemelten fontos az is, hogy az iskola „nevelői környezetet” biztosítson. Ez jelenti a tantermek és közösségi helységek gondos kialakítását, harmonikus és fiatalos dekorálását; a mosdók, étkező és más helységek rendezettségét; ennek kialakításába felelősen bevonjuk a diákokat.*

1.3 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolának mint másodlagos szocializációs színtérnek a személyiségformálásban betöltendő feladatköre az utóbbi évtizedekben jelentős változásokon ment át. A pedagógusi tevékenység ismeretátadási funkciója mindinkább differenciálódott. Az átadandó ismeret megnövekedett.

Az iskolai személyiségformálásnak váratlanul új feladatai születtek; a társadalmi problémák a családi körben is megjelentek és az ebből adódó hiányosságokat gyakorta pótolni, korrigálni kell az iskolában. Az iskola a lakosság széles rétegeinek az egészséget megőrző magatartásra kedvező irányú befolyással bírhat. Ezen belül az iskola legfontosabb feladatterülete az elsődleges megelőzés. Ebben az iskola védőnőinek személyében – akik egyikének egyben mentálhigiénés végzettsége van – képzett szakemberekkel rendelkezünk. A személyiségfejlesztésben, az önkép kialakításában, a kreativitás, a problémamegoldó képesség fejlesztésében, a csoportba való beilleszkedésben az osztálynak mint közösségnek elsődleges szerepe van. A közösség jellemformálásában, a veszélyeztetett helyzetben lévő tanulók védelmében az osztályfőnök és a fent említett szakemberben fontos szerepet kap. A személyiségfejlesztést szem előtt tartva az adott szakterületek speciális intézményeivel (Pedagógiai Szakszolgáltató Központ, Gyermekjóléti Szolgálat) állandó kapcsolatot tartva lehetőségeinkhez mérten mindent megteszünk a tanulók érdekében, konkrétan:

- *diákcentrikus* tanári gondolkodás és magatartás,
- a tanári pályához *hivatásbeli becsületen, a nevelésben való hiten alapuló* felelősségteljes viszonyulás (a társadalmi megbecsültség nem kielégítő voltának viszonyítási alapja helyett),
- *kudarctűrő, sikerre vágyó*, s ennek érdekében tenni akaró, életvidám, közösségben is gondolkodó *diák és tanár eszménye* érvényesüljön,
- felelősségteljes nyilvános szereplés a közjó érdekében,
- *szervezett képesséssel és önképesséssel* biztosított tájékozottság, sokoldalúság,
- a személyes pozitív példamutatás mind a munkában, mind a hétköznapi kapcsolatok területén érvényesüljön,
- *önálló értékrend, világkép, világnézet* kialakítását elősegítő nyitott, személyes kapcsolatokra, oktatási, ellenőrzési módszerre törekvő általános tanári magatartás,
- a diákot egyszerre saját személyiségéhez (képességeihez) és diáktársai teljesítményéhez egyaránt viszonyító tanári minősítés, az értékelés igazságossága, hatékonyabb munkára motiválása fejlődjön ki,
- *belülről motivált, önálló tevékenységre* (ismeretszerzés, önképzés, önellenőrzés, önértékelés) képes *tanulói, tanári személyiség érvényesülése*; alkotói műhelyek: újságszerkesztés, önképzőkör, kulturális produkciók, diákszínjátszás biztosítása,
- a tanár-diák együttes tevékenységének folyamatát meghatározó kívánatos elvek:
 - közös gondolkodás (megbeszélés),
 - egyéni munkálkodás irányainak kialakítása, megvitatása (tanulás, ismeretszerzés együttes gondolkodással),
 - kölcsönös, közös megbeszélés, a tapasztalatok értékelése, hasznosítása.

1.4 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk alapvetően fontos célkitűzése tanulóink egészségének megóvása, a folyamatos egészségnevelési tevékenység. Ezt az irányelvet alkalmazva dolgoztuk ki iskolánk egészségfejlesztési programját, amelynek **kulcsterületeiként** tekintünk a következő feladatokra:

- a dohányzás megelőzése,
- az alkohol- és a drogprevenció,
- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az aktív testmozgás, és a mozgásszervi betegségek csökkentése,
- a mentális betegségek megelőzése,
- családi életre nevelés,
- az elemi elsősegélynyújtás szabályainak elméleti és gyakorlati elsajátítása.

Fontosnak tartjuk az emberi szervezet működésével és a betegségek kialakulásával kapcsolatos ismeretek bővítését, az anatómiai és élettani ismeretek elmélyítését, saját szervezetünk megismerését és a fiziológiai folyamatok megértését. Ezen ismeretek használata és beépülése az aktív tudatba elősegíti a prevenciós munkát.

Az egészséges életmódra nevelés az egészséges állapot örömteli megélésére és a

harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. Arra kell felkészítenünk a gyermekeket, hogy önálló, felnőtt életükben is képesek legyenek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Ki kell alakítani a gyermekekben azt a hozzáállást, hogy feladatuk a beteg, sérült és fogyatékos embert elfogadni, segíteni, de mindezek előtt tudatosítani bennük, hogy az ő életük is értékes.

Az iskola nevelési programjának részeként – az előző tanévekhez hasonlóan – *direkt és indirekt módon szeretnénk tovább folytatni az egészséges életmódra nevelést, a szenvedélybetegségek (dohányzás, alkohol, kábítószer-használat) elleni küzdelmet. A betegségek megelőzésében, az egészséget támogató magatartás formálásában az iskolaorvos az orvosi szűrővizsgálatok alkalmával aktívan és folyamatosan részt vesz, probléma esetén szülővel, osztályfőnökkel, iskolavezetéssel, társszakemberekkel a szükséges lépéseket megteszi.*

1.4.2 Az egészségnevelés lehetőségei osztályfőnöki órákon

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete (testi higiénia)
- egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek felismerése és ismerete
- az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamatok (gyógyszerhasználat)
- elsősegély-nyújtási ismeretek
- barátság, párkapcsolatok, szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- tanulás és tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- rizikóvállalás és kockázatai (közlekedés, személyes biztonság)
- szenvedélybetegségek elkerülése (alkohol, dohányzás, drog, játékszenvedély)
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony az egészséges környezet jelentősége

1.4.3 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanórán belül (osztályfőnöki-, biológia óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg szakkör formájában.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- megismertetni a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok - egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,
- felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- a) *Szervezetten, a biológia tanmenet részeként. 8. évfolyamon „Összhangban a környezettel: az egészség megőrzése” című fejezet kiegészítéseként.*

A szaktanár részéről írásos számonkérés történik a védőnő által összeállított óravázlat segítségével.

- b) Osztályfőnökök által *választható módon* (a védőnő által meghirdetett „Tanórán belüli, életkorhoz kötött egészségfejlesztés” fejezetben foglaltak alapján).
- c) *Önkéntes jelentkezés formájában*, tanórán kívüli csoportfoglalkozáson, szakkörön való részvétellel.

Iskolánk kapcsolatot tart a *Magyar Vöröskereszt* helyi szervezetével, amelynek munkatársai a felmenő rendszerű elsősegély-nyújtó versenyek megszervezésében, a versenyekre való utazás lebonyolításában és diákjaink társadalmi elsősegély-nyújtásba való bevonásával segítik a közösségi munkát.

A társadalmi elsősegély-nyújtás az Európai Unióban évtizedek óta nagy hangsúlyt kap. A Magyar Vöröskereszt szervezésében a társadalom széles rétegeit elérve jelentős eredményeket lehet elérni. Önkéntes diákjaink a helyi szervezettel karöltve szívesen osztják meg tudásukat az alábbi közösségi színtereken:

- elsősegély-nyújtó bemutatók tartása a környező települések általános iskoláiban, idősok otthonában,
- a laikus elsősegély-nyújtás oktatása kortársaknak,

Elérendő cél, hogy az iskolai rendszerbe épített oktatás a gyakorlatban is tetten érhető, kellő alkalommal megjelenő és készség szintű elsősegély-nyújtó beavatkozási eredményezzen, ezen felül a *segélynyújtói mentalitásra nevelés* első eleme legyen.

Tantervbe épülés

A természetismeret, biológia-egészségtan, kémia, életvitel, elsősegélynyújtó ismereteket tartalmazó részeinek tanítási célja, hogy a tanulók korszerű ismeretekkel és azok alkalmazásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek testi és lelki egészségük védelme érdekében. Feladata, hogy segítse a tanulót a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében, a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Megismerjék az alapvető elsősegély-nyújtási eljárásokat, valamint a szűrővizsgálatok és a védőoltások jelentőségét a betegségek megelőzésében. Fontos, hogy felismerjék az életmód, a környezet, a viselkedés és az egészségi állapot közötti összefüggéseket, hogy megértsék: az *egészség* nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szellemi és szociális *jóllét* állapota.

Az elsősegélynyújtás főbb témakörei és a tantárgyi kapcsolatok

Főbb elsősegély nyújtási témakörök	Téma	Tantárgyi kapcsolat
Az elsősegélynyújtás	Az elsősegélynyújtás fogalma Elsősegély nyújtási kötelezettség Elsősegélynyújtás helyzete	Biológia, környezetismeret osztályfőnöki óra

	Magyarországon A segítségnyújtás fokozatai	
Vérzések	A vérzések típusai A vérzéscsillapítás lehetőségei, Fül-, orr-, szájb vérzés, Egyszerűbb kötözési módok	Biológia: az ember keringési szervrendszere
Légutak	Szabad légutak vizsgálata, légúti akadályok eltávolítása, szabad légutak biztosítása	Biológia: az ember légzési szervrendszere
Utcai balesetek	Helyszínbiztosítás, betegvizsgálat, állapot stabilizálás, mentőhívás	Környezetismeret, életvitel, biológia, természetismeret
Mozgásszervek sérülései	A csontrendszer sérülései, ellátásuk	Biológia: az ember vázrendszere
Égési sérülések	Égési sérülések típusai, égési sérülések ellátása, népi babonák az égési sérülések ellátására	Biológia: az ember kültakarója
Mérgeзések	Mérgeзések fogalma, gázmérgeзések, gyógyszermérgeзés, alkoholfmérgeзés	Biológia: az ember emésztő szervrendszere Kémia: szén-monoxid, szén-dioxid, alkoholok
Vegyszer okozta sérülések	Vegyi anyagok a háztartásokban, vegyi anyagok a bőrön, vegyi anyagok a tápcsatornában	Biológia: az ember kültakarója, az ember emésztő szervrendszere Kémia: savak és lúgok, kémhatás
Az Országos Mentőszolgálat szervezeti felépítése Központi Irányító Csoport munkája Mentőautók felszereltsége		Osztályfőnöki óra
Gyakorlati számonkérés	Segélynyújtási szituációk	Egészségnap

1.5 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösségfejlesztés hozzájárul diákjaink egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási és továbbtanulási esélyének növeléséhez. Diákjainknak azonban nem magukra hagyott egyéniségként, hanem a közösség aktív és alkotó részeiként kell kiteljesedniük általános iskolai éveik alatt. A közösség részeként az egyénnek (diáknak és tanárnak egyaránt) az alábbi nélkülözhetetlen jellemzőkkel kell rendelkeznie:

- jóakarat, bizalom, őszinteség,
- a különbözőség tisztelete,
- azonosulási képesség, rugalmasság,
- türelem és mértékletesség a teljesítmény értékelésében,
- a munka tudatos szervezése, fegyelmezett, kötelességtudó, szorgalmas elvégzése a képességek legkedvezőbb érvényesülése szerint,
- a másik ember iránt érzett megértés, segítőkészség, szolidaritás, közvetlenség, figyelmesség, udvariasság,
- az ismereteket konkrét helyzetben alkotó módon alkalmazó tudás, intelligencia és annak tisztelete, követendő példaként, tekintélyként kezelése,
- az életértékek (testi-, lelki-, szellemi egészség, életöröm, vidámság) fontossága, gyakorlati ápolása, (életvitel, életmód, sport, kirándulás) tudatosítása a társadalmi önmegvalósulás folyamatában önbizalmat, sikerélményeket adó voltuk miatt,
- a mindennapi élet kulturális értékrendjének következetes (szokássá emelendő) gyakorlata (ízlés, beszédmód fejlesztése, a kommunikáció szabályainak betartása, a tisztesség, a becsület erkölcsi értékeinek megismerése és a gyakorlati érvényesítése),
- a katolikus hiten és erkölcsiségen alapuló folyamatos személyiségfejlesztés, az iskola katolikus szellemiségének erősítése,*
- a lelkigyakorlatok, zárandoklatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését,
- a polieszttétikai nevelési lehetőségeink bővítése (a szem, a kéz, a fül intelligenciájának növelésére: képzőművészeti oktatás, énekkar, színház-, mozi- és hangverseny-látogatás),
- a külső környezet értékeinek áttételesen személyiséget formáló szerepe, érvényesüljön a szűkebb környezet esztétikus belső fejlesztésében.
- Hon- és népismereti tudás közvetítése:
 - A tanulók ismerjék meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. (kiemelkedő magyar és „szülőföldi” államférfiak, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők tevékenységét.
 - Legyenek jól tájékozottak a haza (és szűkebb hazájuk) földrajzában, irodalmában, történelmében, mindennapi életében.
 - Ismerjék a legfontosabb falusi, városi hagyományokat (kántálás, passió, böjt, locsolkodás).

- A tanulók legyenek nyitottak más népek, népcsoportok értékeinek, eredményeinek megismerésére, megbecsülésére.
- A hon-és népismeret segítse elő harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel, alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet; - készítsen a fentiekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre.
- Nemzeti összetartozás jegyében rendszeresen pályázzunk a „Határtalanul” programra, melynek záró témnapjára június 4-én kerül sor.

Az iskolai hagyományok a diákság mindennapi életének sarokkövei, melyek révén intézményünk tényleges diákpolgárává válnak, és így alakul ki kötődésük az iskolához. A hagyományok ápolása, tisztelete, újabb eseményekkel való gyarapítása egyrészt iskolánk hírnevét gyarapítja, másrészt azt bizonyítja, hogy diákjaink igénylik ezen események megrendezését, esetleges átalakítását, bővítését.

Az iskola hagyományai a tanév rendjéhez igazodva a következők:

- Veni Sancte: ünnepélyes tanévnyitó szentmise,
- az 1956-os forradalom megünneplése – ünnepi műsor
- Szüreti mulatság
- Mihály-napi vásár
- Márton napi népszokások
- Adventi hetek, (hétfő reggeli gyertyagyújtás, roráté, agapé)
- Adventi lelki napok, gyónási lehetőség
- Karácsonyi műsor előadása az Idősek Otthonában
- Közös karácsonyi ünnepség
- Alapítványi bál a szülők és pedagógusok részére, farsangi bál a diákság számára
- Nagyböjti lelki napok, gyónási lehetőség
- Gergely-járás: iskolába-hívogató
- megemlékezés a költészet napjáról
- Szent György napja
- Édesanyák köszöntése az iskolában, templomban
- keresztlő, elsőáldozás, bérnálás ünnepe
- osztálykirándulások hagyományos rendje
- A Művészeti Iskola tanév végi kiállítása
- a végzősök búcsúja
- ballagás
- Te Deum: ünnepélyes tanévzáró szentmise
- nyári napközi
- nyári tábor (A szülői és tanulói igények felmérése, az intézmény költségvetésében ráfordított összeg vagy önköltség megvalósítással, fenntartói jóváhagyással szervezve.)

1.6 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. **A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.**

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- osztályozó-, javító vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – a felső tagozat munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását. Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.

- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló,
- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A szülő választja ki a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével.

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Az esélyegyenlőség legelső, legegyszerűbb láncszeme az oktatás – a hátrányos helyzet felszámolása, a sérülések korrekciója, kompenzálása. Ezt teszi lehetővé az integrációt az alapító okiratunkban foglaltaknak megfelelően.

Az integrációt tekintve fontos két nagy csoportot megkülönböztetni:

- a hátrányos helyzetű gyermekek csoportját,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek csoportját.

1.7.2 A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatása

Sajátos nevelési igényű tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Ezek alapján a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet alapján az intézmény vállalhatja a beszéd fogyatékos, hallássérült-hallásfogyatékos, mozgásfogyatékos és autista spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő) tanulók ellátását.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg, segíti a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést.

Fejlesztési követelményeink igazodnak a fejlődés lehetséges üteméhez.

Ügyelünk arra, hogy a tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érvényesítése érdekében a tartalmak kijelölésekor egyes területeket módosítunk, elhagyunk vagy egyszerűsítünk.

A sajátos nevelési igényű tanulókat a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) neveljük, oktatjuk.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus szükséges.

A testi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A mozgáskorlátozott tanuló iskolai tanulásának nehézségeit leginkább a mozgásszervi károsodás következtében kialakult kommunikációs zavarok és a mozgásteljesítményt igénylő feladatok kivitelezése jelentik. Mindkettő befolyásolja az olvasás, írás, beszéd elsajátítását is, ezért kiemelt fejlesztési feladatként kell kezelni.

A mozgáskorlátozott tanuló egyedi, speciális megsegítést igényel. Ennek során figyelembe vesszük kommunikációjának formáját, szintjét, a gyermek érzelmi állapotát, értelmi képességeit és fizikai adottságait is.

A hallássérült (süket, nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A tanuló nyelvi kommunikációs szintje az esetek jelentős részében nem korrelál életkorával, hallásállapotával – attól pozitív és negatív irányban is eltérhet.

A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg.

A pedagógus személyén túl a modern technikai eszközök alkalmazása, esetleges műtéti

beavatkozások sikeressége együttesen határozzák meg a hallássérült tanuló eredményes nevelhetőségét, oktathatóságát.

1.7.3 A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztése

A fejlesztés alapelvei

- A részképességzavar tüneteit mutató tanulók különleges gondozási igényeinek kielégítése fejlesztő pedagógus, utazó gyógypedagógiai tanár, terapeuta és/vagy pszichológus közreműködését igényli.
- A rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése egyéni terápias terv alapján.
- A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesüljön a számonkérési, értékelési, esetleg – indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.
- részképességzavar tüneteit mutató tanuló egyéni fejlesztése, külön oktatása intenzív terápias céllal szervezett átmeneti formának tekinthető, melyet csak súlyos állapotok esetén célszerű alkalmazni, és amelynek célja, hogy a tanuló minél előbb visszakerüljön az őt integrálni képes környezetbe.

Az iskolai nevelés, oktatás során

- ki kell alakítani a tanulóknak az egészséges énképet és önbizalmat,
- növelni kell a kudarcűrő képességüket,
- az önállóságra kell nevelni őket.

Diszlexia, diszgráfia

A fejlesztés célja

Az olvasás-, írászavarok javításának feladata az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkoros osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező készségét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a testséma biztonságának kialakítása,
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása,

- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) hangoztató-elemző, vagy diszlexia prevenciós módszerrel,
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenséget szövegek auditív tolmácsolásával, az írás segítségét gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával kell segíteni.

Diszkalkulia

A fejlesztés célja

- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- számfogalmak kialakítása és bővítése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

A speciális nevelési igényű tanulók hatékonyabb oktatása érdekében alkalmazott módszereink

- egyéni felzárkóztató program,
- korrepetálások, differenciált foglalkozások,

- a tanítás tanulása,
- **kooperatív tanulásszervezés,**
- **projektpedagógia alkalmazása a sikerorientált tanulásszervezés során,**
- helyes tanulási módszerek hangsúlyozása,
- önbizalomra nevelés sikerélményhez juttatással,
- állandó pozitív visszacsatolás, a legkisebb eredmény dicsérettel történő elismerése,
- amennyiben szükséges, tanulószoba szervezése, ill. napközi otthonban való felkészülés lehetőségének biztosítása,
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Helye: fejlesztő szoba

Eszközök: speciális fejlesztő eszközök

Személyi feltétel: utazó gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus

1.7.4 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Ezért a beilleszkedési és magatartási nehézségeket mutató tanítványokhoz sohasem haraggal, hanem inkább figyelemmel fordulunk. Biztosítanunk kell számukra a kapaszkodót, hogy családi, szociális problémákban, esetleg már a személyiség nem megfelelő fejlettségében, a családi és létbizonytalanságban rejlő gondok megoldási útján megindulhassanak. Ehhez az iskola minden pedagógusának érzékeny odafigyelésére, előítélet-mentes pedagógusi személyiségére szükség van, mindenekelőtt azonban az osztályfőnökök kötelessége a problémákkal küzdő személyiség felismerése, az osztályban tanító pedagógusok diszkrét informálása. Nem mellőzhető a felismert esetekben a problémák négy szemközti megbeszélése, az elvárások és a pedagógusi tanácsok világos megfogalmazása. *Feltétlenül igénybe vesszük ezekben az esetekben a pedagógiai munkánkat segítő fejlesztőpedagógus és iskolai védőnő szakmai segítségét, valamint*

– szükség esetén – az ifjúságvédelmi felelős tanár szakmai támogatását. Azokban az esetekben, ahol tanítványunk szociális létbizonytalanságban van, kérni kell az illetékes önkormányzat segítségét.

- A szakértői és rehabilitációs bizottság döntése alapján mérlegeljük a tanulói problémáit. A döntés figyelembevételével megvalósítjuk a BTMN tanulók együttnevelési elvét program alapján.
- A tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk.

- Fontos a differenciált tanulásszervezés, az egyéni képességek, lassabban haladás fejlődésének figyelemmel kísérése, egyéni fejlesztési terv készüljön a felzárkóztatásra.
- Különösen fontos az alapképességek kialakítása az alsó tagozatban, a továbbhaladás feltételeként kiemelten kell kezelni!
- Figyelembe kell vennünk a terhelhetőség pedagógiaiailag indokolt mértékét.
- Napköziotthon, tanulószoba.
- Iskolai könyvtár és létesítmények használata.
- Továbbtanulás irányítása, felkészítés.
- Az iskola helyi tantervében az előírt tananyag és követelmények differenciálása.
- Az ismeretek számonkérésének differenciált követelményei és formái.
- Ha a tanuló annak a tanévnek a végéig, amelyben a 16. életévét betölti, nem fejezte be az általános iskola 8. évfolyamát szakiskolába kell irányítani, ahol felzárkóztató oktatásban (Híd programban) vehet részt.
- Ha a tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt második vagy további alkalommal ismétli ugyanazt az évfolyamot- lehetővé, kell tenni, hogy az adott tantárgyból, tantárgyakból egyéni foglalkozásokon is részt vegyen. A felajánlásról az iskola a tanulót és a szülőt írásban értesíti.

Pedagógussal szembeni elvárások:

- ismerje meg a részképességszavar tüneteit
- tudjon differenciáltan oktatni-nevelni
- hátrányos megkülönböztetést nem alkalmazhat
- értékelésnél figyelje a tanuló eltérő képességeit
- segítse a tanuló kiemelkedési lehetőségeit
- nevelje a közösséget a képesség különbözőségének tolerálására
- gondoskodjon a tanuló megfelelő pályaválasztásáról

1.7.5 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetségre irányuló hajlamokról árulkodó gyerek ugyanolyan súlyú odafigyelést kíván, mint a hátrányos helyzetű társa. A különböző tehetségmodellek megegyeznek abban,

hogy a tehetség fejlesztéséhez szükséges a teljes személyiség fejlesztése. (Az átlag feletti képesség „adott” ugyan, de a környezet, a nevelés sokat tehet hozzá. Ugyanígy a feladat iránti elkötelezettség kialakítható, a kreativitás pedig jó motivációval szintén nagymértékben fejleszthető.)

Intézményünkben a következő **tevékenységek** állnak a tehetséggondozás szolgálatában:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, differenciálás.
- Választható tehetséggondozó programok (művészeti, nyelv, sport, matematika, informatika) lehetőségének biztosítása.
- Házi versenyek szervezése.
- Versenyeken, vetélkedőkön, kulturális foglalkozásokon való részvételsegítése, és az ezekre való felkészítés.
- Az iskolai könyvtár, a számítástechnikai eszközrendszer használata.
- Idegen nyelvnél a tanulócsoporthoz tudásszint szerinti bontása.
- A továbbtanulás irányító segítése.
- Pályázatokon való részvétel.
- Pályázatok kiírása, értékelése házi viszonylatban is.

Motiváció, versenyek

A pedagógiai értékelés első visszajelentési körében a tanulókról, illetőleg a tanulási eredményeiről a tanuló felé áramlanak az információk. Az információk általában egy személy révén - a pedagógus révén - válnak *minősítő információvá*. Ezzel a pedagógus célja, hogy a tanulót, ha szükséges, korrekcióra szorítsa, illetve további tanulásra serkentse, így **az értékelésnek fontos motiváló szerepe is van**. A tanulók motiválásának **egyik fontos eszköze a versenyeztetés**. Különböző szintű és rangú versenyeket szervezünk, így elérhető, hogy a tanulók jelentős része valamely területen pozitív sikerélményhez jut.

- A legszélesebb tanulói réteget a *háziversenyek* érintik. Ezek a versenyek kiváló lehetőséget teremtenek arra, hogy a tanulók el tudják helyezni önmagukat egy nagyobb tanulói közösségben. Fontos feladatuk a tanulói ismeretek bővítése.
- A legrangosabb versenyek a *szaktárgyi országos középiskolai tanulmányi versenyek* illetve egyéb országos szervezésű versenyek. Ezek a versenyek nemcsak a tanuló, hanem az iskola presztízsét is növelik.
- A versenyekre való felkészüléshez az iskola az SzMSz-ben rögzített módon kedvezményeket nyújt. A kiemelkedő eredményt elért tanulókat az iskola vezetése elismerésben, jutalomban részesíti.

Tevékenységek:

- Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről
- Az egyéni képességhez igazodó tanórai tanulás, a differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív és projektmódszerek alkalmazása
- Képességek szerinti csoportok kialakítása
- Tehetséggondozó délutáni foglalkozások
- Szakkörök szabadidős foglalkozások
- Versenyek vetélkedők, bemutatók, tanulói pályázatok
- Sport és kulturális vetélkedők
- Levelező tanulmányi versenyek- felkészítő tevékenységekkel
- Iskolai könyvtár

E tevékenység kiterjed az iskolai nevelésre, a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetségfejlesztéssel foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

1.7.6 A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén - család, iskola, társadalom - a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát teljesen pótolni. Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását keresztény életforma kialakítását segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó útravalót jelent.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki, a gyermekek fejlődését veszélyeztető okok:

- Preveníójára
- Feltárására

- Megszüntetésére

A katolikus iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élőket.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalni kell a fokozott törődést a tanulóval.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma emelkedik. Ezért is indokolt, hogy a gyermek és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tegyen a rászorulóknak érdekében. Ezt a tevékenységet a gyermekvédelmi felelős koordinálja. Folyamatos kapcsolatot tart az osztályfőnökökkel. Családlátogatáson vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében. Kapcsolatot tart a különböző gyermekvédelmi szervezetekkel.

Gyermekvédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai

- A gyerekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.
- Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.
- A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatón keresztül és az iskolaorvosi rendeléseken.
- A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés, stb.).
- Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.
- A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, a rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.

A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!

Meg kell vizsgálnunk,

- hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését.
- hogy mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása.

- hogy használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e fejlődésére káros életmódot.
- hogy a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e segélyek, egyéb támogatások igénybevételét.
- hogy folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése.
- hogy szükséges-e rendszeres segítségnyújtás tanulmányai befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához.
- hogy tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.

A szociális hátrányokat az alábbi tevékenységi formákkal szolgáljuk:

- tehetséggondozó programok szervezése,
- napközis, tanulószobai ellátás biztosítása,
- szülők, családok életvezetési gondjainak segítése,
- a tankönyvtámogatás nyújtása,
- hozzájárulás tanulmányi kirándulásokhoz, táborozásokhoz, erdei iskolákhoz,
- drog- és bűnmegelőzési program alkalmazása,
- felvilágosító munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

Kiemelt figyelemmel kezeljük a sajátos nevelési igényű tanulók helyzetét. Tanulmányi előmenetelük segítése céljából fejlesztő foglalkozásokat biztosítunk számukra. Integrációjukat az iskolaorvos, a védőnő, az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi felelős együttműködése segíti. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Feladatai közé tartozik az iskola egészségnevelési programjának segítése.

1.7.7 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának másik formája a korrepetálás. Célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás.

Ezeket a foglalkozásokat az igazgató által megbízott pedagógus tartja, vagy – a pedagógusok munkaköri kötelezettségeiként – tanórán kívüli tevékenységi formában is végezhető.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, egyéni foglalkozás;
- korrepetálás;
- felzárkóztató órák – napközi otthonos foglalkozás keretében;
- szoros kapcsolat a helyi óvodával, a nevelési tanácsadóval és a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsággal;
- ingergazdag környezet kialakítása;
- a gyermek személyiségének átgondolt és reális megítélése;
- a tanuló testi-lelki állapotának minél teljesebb felmérése;
- ok-okozati összefüggések feltárása;
- negatív környezeti hatások kiszűrése;
- a részképesség-kiesések lehetőség szerinti korrigálása;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- családlátogatások;
- a szülők, a családok nevelési gondjainak segítése;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

1.7.8 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza tantestületünk:

- Az osztályfőnökök ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét még az első év elején.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra.
- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- Az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.
 - az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
 - a felzárkóztató órák,
 - hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítése,

- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- a napköziotthon, a tanulószoba, a diákétkeztetés,
- az étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni, vagy csoportos használata,
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek,
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai; a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- a családlátogatások,
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége,
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal, szakszolgálatokkal

A szociális hátrányok enyhítése érdekében az iskola figyeli és kihasználja azokat a pályázati lehetőségeket, amelyek forrást biztosítanak ilyen jellegű problémák megoldásához.

Tantestületünk fontos feladata a rászoruló tanulók megértő támogatása.

Tevékenységi formák

- Felzárkóztató foglalkozások
- **Egyéni képességhez igazodó tanórai tanulással és a képességek fejlődését erősítő szakköri foglalkozások megszervezése**
- A nevelők és tanulók segítő, személyes kapcsolatai
- A szülők és családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
- Családlátogatások tapasztalatainak feldolgozása, felhasználása a nevelőmunkában
- Napközi otthon, tanulószoba, diákétkeztetés
- Szoros kapcsolat a Polgármesteri Hivatallal és a Gyermekjóléti Szolgálattal
- A gyermek és ifjúságvédelmi felelősök felvilágosító munkája
- Tankönyvsegélyek, étkezési támogatás elbírálása.
- Továbbtanulás irányítása, segítése elsősorban az osztályfőnök feladata

Iskolánk befogadó intézmény, mert pedagógiai programunkban megjelennek a

differentiált és az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások. Iskolánk vezetése és tantestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számunkra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítunk.

Iskolánk azoknak a tanulóknak az iskolája, akik elfogadják a katolikus hitet és erkölcsiséget. Iskolánkban szívesen látjuk a más felekezethez tartozó vagy felekezeten kívüli diákokat. Számukra is kötelező a hitoktatás és az iskolai egyházi rendezvényeken való részvétel.

1.7.9 Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR)

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszerének kiindulópontja, hogy a gyermekek, tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, s nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a gyermek, tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. A nevelés, az oktatás igazodik a gyermekhez. Ehhez az iskolában a pedagógiai munka kiemelt területévé válik: az érintett tanulók hátrányainak feltérképezése az alapvető képesség és készségterületeken, az egészséges személyiségfejlődés, a szociális fejlettség, a közösségi kapcsolatok és tanulási nehézségek területe; - a feltérképezett hátrányok enyhítésére kidolgozott egyéni fejlesztési tervek készítése. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek, művészeti körök működtetése. Az Integrációs Pedagógiai Rendszer intézményi adaptációja és működtetése intézményfejlesztést, pedagógiai módszertani fejlesztést jelent.

A program működtetése során az intézményben alapvető feltétel:

- a be- és elfogadó szemlélet,
- a gyermek- és tanulóbarát környezet,
- az integrációt támogató új tanulásszervezési eljárások, módszerek alkalmazása a nevelés, tanulás-tanítás folyamatában,
- a széleskörű tevékenységformák biztosítása,
- az egyéni bánásmód, az optimális fejlesztés,
- a kapcsolatfejlesztés, a párbeszéd, valamennyi halmozottan hátrányos helyzetű gyermek és tanuló bevonásával a programba, megnyerve a szülőket is partnerként.

Ennek eredményeként a lemorzsolódási, továbbtanulási, kompetenciamérési eredmények az érintett tanulók körében folyamatosan javuló mutatókat érnek el.

1.8 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Az intézmény legfontosabb döntéseinek meghozására – a jogszabályban meghatározott esetekben – a nevelőtestület jogosult. Az egyéb döntések meghozása az intézményvezető jogköre. Azokban az ügyekben, amelyek az iskola tanulóinak jelentős részét érintik, a döntési folyamatban lehetőséget biztosítunk a diákság számára véleményének kifejtésére, a döntési folyamat befolyásolására. A döntési folyamat részét képező értekezletre a diákságot közvetlenül érintő témakörben meghívjuk a diákönkormányzat képviselőit. Teljes körűen biztosítjuk a jogszabályok által a diákönkormányzat vonatkozásában

deklarált véleményezési jogok érvényesítését, a véleményt minden alkalommal írásban szerezzük be. A diákönkormányzat tájékoztatása, a döntést megelőző informálás lebonyolítása, a diákönkormányzat véleményének beszerzése az intézmény igazgatójának kötelezettsége. A fentiekén túl a diákság többségét érintő döntések meghozatala előtt lehetővé tesszük az egyes osztályok számára a véleménynyilvánítást, amelynek tartalmát és az osztályközösség által megfogalmazott javaslatokat az osztályfőnök juttatja el az iskola igazgatójának.

1.9 A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

1.9.2 A diákokkal való kapcsolattartás formái

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak.

A diákok többségét, vagy jelentős részét érintő információk közlésére illetve cseréjére a következő fórumokat működteti az iskola illetve a diákönkormányzat:

Iskolagyűlés

A diákokat az intézmény vezetői és tantestülete rendszeresen tájékoztatják az iskolával kapcsolatos eseményekről, eredményekről, tervekről. A tájékoztatás elsődleges formája az iskolagyűlés.

Diákközségi gyűlés

A diákönkormányzat kezdeményezésére évente kötelezően összehívandó fórum, ahol a diákönkormányzat a tanulók jelentős részét vagy egészét érintő problémákat, panaszokat vethet fel, azokra választ kérhet. A diákközségi gyűlés az a legmagasabb fórum, amelyen az intézmény tanulói és diákönkormányzata minden olyan problémát fölvethetnek, amely a tanulói jogok érvényesülésével akár az intézményen belül, akár a jogi szabályozásban sérelmet, feszültséget, méltánytalanságot okoz.

Infokommunikációs kapcsolattartás

A tanulók a rájuk vonatkozó érdemjegyeket, dicséretekét és elmarasztalásokat, valamint hiányzásuk alakulását a digitális naplón keresztül kísérik figyelemmel.

Az iskola honlapjáról fontos, őket érintő információkat szerezhetnek, űrlapokat tölthetnek le, információkhoz juthatnak a vizsgákról és más fontos eseményekről.

1.9.3 A szülővel való kapcsolattartás formái:

Szülői értekezlet

Az éves munkatervben ütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. A szülői értekezleten minden alkalommal nevelési kérdések is előkerülnek, valamint áttekintő képet ad az osztályfőnök osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. *Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk.* Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, az iskola igazgatója rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

Fogadóóra

Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatosan. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négy szemközt beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A pedagógusok fogadóóráit minden tanév elején közzétesszük, de előzetes időpont egyeztetés után ettől eltérően is van lehetőség fogadóóra kérésére.

A szülők írásos tájékoztatása

A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről a digitális napló révén. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel a digitális napló révén, vagy egyéb szokásos írásos formában. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

A Köznevelési törvény hatályos előírása szerint *a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről,* amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

Az iskolaszék

Az iskolaszék a szülő, a pedagógusok és az iskolai diákönkormányzat azonos számú képviselőkből álló választott szervezete. Az iskolaszék dönt minden olyan kérdésben, amelyben az igazgató, a nevelőtestület vagy a fenntartó döntési jogát átruházza e szervezetre.

Egyetértési jogot gyakorol a szervezeti és működési szabályzat, az adatkezelési szabályzat, valamint a házirend elfogadásakor. Véleményezési joga van az intézmény működését érintő összes kérdésben.

Az iskolai szülői szervezet választmánya

Az iskolai szülői szervezet választmányának célja a legaktívabb szülőkből álló közösség megalkotása, amely átfogja az iskola működésének egészét. A szülői választmány annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint épül föl és működik. Vezetőjét a szülői választmány maga választja az intézménybe járó diákok szülői közül. A munka koordinálását a tantestület javaslatára az igazgató által megbízott pedagógus végzi. A szülői választmány véleményt nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő bármely kérdésben. Feladata az iskola hagyományrendszerében szereplő események lebonyolításában való közreműködés is.

A partnerszervezetekkel és a diákokkal való együttműködés fejlesztése érdekében az együttműködés során kiemelt figyelmet kell fordítani a közös munka eredményességének értékelésére, a partnerszervezetek és a diákság jogainak gyakorlására. Amennyiben akár egyetlen területen a rendellenes működés, a kapcsolatok lazulásának jelei mutatkoznak, tárgyalásokat kell kezdeményezni az érintett partnerszervezettel az együttműködésben mutatkozó gondok feltárására, a szabályozó rendszer módosítására.

A szülői kapcsolattartás egyéb formái

- a digitális naplón (FÖKIR) és a tájékoztató füzetben keresztül üzeneteket, felhívásokat, kéréseket és értesítéseket küld az iskola, ugyanitt a szülő és a tanuló nyomon követheti a tanuló tanulmányi előmenetelét, hiányzásait, dicséreteit és az esetleges fegyelmező intézkedéseket.
- személyes kapcsolattartást biztosít egyéni esetekben
- az iskola honlapján keresztül

1.9.4 Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben a szervezeti és működési szabályzat jogkörébe tartozik, így az iskolaegészségügyi ellátást biztosító szervezettel, a családsegítő szolgálattal, a pedagógiai-szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás további szabályozására nincsen lehetőség.

Az iskola vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak fenn az írott és nyomtatott sajtóval, a Főegyházmegyével. A sajtóval történő kapcsolattartás az igazgató feladatkörébe és felelősségi körébe tartozik.

Folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk továbbá az alábbi szervezetekkel, a felsorolásban megjelöljük a kapcsolattartásért felelős személyt.

- Egyházmegyei Katolikus Iskolai Főhatóság (EKIF) - igazgató
- Jászsószentgyörgy község Önkormányzata – igazgató
- Jászsószentgyörgy Plébánia Hivatal – igazgató, hitoktatók

- Az Egyházközség Képviselő-testületével
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Oktatási Főosztálya – oktatási igazgatóhelyettes
- Szakértői Bizottsággal
- Nevelési Tanácsadó – gyógypedagógus
- Cifrapalota Óvoda – igazgató
- Gyermekjóléti Szolgálat – gyermekvédelmi felelős
- KPSZTI – oktatási igazgatóhelyettes
- KLIK vezetése – igazgató
- Iskola-egészségügyi szolgálattal

1.10 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

1.10.2 A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása. ***A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga***

(osztályozó vizsga, javítóvizsga, különbözeti vizsga)

- ***követelményeit,***
- ***részeit*** (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- ***és az értékelés rendjét***

a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a köznevelési törvény végrehajtása érdekében készült 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65-72.§-ainak rendelkezéseire.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

1.10.3 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozó vizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra*

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,

- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

1.10.4 Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

1.10.4.1. A vizsgatárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

1.10.4.2 Az értékelés rendje

Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni.

Ha az írásbeli vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, az írásbeli maximális pontszáma – az idegen nyelv vizsgatantárgy kivételével - a teljes vizsgára kapható pontszám 60%-ával egyezik meg. Idegen nyelv esetében az írásbeli pontszáma az összes pontszám 80%-ával azonos.

Ha a gyakorlati vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, a gyakorlati vizsgarész maximális pontszáma a teljes vizsgára kapható pontszám legalább 40%-ával egyezik meg.

A vizsgatárgy akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

- 1–19% – elégtelen
- 20–39% – elégséges
- 40–59% – közepes
- 60–79% – jó
- 80–100% – jeles.

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni.

Amennyiben a tanuló a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja letenni, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön vizsgán kell megszereznie.

1.10.4.3 A vizsgatárgyak részei és követelményei

Magyar nyelv és irodalom

Irodalom

Szóbeli vizsgaforma, amely az adott évfolyam(ok) tananyagát kéri számon. A szaktanárnak tíz tételből álló tételsort kell összeállítania. Minden tétel minimum három feladatból áll: stílustörténeti, alkotóval kapcsolatos és irodalomelméleti ismeretre kérdez rá. E kérdések nem feltétlenül egyetlen alkotóhoz kapcsolódnak, a vizsga során az adott évfolyam anyagában szereplő ismeretanyagról ad számot a vizsgázó.

Értékelés: a maximálisan elérhető pontszám 50 pont, ezen belül 10 pont stílustörténet, 10 pont irodalomelmélet, 20 pont az alkotóról adott felelet, 10 pont az előadásmód és forma értékelése. Az általános százalékos értékeléssel pontosan kiszámítható az érdemjegy.

Magyar nyelv

Írásbeli vizsgaforma, amely 75%-ban az adott évfolyam tananyagát kéri számon.

Az írásbeli feladatlap nyolc feladatból áll, amelyben a szövegértési feladatban szereplő feladattípusok illetve gyakorlati jellegű feladatok szerepelnek (tesztes, nyitott mondatok, láncfeladatok). Az írásbeli vizsgán szerepelnie kell legalább egy gyakorlati írásbeliséggel kapcsolatos feladatnak, amelyben a fogalmazási készség mellett a helyesírás is szerepet kap.

Értékelés: maximálisan 50 pont szerezhető, az elkövetett helyesírási hibákért pontlevonás jár (három helyesírási hibaként 1-1 pont; a helyesírási hibák számítása az általános elvek alapján történik). Az érdemjegy adása az általános százalékos értékelésnek megfelelően történik.

Történelem

A történelem vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli és a szóbeli vizsga az adott tanév tananyagát figyelembe véve.

Az írásbeli vizsgarész egy rövid válaszokat igénylő részből és két röviden kifejtendő esszéből áll. A rövid választ igénylő kérdések topográfiai, kronológiai és fogalomhasználati kérdéseket tartalmaznak. A két esszé közül az egyik egyetemes történeti, a másik magyar történelmi témát kell, hogy felöleljen. Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc.

A szóbeli vizsgán tíz tételből kell húzni a tanulónak. A húzott tételekhez a tanuló forrásokat kap, amelyek felhasználásával kell kifejtenie a kapott tételt.

A vizsga pontjainak megoszlása:

Írásbeli vizsgarész: 60 pont, ebből a rövid választ igénylő feladatokkal 30 pontot, a kifejtendő feladatokkal $2 \times 15 = 30$ pontot lehet elérni. A szóbeli vizsgán elérhető pontszám 40 pont. Az összes elérhető pontszám 100 pont.

Hittan

Szóbeli, 10perc,

Írásbeli, 30 perc.

Témakörönként a lényeges részekből összeállított átfogó kérdéssor.

Fontos, hogy az életkori sajátosságait figyelembe véve, a gyerekek megismerjék a keresztényi alapokat.

Ismerjék meg hitük alapjait, Jézus Krisztust, mint az Atya küldöttét, és ismerjék fel vallásuk jelképeit, valamint Jézus életének főbb eseményeivel is meg kell ismertetni a gyermekeket.

Tudatos kegyelmi élet kialakulása. Tudjon és szeressen imádkozni a gyermek. A közösség kialakításához a közös ima is járuljon hozzá.

Követelmény:

- az egyes kérdések helyes értelmezése, akár saját szavaival is
- a parancsolatok pontos leírása, értelmezése

Értékelés:

- a pontozás függ a kérdés helyes értelmezéséről
- a százalékos értékelés a mindenkori aktuális iskolai vizsgaszabályzatnak megfelelően számolandó

Idegen nyelvek

Az idegen nyelvi vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll.

Az írásbeli vizsga számon kéri a megfelelő tanév tananyagát. A tanuló a feladatok megoldásához nem használhat segédeszközt. Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc, az elérhető pontszám 50 pont.

A szóbeli vizsga 3 részből áll, melyek az alábbi feladatokból állnak.

1. Kötetlen beszélgetés a vizsgázónak feltett általános, személyes jellegű kérdésekkel.
2. Az adott évfolyamon kijelölt párbeszédek előadása.
3. Meghatározott szövegek hangos olvasása és magyarrá történő fordítása.

A szóbeli vizsgán is 50 pontot lehet elérni.

A vizsga eredményének értékelésében az írásbeli és szóbeli teljesítmény 50-50 %-ban számít bele.

Matematika

A matematika vizsga egy 45 perces feladatlap írásbeli megoldásából áll. Az írásbeli feladatlap tartalmi jellemzői az alábbiak: legalább öt, de legfőljebb hét feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül egy feladat az alapfogalmak, definíciók, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, legalább négy (egy vagy több kérdésből álló) feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül két feladat könnyebb (rutinfeladatok), legalább két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való.

Fizika

A vizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a szóbeli vizsgára 40%-át lehet adni. Az írásbeli vizsga öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül két feladat az alapfogalmak, törvényszerűségek, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, további három feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusait tartalmazza. Az utóbbi feladatok közül egy feladat könnyebb (rutinfeladatok), két feladat pedig az összetettebb feladatok közül való.

A fizika *szóbeli vizsgán* tíz tételből kell húznia a vizsgázónak. A tétellap két részből áll, mindkét része egy-egy fizikai jelenség legfontosabb fogalmainak és az azzal kapcsolatos kísérleteknek az bemutatását, a témakörrel kapcsolatos összefüggések, tételek ismertetését tartalmazza.

Természetismeret

	Írásbeli	Szóbeli
Időtartam	30 perc	20 perc
Aránya az értékelésnél	50%	50%
A vizsga feladatok típusa, elvárások	ábrafelismerés és kiegészítés	ábrafelismerés és kiegészítés
	fogalmak	fogalmak
	rövid válaszos feladatok	magyarázat, összefüggések egy adott témakörben

Biológia

Időtartam	45 perc	—
Aránya az értékelésnél	100%	—
A vizsga feladatok típusa, elvárások	ábrafelismerés és kiegészítés	—
	fogalmak	
	rövid válaszos feladatok	

Kémia

A kémia vizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli vizsgára a teljes pontszám 60 %-át, a szóbeli vizsgára 40 %-át lehet adni.

Az írásbeli vizsga legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév fejezeteinek legalább 75 %-át érinti. Az írásbeli feladatsor megoldásával 60 pontot lehet elérni. A feladatok között szerepelnie kell az alábbi feladattípusoknak:

- rövid kiegészítendő típusú feladatok
- feleletválasztós (teszt) feladatok
- legalább egy számítási feladat.

A szóbeli vizsgán a tanulónak tudnia kell a fogalmakat, és jellemezni kell néhány fontosabb anyagot (tulajdonság, felhasználás). A szóbelin elérhető pontszám 40 pont.

Földrajz

A földrajz vizsga egy 30 perces írásbeli és egy szóbeli vizsgarészből áll. Az írásbeli

vizsgára a teljes pontszám 60%-át, a szóbeli vizsgára 40%-át lehet adni.

Az *írásbeli vizsga* legalább öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti (általában fejezetenként két feladat félévi, egy feladat év végi számonkérés esetén). A feladatok között tartalmilag három feladattípusnak feltétlenül szerepelnie kell:

- alapvető térképi-topográfiai ismereteket ellenőrző,
- alapfogalmakra, definíciókra vonatkozó,
- természeti és/vagy társadalmi-gazdasági jelenségekkel, folyamatokkal kapcsolatos egyszerű számítási feladat.

A *szóbeli vizsgán* tíz tételből kell húznia a vizsgázónak. A tétellap két részből áll. A kérdések az adott tananyag *két legfontosabb fejezetét* érintik. A kérdések minden esetben egy jelenség vagy folyamat legfontosabb fogalmaira, jellemzőire, működési mechanizmusára irányulnak.

Testnevelés

A vizsga típusa: *gyakorlati vizsga*. A vizsga testnevelés tantárgyból teljes mértékben az adott félévben/tanévben a tananyagban szereplő követelményeire épül. A tanulók a gyakorlati követelményeket mutatják be sportáganként. A gyakorlati bemutatás a következő sportágakat tartalmazza: atlétika, torna, gimnasztika, labdajátékok közül választhatóan egy sportág a kézilabda, kosárlabda, labdarúgás közül.

Ének–zene

Az ének-zene vizsga két vizsgarészből áll össze; írásbeli és gyakorlati részekből. A vizsga ének-zene tantárgyból teljes mértékben az adott félévben/tanévben a tananyagban szereplő követelményeire épül.

írásbeli feladat első részében egy négysoros magyar népdal betűkottáját kell átírni a hangjegyírás szabályainak megfelelően ötvonalas kottarendszerbe. A feladat elvégzéséhez csak ceruza használható! A kapható pontszám zenei ütemenként 1 pont. Második részében az adott évfolyamon tanult zenetörténeti ismeretekből kell kitöltenie egy feladatlapot.

A gyakorlati részben a vizsgázónak a tanult dalokból egy maga által összeállított, (legalább 10 népdalból vagy műdalból álló listából) választása alapján egy éneket el kell énekelnie, a másik éneket pedig a vizsgáztató tanár választja ki. Az értékelés szempontjai: stílszerű előadásmód, dallami és ritmusbeli pontosság.

Informatika

Az informatika vizsga egy feladatlapon szereplő feladatok gyakorlati megoldásából áll. Időtartama 45 perc. A *gyakorlati feladatlap* tartalmi jellemzői az alábbiak: Legalább két, de legfeljebb három (egyenként esetleg több részből álló) feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb fejezeteinek legalább 75%-át érinti. A feladatok közül egy feladat egy összetett problémamegoldást ellenőriz. A másik (vagy másik két) feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak legfontosabb feladattípusaiból könnyebb feladat megoldását várja el (rutinfeladatok). A következő segédeszközöket lehet használni a gyakorlati vizsgán: számítógép, vonalzó.

Rajz és vizuális kultúra

Az *írásbeli vizsga* öt feladatból áll, amelyek tananyaga a félév vagy tanév legfontosabb művészettörténeti ismeretét érinti. A feladatok közül négy feladat a művészettörténeti ismeretek, alapfogalmak, egyszerű összefüggések ismeretét ellenőrzi, egy feladat pedig a vizsga tárgyát képező időszak építészeti, szobrászati, festészeti, vagy iparművészeti alkotásának elemző bemutatását kéri számon. Az írásbeli vizsga időtartama 30 perc, a kapható pontszám 40 pont.

A rajz és vizuális kultúra *gyakorlati vizsgán* hat tételből kell egyet húznia a vizsgázónak. A tételap egy rekonstrukciós feladat szerkesztését (vetületi-axonometrikus-perspektivikus), vagy egy egyszerű tanulmányrajz elkészítését kéri látvány alapján. A *gyakorlati vizsga részét képezi egy minimum öt darabból álló portfólió benyújtása a tanuló éves (féléves) munkáiból.*

A gyakorlati vizsgarészre a tanuló 60 pontot kaphat, ebből 20 pont a benyújtott portfólió maximális pontszáma. A gyakorlati vizsgához szükséges eszközök: A4-es rajzlap, puha grafit, körző, egy derékszögű és egy bármilyen vonalzó.

Technika

A technika és életvitel vizsga gyakorlati és írásbeli részből áll.

1.Gyakorlati feladat: Egy egyszerű használati tárgy készítése papírból, textiltől (fából, fémből.) A gyakorlati vizsgarészt a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotások vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatok alapján kell értékelni.

2.Írásbeli feladat: A kerettantervben meghatározott elméleti anyagból készült feladatlap megoldása.

Elérhető pontszám: 50 pont (gyakorlat: 30 pont, elmélet: 20 pont)

Hon és népismeret	Időtartam	45 perc	___
	Aránya az értékelésnél	100%	___
	A vizsga tartalmazza az éves tananyagot.		

1.11 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre, döntése előtt köteles kikérni az igazgatóhelyettesek véleményét. A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többségénél a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket. A tanuló átvételére a tanítási év során

bármikor lehetőség van.

Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára. Lehetőség van arra is, hogy – a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére – évfolyamismétléssel, eggyel alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön a diák.

Az iskolába átvett tanulók osztályba vagy csoportba való sorolásáról az igazgató dönt.

Az általános iskolában a tanuló beiratkozásához be kell mutatni a tanuló születési anyakönyvi kivonatát, lakcímkártyáját és az elvégzett iskolai évfolyamokat tanúsító bizonyítványokat.

1.12 A felvételi eljárás különös szabályai

1.12.1 Az első osztályosok beiskolázása

Az első osztályosok beiskolázását az intézményvezető a fenntartóval egyeztetve végzi.

Beiskolázási körzet: Jászsószentgyörgy közigazgatási területe. A beiskolázási körzeten kívülről jelentkezőknél a felvétel alapvető szempontja, hogy a szülő és a gyermek gyakorolja vallását, rendelkezzen plébánosi ajánlással, keresztlevéllal, elfogadja a katolikus értékrendet, az intézmény pedagógiai programját és együttműködjön annak megvalósításában.

A gyerekek felvételéről az intézményvezető dönt.

Az iskolába felvett tanulók osztályba való beosztásáról a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével az intézményvezető dönt.

1.12.2 Továbbtanulás

Iskolánk 8 évfolyammal működik, a nálunk tanulmányaikat befejezők középfokú iskolában tanulhatnak tovább.

Iskolánkból a tanuló átiratkozhat:

- 8 osztályos gimnáziumba 4. év végén,
- 6 osztályos gimnáziumba 6. év végén,

A szülőket minden tanítási évben szülői értekezleten tájékoztatjuk az adott év beiskolázási rendjéről.

1.12.3 Átvétel más intézményből

A második-nyolcadik évfolyamba történő átvételnél alapvető szempont, hogy a szülő és a gyermek gyakorolja vallását, rendelkezzen plébánosi ajánlással, keresztlevéllal, elfogadja

a katolikus értékrendet, az intézmény pedagógiai programját és együttműködjön annak megvalósításában.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak az iskola pedagógiai programjában meghatározott követelmények alapján összeállított szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult.

A tanuló átvétele esetén felkészülését egyéni segítségnyújtással, türelmi idő adásával vagy szükség esetén évfolyamismétléssel biztosítjuk.

A tanuló felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az intézményvezető dönt.

Az iskolába felvett tanulók osztályba való beosztásáról a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével az intézményvezető dönt.

Különleges helyzetűnek tekintjük a jelentkezőt akkor, ha testvére is iskolánkba jár, ha szülője az iskola alkalmazottja, ha a keresztény vallás iránt elkötelezett.

1.12.4 Az alapfokú művészeti iskolára vonatkozó különös szabályok

Minden tanuló joga, hogy alapfokú művészetoktatás képzéseit igénybe vegye. A művészeti képzés igénybevételéhez előképzettségre, alkalmassági vagy felvételi vizsga letételére nincs szükség. Tehát az előképző, illetve az alapfok első évfolyamába történő felvételhez jelentkezési lap és szülői nyilatkozat benyújtása szükséges.

A tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszonyt a tanuló az első tanév megkezdésétől gyakorolhatja.

Iskolánkban az alábbi művészeti ágon illetve tanszakokon tanulhatnak a növendékek:

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

**1–3. alapfokú évfolyamban:
évfolyamtól:**

4. alapfokú

*Képzőművészeti tanszak
tanszak*

Grafika és festészet

Kötelező tárgy:

Kötelező tárgy:

Grafika és festészet alapjai
műhelygyakorlat

Grafika és festészet

Főtárgy:

Főtárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat

Vizuális alkotó gyakorlat

Az oktatás 2 telephelyen folyik: Rákóczi úti főépület, Fő úti telephely

A főépület (Rákóczi út) tetőterében lévő rajz szakteremben,

illetve a Fő úti telephely 1-2. osztályos osztálytermeiben,
a 3. osztályosoknak a főépület földszinti szaktantermében.

Képzőművészeti és festészet tanszak:

Cél és feladat

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet.

2. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését, életkori sajátosságaik figyelembevételével.

3. A rajz-festés biztosítja a képző-és iparművészeti alapozást. A műhelymunka során a tanulók a képzés több területével ismerkedhetnek meg.

Tehetséggondozás, képességfejlesztés:

Tanórán differenciált tanulásszervezéssel, egyénekre készített feladatokkal, egyéni foglalkozással kívánjuk megvalósítani a tehetséges tanulók képzésének feltételrendszerét. Fokozott figyelemmel kísérjük a kiemelkedő képességű tanulók tanulmányi versenyekre, rajzpályázatokra való felkészítését, továbbtanulásra előkészítő foglalkozások szervezését, továbbá biztosítjuk a tanulók számára:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulást
- az iskolai könyvtárat
- a korszerű technikai eszközök felhasználását

Esélyegyenlőtlenségekből adódó nehézségek enyhítése –felzárkóztatás

Tanulóink egyre kisebb létszámban élnek rendezett családi körülmények között. Alapvető feladatunknak tartjuk, hogy a nemkívánatos környezeti hatásokat kompenzáljuk és a gyermekben lévő lehetőségeket feltárjuk. Fő célunk az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelési-oktatási hiányainak ellensúlyozása.

Művészeti kiállítás

Intézményünkben *2005-ben kezdődött meg az alapfokú művészeti iskola működtetése*, amelynek keretében a tanév végén művészeti kiállítást rendezünk tanulóink és volt tanulóink az évi munkáiból.

Célja:

- a diákok esztétikai érzékének formálása a művészeti alkotásokkal
- a művészeti alkotások iránti igény kialakítása
- az értékóvó magatartás kialakítása
- az intézmény rangjának emelése
- az iskola belső tereinek célszerű kihasználása.

Feladatai:

- évközi kiállítás rendezése az épület zsibongójában vagy folyosóin
- változatos műfajok bemutatkozási lehetőségének biztosítása

a kiállítások rendezésével járó feladatokkal tanítványaink formálása

A különbözeti vizsga: Ha a tanuló az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, különbözeti vizsgát kell tennie. A vizsga anyagát a tantervi követelmények figyelembevételével az iskola állítja össze. A feladat megoldását vizsgabizottság értékeli, aki az alapfokú művészetoktatás követelményeinek teljesítése alapján javaslatot készít az igazgatónak a kérelem elbírálásáról, továbbá arról, hogy melyik évfolyamra, tanszakra vegye fel a tanulót. Az iskola igazgatója írásban értesíti döntéséről az érintettet. A tanuló év közben is adhat be jelentkezési lapot művészeti iskolai tanulmányok megkezdése, illetve folytatása céljából. Ebben az esetben a vizsgabizottság az alapfokú művészetoktatás követelményei alapján készít az igazgató számára javaslatot az évfolyamba sorolásról.

Az iskolaváltás szabályai: A tanulónak joga van művészetoktatási tanulmányait az általa választott intézményben megkezdni, illetve folytatni. Átvételére bármikor lehetőség van.

Más alapfokú művészetoktatási intézményből érkező tanuló átvétele történhet:

- az elvégzett évfolyamok figyelembevételével,
- különbözeti vizsgával,
- a szülő kérésére évfolyamismétléssel.

Az átvételről az alapfokú művészetoktatásban kapott bizonyítvány a felvételi-különbözeti vizsgabizottság javaslata alapján az igazgató dönt.

A tanulmányokat záró vizsgák körébe tartozik: a középső szakaszt (alapfokot) záró művészeti alapvizsga és a tanulmányok befejezését tanúsító továbbképző végi művészeti záróvizsga, melynek tartalmát, szabályait a pedagógiai program tartalmazza.

Megszűnik a tanulói jogviszony:

- ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján,
- ha kiskorú tanuló esetén a szülő vagy a nagykorú tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad az iskolából, a bejelentésben megjelölt napon, továbbá az utolsó alapfokú évfolyam utolsó napján, ha a tanuló nem tesz művészeti alapvizsgát, ha a tanuló nem tesz záróvizsgát, az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján
- ha a tanuló tanulói jogviszonyát fizetési hátralék miatt az igazgató a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján.
- ha az iskola, kötelező foglalkozásairól a jogszabályban meghatározott időnél igazolatlanul többet mulasztott.
- megszűnik a tanulói jogviszony a kizárás az iskolából fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének napján.

1.13. Az iskolában tartott egyéb foglalkozások

A tanórán kívül tartott egyéb foglalkozások jelentős szerepet töltenek be a tanulók és

az iskola életében. Folyamatosan alakultak ki, és szerepük az évek folyamán vált egyre fontosabbá. Feladatuk az iskola életének színesebbé tétele, a diákok személyiségének, kreativitásának fejlesztése mellett, a sokoldalú, nyitott, friss levegővel átjárt iskola működtetése.

A tehetséges diákok képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a tanárok egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak.

Sajátos, hagyományos tevékenységi formáink közé tartoznak a következők:

- drámaszakkör
- az énekkar
- a diáksportkör
- az iskolai táborok
- néptánc
- korrepetálások
- a tanítási órák keretében meg nem valósítható egyéb foglalkozások.

1.13.1 A drámaszakkör

Céljai:

- * a tanulók önkifejezési képességének formálása
- * tehetséges diákjaink kibontakozási lehetőségeinek biztosítása
- * az iskolai események, megemlékezések számára műsor biztosítása
- * az iskola kulturális programkínálatának bővítése
- * a tanulók alapképességeinek fejlesztése
- * a versmondás elméleti ismereteinek tudatosítása

Feladatai:

- * fellépések vállalása az iskola és más intézmények kulturális rendezvényein
- * részvétel községi ünnepi műsorok programjában
- * felkészülés és részvétel különféle szintű szakmai versenyeken

1.13.2 Az iskolai énekkar

Az iskola kulturális és művészeti nevelésének speciális csoportja. A legnagyobb létszámú művészeti csoport, amely rendszeres tevékenységével sokrétű oktatási és nevelési célokat valósít meg.

Céljai:

- * az iskolai és iskolán kívüli rendezvények, ünnepek méltó megünneplése, azok színvonalának emelése
- * az ifjúság zenei műveltségének elmélyítése
- * szereplési lehetőségek kihasználása (pl. ünnepi koncertek, iskolai, községi rendezvények).

Feladatai:

- * kapcsolattartás más alapfokú intézmények kórusaival
- * háttérrel biztosítani a templomi és egyházi rendezvények támogatásához.

1.13.4 Diáksporthör, táborok

Célkitűzései:

- * az egészséges életmódra nevelés
- * sportolási lehetőséget biztosítani a mozogni vágyó diákoknak
- * szervezett, egészséges programot biztosítani a téli és nyári szünidőre
- * diákolimpiákon való állandó részvétel
- * felvételiző diákok felkészítése
- * minél több diákot bevonni a sportmozgalmakba.

Feladatai:

- * eredményes szereplés a különböző versenyeken
- * nyári közös nyaralási lehetőség biztosítása
- * kiemelkedő sportolók menedzselése
- * az iskola feltételrendszerének, eszközállományának javítása
- * kapcsolattartás a község többi intézményével.

1.13.5 A tanítási órák keretében meg nem valósítható egyéb foglalkozások

Céljai: A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a tanítási órák keretében meg nem valósítható foglalkozások a tanítási órák és az iskolai nevelés szerves kiegészítése, a nélkülözhetetlen nevelési elemek biztosítása.

Feladatai:

- környezeti nevelést célzó gyakorlati jellegű foglalkozások
- sportrendezvények nevelő jellegű lebonyolítása
- projektoktatási programok a pedagógiai program előírásainak megvalósítására
- állampolgári ismeretek elsajátítását és gyakoroltatását célzó tevékenység.

A tanulmányi kirándulás megszervezése iskolánk hagyományrendszerének lényeges eleme. Erre szervezett módon évfolyamonként a *továbbiakban is lehetőséget biztosítunk*, de *a tanulmányi kirándulás nem része pedagógiai programunknak*, mert az ehhez szükséges finanszírozási feltételeket költségvetési forrásból nem tudjuk biztosítani. A tanulmányi kirándulás tehát iskolánkban nem kötelező program. A tanulmányi kirándulást tanítási napokon bonyolítjuk le, az azon részt nem vevő tanulók számára biztosítjuk a szervezett iskolai foglalkozásokat.

2. Az óvoda nevelési programja

Bevezetés

2011. évi CXCV. Törvény a Nemzeti köznevelésről rendelet előírása szerint és 363/2012. (XII. 17.) Kormány rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogram alapelveit figyelembe véve óvodánk nevelőtestülete Porkolábné Dr. Balogh Katalin nevével fémjelzett „Komplex Prevenációs óvodai Program”-ját felhasználva készített pedagógiai programot. Óvodánk ezzel a programmal tud legszorosabban kapcsolódni az iskolai célokkal, feladatokkal.

Tartalma jól összecseng:

- óvodánk adottságaival
- optimális feltételrendszerével
- a település differenciálódó társadalmi igényeivel, szükségleteivel és
- gyermekeink szociokulturális hátrányaival

Tudatosan felvállalja:

- az iskolai tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlesztését
- segíti a hátrányos szociális környezetből jövő gyermekek felzárkóztatását, és tehetséggondozást
- biztosítja az egyéni differenciált bánásmód elvének érvényesülését

2.1 Óvodánk adatai

Intézmény alapításának ideje	2018. szeptember 1.
Az intézményben a nevelő- oktató munka megkezdésének ideje	2018. szeptember 1.
Intézmény alapítója	Az Egyházi Törvénykönyv (CIC.802-806.) alapján az Egri Főegyházmegye Ordináriusa
Intézmény fenntartója	Egri Főegyházmegye, 3300 Eger, Széchenyi u.1.
A fenntartói jog gyakorlója	Egri Főegyházmegye megbízásából a Szent György Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola gyakorolja
Intézmény neve	Szent György Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
Székhelye	5054 Jászsós-szentgyörgy, Rákóczi út 1.
Intézmény OM azonosítója	201 711

Intézmény adószáma	18295036-2-16
Tagintézmény	Szent György Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Cifrapalota Tagóvodája
Tagintézmény címe	5054 Jászsós-szentgyörgy, Rákóczi út 15.
Tagintézmény típusa	óvoda
Az óvoda alapfeladata a tagintézményben	→ óvodai nevelés → a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése
Engedélyezett férőhelyszám	125 fő
Óvodai csoportok száma	5 csoport
Intézmény felügyeleti szerve	Egri Főegyházmegye, 3300 Eger Széchenyi u.1.
Intézmény vezetője	Tarnai Mihály
Óvodai tagintézmény vezetője	Liptákné Kátai Tímea

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet alapján az **intézmény vállalhatja:**

- mozgásszervi fogyatékos
- érzékszervi fogyatékos (hallásérült, hallásfogyatékos)
- beszédfogyatékos gyermekek ellátását
- autista spektrum zavarral;
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek nevelését.

Gyermekétkeztetés ellátásának módja: önálló főzőkonyhával nem rendelkezik, a gyermekétkeztetés külső szolgáltató igénybevételével történik.

2.2 Törvényi megfeleltetés

Alaptörvény

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Törvények

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- *1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról*
- *1999. évi LXVIII. törvény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról*
- *2003. évi LXI. törvény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról*
- *2006. évi LXXI. törvény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról*
- *2007. évi LXXXVII. törvény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról*
- 1997. tv. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, gyermekek jogairól
- 1990. évi IV. törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházról
- Az Egyházi Törvénykönyv (Szerkesztette, fordította és a magyarázatot írta Erdő Péter. Szent István Társulat az Apostoli Szentszék Könyvkiadója Budapest, 1985.)
- 2012. évi törvény a munka törvénykönyvéről
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról

Rendeletek

- *137/1996. (VIII. 28.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról*
- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

A katolikus óvoda pedagógiai programot meghatározó egyházi dokumentumok

- Biblia (Szent István Társulat, Budapest, 1973.)
- II. Vatikáni zsinat dokumentumai: Gaudium et spes, Gravissimum educationis momentum, Dei Verbum, Lumen gentium

2.3 Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó, védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben kialakul az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségi szint.

A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek. Óvodánk biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

- Óvodánk a köznevelési rendszer nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője.
- Funkciója: - óvó-védő, - szociális, - nevelő személyiségfejlesztő.
- Kiemelt tevékenységeink a mozgás és a játék.
- Óvodánk sajátosságára jellemző, hogy nevelő munkánk gyermekközpontú, az egyéni fejlődést segíti elő, s erősíti a gyermek szociális képességeit, én-tudatát.
- A prevenció kompenzáló tevékenységgel segítjük meg, a részképességi zavarokkal küzdő, s a hátrányos szociokulturális környezetből kikerülő gyermekeket.
- Ingergazdag környezet megteremtésével, célirányos tapasztalatszerzésen alapuló, tanulási folyamattal támogatjuk a gyermekek személyiség fejlődését.
- A tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók elsajátítása, kialakítása.
- Egészségnevelés, környezeti nevelés és környezettudatos nevelés.
- Tehetséggondozás.

Óvodánkban a gyermekeket tisztelet, szeretet és elfogadás veszi körül.

Pozitív pedagógiai modellt állítunk a gyermekek elé, hiszen a hitre nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább személyes példaadással, ahogyan a hétköznapi életben viselkedünk és gondolkodunk.

A szülőkkel – elismerve a családi nevelés elsőbbségét – egymást segítő, tartalmában gazdag kapcsolatot működtetünk.

Életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően gondoskodunk sokszínű, változatos tevékenységekről. A gyermekek személyiségének kiteljesedése érdekében a legtöbb időt biztosítjuk a – mással nem helyettesíthető – szabad játékokra. Tevékenységi formáinkban szerepeltetjük hagyományainkat és szokásaink tovább örökítését. Óvodánk nyitott, a szülők számára biztosítjuk, hogy a számukra szervezett programjaink által betekinthesse a gyermekeik óvodai életébe.

2.4 Gyermekekép

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó az egész személyiséget fejleszti a vallási

neveléssel, a keresztény értékek hordozásával. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Az eltérő fejlettség, a szociokulturális környezet, a szülők anyagi helyzete, származása semminemű hátrányos megkülönböztetést nem eredményezhet, a felnőttek minden döntésükkel a gyermekek mindenek felett álló érdekét tartják szem előtt, biztosítva minden gyermek számára az egyéni hozzáférést.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, az egész személyiséget fejleszti:

- vallási neveléssel
- egészséges életmód alakításával
- érzelmi neveléssel
- szocializáció biztosításával
- értelmi fejlesztéssel
- testi és lelki szükségletek kielégítésével
- anyanyelvi neveléssel

Nevelésünk befogadó, egyrészt folytatja a család nevelőmunkáját, másrészt figyelembe veszi a gyermekek fejlettségi szintjét, és annak a tükrében tervezi az óvodai fejlesztő feladatokat.

Az eredményességet az önmagukhoz mért fejlődéssel preferáljuk.

A gyermekek egy része az óvodánkban szerzi meg első vallásos ismereteit, tapasztalatait, sajátosságaikból fakadóan fontos, hogy ne „elméletet” tanítsunk nekik.

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Szeretnénk, ha a gyermekeink az óvodáskor végére testileg és lelkileg megfelelően fejlett, megfelelő ismeretekkel rendelkező, a további ismeretek befogadására nyitott, szociálisan, egészségesen fejlődő, tiszta szívű, érdeklődő, vidám, kiegyensúlyozott gyermekké válnának, akik képesek rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó szépre és jóra, tisztelik és megbecsülik azt.

Óvodánkba járó gyermekek jellemzői:

- Mozgása összerendezett, állóképessége jó, kialakult szokásrendszere van.
- Egyediek, szociális lények, saját, egyéni tulajdonságaihoz mértén fejlődő személyiségek.
- Változó életkori és egyéni sajátosságokkal rendelkeznek.
- Képesek a másságot tolerálni.
- Képesek az önálló kapcsolatépítésre, megtartásra.
- Környezetére vigyáz és ápolja azt.
- Az óvoda egészében bátran mozog.
- Bátran teremt kapcsolatokat más csoportokban is.
- Összefüggően beszél, kommunikál, képes szándékos figyelemre.
- Rendelkezik a 3-6 évesek műveltségi anyagával.

- Elemi szintű elvont gondolkodásra képes.

2.5 Pedagóguskép

Óvodánkban folyó életünkkel mintát, értékrendet tárunk a gyermek elé. Az óvoda minden dolgozója magáénak vallja a keresztény emberi értékeket, és saját életvitele magával hordozza azt. Alapelveink, a gyermek és óvodakép megvalósításához elengedhetetlennek tartjuk a pedagóguskép megfogalmazását.

Nevelőtestületünk hitvallása szerint fontos, hogy minden óvodapedagógus harmonikus, autonóm személyiséggel rendelkezzen.

Óvodapedagógusainkat jellemzi:

- elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell értékű
- testi – lelki egészségét karbantartja
- az egészségnevelést szem előtt tartja, a gyermekek épségét óvja
- a mozgás, pihenés egyéni szükségleteit megszervezi
- a gymerkszeretet, elfogadás, gyermektisztelet, felelősségérzet
- minden gyermekkel egyformán törődik, egyéni sajátosságait figyelembe véve
- tolerálja a gyermeki személyiség sokszínűségét
- a gyermek szociális körülményeit folyamatosan figyeli, s a felmerülő problémákra érzékenyen reagál
- a játékot tiszteletben tartja
- a feltételrendszer megteremtésével végzi az egyénre szabott fejlesztést
- a gyermek érdeklődését szem előtt tartja
- együttműködik a gyermek fejlesztése érdekében az óvoda dolgozóival és más külső szakemberekkel
- keresi az új lehetőségeket a gyermek-szülő – óvodapedagógus kapcsolatában
- modell értékű a gyermek, szülő számára magatartásával, viselkedésével
- a szülők között nem tesz különbséget, tiszteli őket
- a gyerekről, családról nem ad ki információt,
- tájékoztatja a szülőket a gymerkekről, együttműködik a gyermek fejlesztése érdekében
- közvetíti a magyar népi kultúra átörökítésének alapvető értékeit
- nevelési tevékenysége tudatos, abban a hagyományörzés, a családokkal való együttműködés és a természetszeretet meghatározó szerepet játszik
- nyitott a katolikus hit irányába, képviseli a keresztény értékrendet

2.6 Nevelésünk alapelvei és értékeink

Az Egyház a katolikus óvoda által, fölkinálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolásait, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember személyiségének teljes kibontakozásához vezet.

A katolikus óvodánk pedagógiai programjának elkészítésekor figyelembe vesszük:

- az Óvodai nevelés országos alapprogramját;
- az Egyházi Törvénykönyv ide vonatkozó részeit;
- a Katolikus egyházi dokumentumok nevelésre vonatkozó részeit;
- a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét.

Vezérelvünk: Az emberi és gyermeki értékek keresése, formálása, az Isten szeretet és embertársak szeretete, a társadalmi és vallási kultúra továbbvitele, természeti, társadalmi környezetünk megismerése és védelme, környezettudatos nevelés.

A nap minden fázisában a hívő keresztény világnézet megalapozásán, kiteljesedésén munkálkodunk. Legfőbb értéknek a szeretetet tartjuk minden emberi kapcsolatban.

Óvodánk valamennyi dolgozója egyetért azzal, hogy a nyugodt, szeretetteljes, derűs gyermekből lesznek kiegyensúlyozott, aktív és sikeres felnőttek.

- Szeretetteljes, biztonságot adó, érzelem gazdag óvodát teremtünk.
- A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az esélyegyenlőség megteremtésére törekszünk.
- A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, megbecsülés, szeretet övezi.
- A családi nevelésre építve, azt kiegészítve végezzük munkánkat.
- A tevékenységekben érvényesítjük a komplexitást.
- Megismerésben építünk a többoldalú tapasztalatszerzésre.
- Fejlesztést aktív cselekvésben s mozgásban végezzük.
- Az egyéni fejlődést tervszerű, preventív módon támogatjuk.
- Gyermekközpontú óvodai nevelésünk a gyermekek egyenrangú kezelésében, a bizalom elvének érvényesülésében, s a partneri kapcsolatok elősegítésében valósul meg (szülők, iskola, fenntartó, plébánia közösség, szakszolgálat, művelődési intézmények, egészségügyi szolgálat).
- Az egyéni fejlesztés támogatására olyan környezetet, példaadást, modellt biztosítunk, mellyel képessé válnak a biológiai szükségleteik kielégítésére s az egészséges életvitel igényének kialakítására.
- Egyéni sajátosságok figyelembevételével támogatjuk a gyermekek érzelmi biztonságának, én tudatának, érési folyamatának alakulását.

Alapelveink

- Szeretetteljes légkör: Gyermekek jogaiból, személyiségéből, szükségleteiből, aktuális fejlettségéből kiindulva nyugodt, családi, biztonságos, érzelmi kötődést segítő tevékenység kialakítása.
- Játékközpontúság: Egyéni fejlettséget figyelembe véve, olyan változatos

tevékenységek biztosítása, amelyekben a gyerekek természetes kíváncsiságára építve, gazdagítjuk tapasztalataikat, élményeiket, a játék teljes eszköztára által.

- Érzelem gazdag nevelés és hozzáadott értékkelvű nevelőmunka.
- Érzelmi biztonságot nyújtó, nyugodt, kreativitásra, önállóságra, önmegvalósításra ösztönző, élményekben gazdag, családi óvodai légkör megteremtése.
- Minél többoldalú folyamatos, egyénre szabott személyiségfejlesztés biztosítása, érzelmi, és erkölcsi nevelés élményekben gazdag óvodai élet kialakításával.
- Nyitottság és együttműködési készség, partnerközpontúság: Emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, segítségnyújtás, támogatás szükség szerint.
- Esélykompenzáció: A különleges bánásmódot igénylő gyermekeknél a szükségleteknek megfelelő integrált nevelés, illetve tehetséggondozás biztosítása.
- Egymás tisztelete: A gyerekeknek mindenek feletti jogát tiszteletben tartva, minden eszközzel a prevenciót, az esélyegyenlőtlenség kompenzálását helyezzük előtérbe.
- Tapasztalati tanulás és sokoldalú képességfejlesztés: Minden kisgyermek önmagához mérten fejleszthető, nevelhető. A nevelő hatást gyakorló személyek empátiája, optimizmusa, mintaadása, célirányosan a gyermeki személyiség megismerésére, kibontakoztatására, fejlődésére irányuljon.
- Környezeti (teremtett világ) nevelés: A változatos, sokszínű tevékenységi rendszer segítségével a környezetre, természetre figyelő, védő, óvó, alakító magatartás megalapozása, készségek, képességek fejlesztése, ismeretek bővítése. Környezettudatos magatartás megalapozása.

Alapelveink megvalósítása érdekében biztosítjuk:

- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkört
- a testi-, a szociális és az értelmi képességek egyéni alakítását
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű, életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységeket.

2.7 Pedagógiai programunk céljai

1. A gyerekek váljanak képessé biológiai szükségleteik önálló kielégítésére, igényeljék az egészséges életvitel szokásainak betartását.
2. Az egyes gyermek érzelmi biztonsága fejlődjön és az óvodai közösségben találja meg helyét, szerepét.
3. Gyermekeink képességei és anyanyelvi ismeretei olyan szinten fejlődjenek, amelyek biztosítják a zökkenőmentes iskolakezdést.
4. Az óvodai nevelés a családi nevelés hatékony kiegészítőjévé váljon.
5. Vallásos és nemzeti kultúránk közvetítése által a gyermeki személyiség harmonikus testi, szellemi, érzelmi fejlődésének elősegítése, gazdagítása, képességek kibontakoztatása, melyek biztosítják a gyermekek közösségi életre történő felkészítését, a szociálisan hátrányos helyzetű és a tehetséggéretes gyermekek

differentiált fejlesztését, fejlődésének segítését.

6. Keresztény kultúránk és magyarságunk hagyományainak feltárása az ünnepek üzenete által.

2.8 Pedagógiai programunk feladatai

1. feladatok

- Tájékozódás az otthoni szokásokról.
- Kialakítani a testápolás, öltözködés, étkezés, levegőzés, edzés, pihenés szokásait, egyéni szükségleteit.
- Folyamatos gyakorlás, ellenőrzés, értékelés.
- Egyéni szükségletek figyelembevétele.
- Szülő tájékoztatása a gyermek fejlődéséről.
- Napirend megszervezése, feltételek megteremtése.
- Környezetvédelem.

A nevelés várható eredménye

- ✓ Rendelkeznek a gyerekek az önmaguk ellátásához szükséges készségsszinttel.
- ✓ Kialakul a gyermekeknél a testi fejlődésüket optimálisan befolyásoló mozgás – testápolás – igénye.
- ✓ Szülői tájékozottság a gyerek egyéni fejlődésének menetéről.
- ✓ Szülői elégedettség.
- ✓ Ismerjék és szeressék környezetüket, hatékonyan óvják azt.

2. feladatok

- Felmérés az egyes gyermekekről.
- Gyermekek fogadása.
- Egyéni bánásmód alkalmazása.
- Én tudat fejlesztése, pozitív személyisége tudatosítása.
- Reális énkép fejlesztése.
- Elvárások tudatosítása.
- Máság elfogadása.
- A játék szubjektív és objektív feltételeinek biztosítása.
- Az együttélés szabályainak kialakítása, szocializáció.
- Óvodai hagyományok ápolása, szülőföldhöz való kötődés alapjainak lerakása.
- A bátorító és az elfogadó pedagógia, valamint az empátia eszközeinek alkalmazása.

A nevelés várható eredménye

- ✓ Örömmel jön az óvodába.
- ✓ Elfogadja társait és a vele foglalkozó felnőtteket, s képes velük együttműködni.
- ✓ Értelmesen elfoglalja magát az óvodai élet során.
- ✓ Stabil baráti kapcsolatai vannak. /Szociometria/
- ✓ Értékemelkedésként éli meg az iskolába lépést.
- ✓ Megismeri a helyi hagyományainkat, népszokásainkat.

3. feladatok

- Élmények biztosítása.
- Értő figyelem biztosítása megfelelő módszerek alkalmazásával.
- Bizalom légkörének megteremtése.
- Tájékozódás a gyermekről (felmérés-anyag)
- A képességfejlesztés törzsanyagának kialakítása.
- Eszközök, idő, módszer, csoportszervezés módja.
- Kimenet várható eredménye.
- Partnerkapcsolat (szülő, iskola)
- Beszédkészség fejlesztése, anyanyelvi nevelés.
- A felismert tehetségek kibontakoztatása.

A nevelés várható eredménye

- ✓ Az iskolai munka megkezdéséhez szükséges képességeik kialakulnak.
- ✓ A gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének állapota eléri az iskolába lépéshez szükséges szintet.

4. feladatok

- Tájékozódás az otthoni szokásokról.
- Nyitott óvoda.
- Célok ismertetése, a szülők felé.
- Szülői tájékoztatás rendszere.
- Elégedettség vizsgálat.
- Igények, lehetőségek.

A nevelés várható eredménye

- ✓ Az óvoda és a család részéről azonos nevelő hatások fejlesztően hatnak a gyermekekre.
- ✓ Az óvoda kiegészíti a család nevelőmunkáját.
- ✓ Az óvoda nevelőközössége objektív, reális visszajelzést kap a szülő igényeiről.
- ✓ Az óvodai szolgáltatásaink színvonaláról megmutatkozó elégedettség.
- ✓ Sikeres intézményi működés.

5. feladatok

- Az erkölcsi és vallási nevelés kiemelt feladatunk, mely a hittan és a lelki percek témáiban valósul meg heti/napi rendszerességgel, kötelező formában.
- A keresztény családi nevelés segítése a szülők felé.

A nevelés várható eredménye

- ✓ A gyermekek életkoruknak megfelelően ismerik meg a keresztény értékeket.
- ✓ A családok mindennapjaiban megjelennek a keresztény értékek.

2.9 Tervezés

Az óvodai nevelésünk céljának és feladatainak ismeretében a pedagógiai ráhatások rendszerét a gyermekek egyéni adottságaihoz igazodva, preventív módon tervezzük. A nevelés- és tanulás tervezése komplexen, egymással kölcsönhatásban valósul meg.

Óvodai nevelésünk a képességek fejlesztésére irányul, tehát az ismeretek alkalmazására tevődik a hangsúly.

A fejlesztést hosszútávon a kimenet követelményeihez tervezzük, mert a céltudatos pedagógiai munka ezt kívánja.

Tervező munkánkhoz Porkolábné Dr. Balogh Katalin Komplex prevenciók óvodai programjának tartalmi elemeit, vallásos és erkölcsi nevelésünk tervezéséhez a Katolikus Pedagógiai Intézet által összeállított módszertani anyagokat használjuk fel. Mozgástervezéshez Gergely Ildikó játékokra épülő mozgásos nevelési módszerét követjük.

Tervezésnél a hangsúly nem az ismeretanyag növelésére helyeződik, hanem arra, hogy minél több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontból történjen a megközelítés.

Minden csoportban két szintre tervezünk az egyéni sajátosságok és képességszintek figyelembevételével.

Hosszú távú tervezés

Óvodánkban a tevékenységek alaptitkát az évszakváltás adja, melyeket ünnepek (egyházi, népszokásokból eredő, állami) valamint hétköznapi tagolnak. Az éves tervezésnél is ezt vesszük figyelembe.

Az életkor-specifikus tevékenységek megtervezésekor figyelembe vesszük a helyi programban felvázolt alapelveket és irányelveket a gyermekek szociokulturális hátterét, a nevelés feltétel rendszerét és az óvoda éves tervében megfogalmazott feladatokat.

Tervezéskor a fokozatosság, a folyamatosság a következetesség és komplexitás elvét követjük.

Rövid távú tervezés

A csoportban dolgozó nevelők az éves terv alapján tematikus tervet készítenek, melyben hetekre bontva konkretizálják a tevékenységeket, a komplex foglalkozásokat. A tényleges feladatokat a gyermekek folyamatos megfigyelése, tevékenységük elemzése, a gyermekek élmény anyaga, tapasztalatai, igényei, valamint az aktualitás alakítja.

A rövid távú tervben az individuum fejlődése, fejlesztése már konkrét formát ölt. Rövid távú heti terv egyben a nevelő vázlata is. Ez a terv képez forgatókönyvet a mindennapokban. A gyermekek spontán kezdeményezései naponta alakíthatják a tervet. A hetes ciklusban felvázolt terv bővíthető, átformálható, elhalasztható. Fontos szempont, hogy a spontán gyermeki megnyilvánulásokat rendszerbe foglalja a nevelő, s azok segítsék, és ne tördeljék a nevelés folyamatát.

A folyamatos beszoktatás tervezését és tapasztalatait a gyermek egyéni sajátosságai szerint a - befogadási tervben rögzítjük. A csoport szokásrendszerének tervezését (nevelési-gondozási tervet) fél évre készítjük, differenciáltan, két szintre tervezve, melyet fél évente értékelünk.

A gyermekek fejlődését a „Gyermek fejlődésének nyomon követése” című dokumentumban rögzítjük. A tervezett programokat alkalomszerűen, a program, cél, feladat, valamint a felelősök megjelölésével tervezzük. Heti terveinket minden csoportban egy-egy környezeti téma köré csoportosítva, komplexen, változatos módszerekkel, két szintre differenciálva dolgozzuk fel az élményeket, a tapasztalatokat, az ismereteket.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek részére (SNI, BTMN) a gyógypedagógusok és fejlesztő pedagógusok közreműködésével a szakvéleményben meghatározottaknak megfelelően az óvodapedagógusok a többségi prevenciós foglalkoztatást a „Különleges bánásmódot igénylő gyermek Fejlesztési terve a csoportban” című dokumentumban tervezik és vezetik.

2.10 Szervezeti és időkeret

Óvodánk reggel 6-tól délután 17-ig tart nyitva. Adottságainkat, lehetőségeinket figyelembe véve részben osztott, valamint tiszta csoportot szervezünk.

Figyelembe vesszük a helyi adottságokat, igényeket, lehetőségeket, hagyományokat a napirend és a hetirend kialakításánál.

A gyermekek fejlődési ütemét figyelembe véve, s ehhez alkalmazkodva megfelelő helyet és időt biztosítunk számukra a különböző tevékenységekhez.

Időtartam	Tevékenységek
6.00– 7.30	Gyermekek fogadása, szabad játék /összevont csoportokkal /
7.30 – 8.00	Gyermekek fogadása, szabad játék

8.00 – 9.00	Testápolás, naposok kiválasztása folyamatos tízórai, szabad játék
9.00–11.40	Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek keretében tervezett módszertani tevékenységek, szabad játék, lelki percek, hittan levegőzés, udvari játék, naposi-munka
11.40 – 12.30	Testápolás, étkezés előtti ima, ebéd, étkezés utáni ima
12.30 – 14.30	Testápolás, pihenés
14.30 – 15.00	Testápolás, uzsonna
15.00 – 15.15	Mozgásos percek
15.15 –16.00	Szabad játék a szülők érkezéséig
16.00-17.00	Szabad játék, összevont csoportokban a szülők érkezéséig

Napirend szeptember 1-től május 31-ig

Nyári napirend június 1-től augusztus 31-ig

Időtartam	Tevékenységek
6.00- 11.45	Összevont csoportban a gyermekek fogadása, levegőzés, játék, mozgásos percek, szabadon választott tevékenység, mese, játék, séta, mozgásos játék
11.45-12.30	Testápolás, étkezés előtti ima, ebéd, étkezés utáni ima
12.30-15.15	Pihenés, testápolás, uzsonna
15.15-17.00	Játék, szabadon választott tevékenység, levegőzés, összevont játék, folyamatos hazabocsátás

Hetirend 3-4 évesek

Tevékenységek	Forma	Munkafajta	Foglalkozások száma	Időtartam
Mozgás	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	mikrocsoportos vagy csoportos	<u>napi 1</u>	10-15'
Mozgásos percek	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	csoportos	napi 1	5-10'
Verselés, mesélés	<u>tervezett tevékenység</u>	mikrocsoportos vagy egyéni	napi 1 és alkalmoszerű	5-10'
A külső <u>teremtett világ</u> tevékeny megismerése	<u>tervezett tevékenység</u>	csoportos, mikrocsoportos vagy egyéni	heti 1 és alkalmoszerű	5-10'
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	<u>tervezett tevékenység</u>	mikrocsoportos	heti 1	sajátos igény szerint folyamatos
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	<u>tervezett tevékenység</u>	mikrocsoportos vagy egyéni	heti 1	5-10'
A külső <u>teremtett világ</u> tevékeny megismerése – matematikai tartalmú tapasztalatok	<u>tervezett tevékenység</u>	egyéni	spontán adódó folyamatos	
<u>Anyanyelvi nevelés</u>	<u>alkalmoszerű tevékenységekbe ágyazva</u>	<u>egyéni vagy mikrocsoportos</u>	<u>alkalmoszerű tevékenységekbe ágyazva</u>	<u>folyamatos</u>
<u>Hittan</u>	<u>tervezett tevékenység</u>	<u>csoportos</u>	<u>heti 2</u>	<u>5-10'</u>
<u>Lelki percek</u>	<u>tervezett tevékenység</u>	<u>csoportos, mikrocsoportos</u>	<u>napi 1 amikor nincs hittan</u>	<u>5-10'</u>

Hetirend 4 -5 éves

Tevékenységek	Forma	Munkafajta	Foglalkozások száma	Időtartam
Mozgás	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	<u>mikrocsoportos vagy csoportos</u>	<u>napi 1</u>	<u>15-20'</u>
Mozgásos percek	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	csoportos	napi 1	5-10'
Verselés, mesélés	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	mikrocsoportos vagy egyéni	napi 1 és alkalmoszerű	5-10'
A külső <u>teremtett világ</u> tevékeny megismerése	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	mikrocsoportos vagy egyéni	heti 1 és alkalmoszerű	15-20'

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	mikrocsoportos vagy egyéni	heti 1	sajátos igény szerint folyamatos
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	mikrocsoportos vagy egyéni	heti 1 és alkalomszerű	15-20'
A külső <u>teremtett</u> világ tevékeny megismerése – matematikai tartalmú tapasztalatok	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	mikrocsoportos vagy egyéni	heti 1	15-20'
<u>Anyanyelvi nevelés</u>	<u>alkalomszerű tevékenységekbe ágyazva</u>	<u>egyéni vagy mikrocsoportos</u>	<u>alkalomszerű tevékenységekbe ágyazva</u>	<u>folyamatos</u>
<u>Hittan</u>	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	<u>csoportos</u>	<u>heti 2</u>	<u>15-20'</u>
<u>Lelki percek</u>	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	<u>csoportos, mikrocsoportos</u>	<u>napi 1 amikor nincs hittan</u>	<u>5-10'</u>

Hetirend - 5-7 évesek

Tevékenységek	Forma	Munkafajta	Foglalkozások száma	Időtartam
<u>Mozgás</u>	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	<u>mikrocsoportos vagy csoportos</u>	<u>napi 1</u>	<u>25-30'</u>
Mozgásos percek	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	csoportos	napi 1	5-10'
Verselés, mesélés	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	mikrocsoportos vagy egyéni	napi 1 és alkalomszerű	15-20'
A külső teremtett világ tevékeny megismerése	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	mikrocsoportos vagy egyéni	heti 1 és alkalomszerű	25-30'

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	mikrocsoportos vagy egyéni	heti 1	sajátos igény szerint folyamatos
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	mikrocsoportos vagy egyéni	heti 1 és alkalomszerű	25-30'
A külső <u>teremtett</u> világ tevékeny megismerése – matematikai tartalmú tapasztalatok	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	mikrocsoportos vagy egyéni	heti 1	25-30'
Anyanyelvi nevelés	<u>alkalomszerű tevékenységekbe ágyazva</u>	<u>egyéni vagy mikrocsoportos</u>	<u>alkalomszerű tevékenységekbe ágyazva</u>	<u>folyamatos</u>
<u>Hittan</u>	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	<u>csoportos</u>	<u>heti 2</u>	<u>25-30'</u>
<u>Lelki percek</u>	<u>tervezetten szervezett tevékenység</u>	<u>csoportos, mikrocsoportos</u>	<u>napi 1 amikor nincs hittan</u>	<u>10-15'</u>

kötelező = tervezetten szervezett tevékenység
szervezett= tervezett tevékenység

A megfelelő helyes életritmus kialakításánál nagy hangsúlyt fektetünk a szokások alakítására, megalapozására. Ennek feltétele a rugalmas napirend, amelyben az étkezéseknek és a pihenésnek azonos időpontban kell megtörténnie. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében valósul meg.

2.11 Hitre nevelés

Katolikus óvodánkban kiemelt feladatunk, hogy a gyermekek megismerjék a szereteten alapuló értékrendet, az egymásra való odafigyelés fontosságát, s rácsodálkozzon a teremtett világ szépségeire. Mindezt szeretetteljes légkörben tapasztalják meg, ahol az óvodapedagógusok és a szülők igyekeznek hatékonyan együttműködni a gyermek érdekében.

Cél:

- A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során.
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekekben.
- A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermekek által a családba.
- A legfőbb erények a felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése.
- A katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, szentek tisztelete.

- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).

Feladat:

- Az erkölcsi és vallási nevelés kiemelt feladatunk, amely a hittan és a lelki percek témáiban valósul meg napi rendszerességgel, kötelező formában.
- A keresztény családi nevelés segítése a szülők felé.

A keresztény nevelés magába foglalja minden emberi cselekedet, érzelem, családi- és társadalmi élet tevékenységének összességét, azért, hogy azokat rendezze, értékesítse és felemelje.

Óvodapedagógus szerepe a folyamatban:

Katolikus nevelésünk azon területei, melyek az óvodai mindennapokban az óvodapedagógusok által kerülnek közvetítésre:

- Hazaszeretetre nevelés: kötődés a hazához, gazdag és sokszínű, értékmegtartó, hagyományörző, népi kultúránk segítségével.
- Szép magyar beszéd elsajátítása, választékos tiszta kifejezések: sok vers, bibliai példabeszédek hallgatása, élményeik elmondása.
- A hitoktató által tanított vallásos énekek gyakorlása, a népi játékok, dalok mellett egyéniségük és lelki kulturáltságuk kibontakoztatása.
- A szülők ismereteinek gyarapítása az óvoda keresztény szellemiségű nevelésével kapcsolatban.
- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése a lelki percek keretein belül (öröm, hála, megbecsülés, védelem stb.).

Óvodánkban dolgozói elvárás, hogy a keresztény nevelés terén is példaképek legyenek gyermekeink számára. Fontos, hogy maximális mértékben együttműködjenek a hitoktatóval (pl. a vallási foglalkozásokon és ebéd előtt és után közösen imádkozunk, ünnepeinkbe beépítjük a vallási tartalmú dalokat, verseket...).

A gyermekek várható fejlettsége óvodáskor végére:

- ✓ Képesek a jó és rossz megkülönböztetésére.
- ✓ Cselekedeteikben a jóra való törekvés megfigyelhető.
- ✓ Kialakul bennük a hála és a megbocsátás érzése.
- ✓ Vallási élményeiket egymással is megosztják, ábrázolási tevékenységeikben kedvük szerint felelevenítik, feldolgozzák.

2.12 Egészségnevelési és környezeti nevelés

Az egészség- és környezeti nevelés nagy jelentőséggel bír a kisgyermekek személyiségfejlesztésben. Az egészség testi, lelki, társaskapcsolati jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, azaz: annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat.

Az egészség- és környezeti nevelés akkor hatékony, ha teljes körű és áthatja az óvodai élet egészét:

- Az egészségfejlesztés és a környezeti nevelés kialakításában valamennyi pedagógusnak és a pedagógiai munkát segítő dolgozónak kiemelt a felelőssége és a kötelessége.
- Az egészségnevelési és környezeti nevelés tevékenységei valamennyi gyermek aktív, cselekvő bevonásával valósulnak meg.
- Prioritást élvez az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása és a környezettudatos magatartás belső igénnyé fejlesztése.
- Az egészségfejlesztés és a környezeti nevelés felvilágosítással, a munka – és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával történik.

Az egészségnevelési és környezeti nevelés elvei

- A környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód kialakítása.
- Fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás elősegítése.
- Érzelmi és értelmi környezeti nevelés.
- Érzelmi intelligencia fejlesztése.
- Tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés.
- Tolerancia és segítő életmód kialakítása.

Az egészségnevelési és környezeti nevelés célja

Az egészségnevelési és környezeti nevelés célja a gyermekek teljes körű egészségfejlesztésének - lelki, testi, értelmi, érzelmi és akarat tulajdonságaiknak biztonságban és egészséges környezetben történő alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus környezet kialakítása és védelme.
- Környezettudatos magatartásformák fejlesztése.
- A helyes napirend és életrend kialakítására nevelés.

- Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartatására szoktatás.
- A komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére nevelés.
- Ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakításának fejlesztése.
- Annak tudatosítása, hogy az egészségvédelem fontos és tenni kell érte.
- A gyermekek megismertetése az együttműködési készség lehetőségeivel, a kapcsolatteremtő és a drámajáték eszközeivel.

Az egészségnevelés és környezeti nevelés tartalma

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése,
- a baleset-megelőzés,
- a személyi higiéné
- a környezettudatos magatartás és viselkedés szokás és normarendszerének kialakítása

2.13 Egészséges életmód alakítása, mozgás

Cél:

- A gyermekekben az egészséges életmód szokásai váljanak belső igénnyé.
- A gyermekek váljanak képessé biológiai szükségleteik önálló kielégítésére.
- Tudatos mozgásfejlesztéssel erősödjék gyermekeink én tudata, szociális képessége.
- A gyermekek testi képességeinek fejlődése tegye lehetővé a zökkenőmentes iskolakezdést.

Feladat:

- Tájékozódunk a gyerek fejlettségéről.
- A gyerek testi komfortérzetének, biológiai szükségletének kielégítésének biztosítása.
- A gondozási teendők és a mozgásos tevékenységek kultúratartalmának közvetítése, mintaadással és szóbeli megerősítéssel.
- Rugalmas napirend kialakítása, mely alkalmazkodik a gyermek egyéni életritmusához.

- A gyermekek tevékenységének szokásokká alakítása, mely óvodai szinten összehangolt.
- Minden gyermek egyéni fejlettségéhez mért preventív, illetve fejlesztő tevékenységet végzünk.
- Optimális feltételek megteremtése a testi szükségletek kielégítése /hely, idő, eszköz, irányítás/.
- A gyermek egészségének védelme, a feltételek megteremtése.
- Az együtt mozgás örömeinek megismertetése, a siker és kudarc élmény feldolgozásának segítése.
- Testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.
- Ha szükséges megfelelő szakemberek bevonásával, szülővel együttműködve prevenciós korrekciós testi nevelési feladatok ellátása.
- Esztétikus mozgás kialakítása.
- Család – óvoda szokásrendszerének összehangolása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.

A fejlődés várható eredménye /egészséges életmód/

- ✓ Teljesen önálló, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek, s WC-t használnak.
- ✓ A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat.
- ✓ Önállóan használnak zsebkendőjüket.
- ✓ Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak.
- ✓ Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek.
- ✓ Készség szinten használnak a kanalat, villát, kést.
- ✓ Étkezés közben halkan beszélgetnek.
- ✓ Önállóan töltönek vizet a kancsóból.
- ✓ Teljesen önállóan öltöznek.
- ✓ Ruhájukat ki-be gombolják, esztétikusan összehajtva teszik a helyükre, cipőjüket ki-be kötik, fűzik.
- ✓ Ügyelnek saját külsejükre.
- ✓ Önállóan önmaguk és környezetük rendben tartásában, a környezetük védelme természetes igényükké válik.

A fejlődés várható eredménye /mozgás/

- ✓ Teste arányosan fejlett.
- ✓ Mozgása összerendezett, harmonikus, teherbíró.
- ✓ Mozgáskoordinációja fejlett, mozgásos téri tájékozódása jó.
- ✓ Finommotorikája fejlett.
- ✓ Testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

- ✓ A szokásai kialakultak s igényli azok betartását.
- ✓ Betartja a szabályokat a baleset elkerülése érdekében.
- ✓ Egyensúly érzéke biztos, mozgását szándékosan irányítani képes.
- ✓ Helyes testtartásra, esztétikus mozgásra törekszik.
- ✓ Mozgásismeretei a pontos megfigyelés, gyakorlás útján jártassággá, készséggé, képességgé alakulnak.
- ✓ Fizikai erőnléte, állóképessége folyamatos mozgást biztosít.
- ✓ Képes csoportban biztonságos, célirányos mozgásra.
- ✓ Mozgás kivitelezése összerendezett, folyamatos, biztos, pontos, örömteli, teherbíró.
- ✓ Ismeri testrészei és környezetének összefüggéseit, neveit, irányait, mozgását, ritmusát stb.

Sikerkritériumok

- Az óvoda olyan egységes egészségnevelési rendszerrel rendelkezik, amely igazodik a gyermek és a szülő igényeihez.
- Gazdag tárgyi környezettel, egységes szokásrendszerrel segítjük a gyermekek egészséges életmódjának kialakulását.
- Az óvoda rendelkezik egyéni képességeket folyamatában nyomon követő személyiséglappal és fejlődési naplóval.
- Meghitt, megértő viszony alakul ki óvodapedagógus - gyermek között a testi gondozás érdekében.
- A fokozatosság betartásával elérjük, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítik ki szükségleteiket.
- Biztosított az idő, hely, eszköz és megfelelő a szervezettség a gondozási tevékenységhez.
- A szokásrendszer egységes, megteremtjük a lehetőséget, hogy a szülők megismerjék az óvoda szokásrendszerét.
- Az óvodában biztosítjuk a mindennapi szabad mozgás, a mozgásfejlesztés és prevenció feltételeit.
- A megbetegedett gyermeket elkülönítjük a szülő megérkezéséig.
- Rendszeres, egyéni képességekhez alkalmazkodó mozgáslehetőséget biztosítunk.
- A gondozási feladatok ellátása során a lehetőségeket kihasználjuk a finommotorika, testséma, szem- kéz koordináció, térirányok, percepció, verbalitás fejlesztésére.
- Rendszeres egészségügyi szűréseket biztosítunk.
- Balesetmegelőzési tevékenységünk folyamatos.
- Óvodánkban biztosítjuk a prevenció és a korrekció lehetőségét.
- Óvodánkban a művészi mozgás megalapozását szakképzett gyermektáncoktató óvodapedagógusok irányítják.
- Biztosítjuk a nyugodt és egyénre szabott pihenést.
- A gyerekek részére lehetőség szerint, mindennap biztosítjuk a szabad levegőn való tartózkodást.
- Az egészséges és kulturált étkezés szokásainak kialakulásához biztosítjuk a

feltételeket.

Egészséges életmód nevelési gyakorlata

- A reggeli időszakban kilenc óráig, terített asztallal, tányérok, szalvéta, pohár előkészítésével biztosítjuk a folyamatos étkezést.
- A folyamatos, kulturált étkezés zavartalan lebonyolításáért a csoport dajkája a felelős.
- Munkája során ügyel a kulturált étkezés szokásainak kialakítására, amelyeket alkalmanként megbeszél a csoport óvodapedagógusaival.
- A csoport óvodapedagógusai és a dajka, különös figyelmet fordítanak a rászoruló gyerekek, tisztálkodási és étkezési szokásainak alakítására.
- A beszoktatási időszak alatt különös gondot fordítunk arra, hogy minden gyerek megkapja a gondozási tevékenységek ellátásához szükséges segítséget. Ez a segítség tevőleges és szóbeli. Fontos az óvodapedagógusi mintaadás.
- Év elején biztosítjuk a gyerekek számára, hogy jellel ellátott legyen a mosdóban a törölköző, fogmosó felszerelés és a ruházat helye.
- Állandóan dicsérjük, bátorítjuk őket az önállóságra.
- Figyelmet fordítunk a baleset megelőzésre (vizet ne fröcsköljék szét)
- A zsebkendőket állandó elérhető helyen tartjuk, szükség szerint segítséget adunk.
- WC használat során biztosítjuk a lányok-fiúk intimitását.
- A beszoktatás gyerekeknek biztosítjuk az állandó felnőtt jelenlétét.
- Megmutatjuk a mosdó a törölköző helyes használatát.
- A higiénia érdekében WC lehúzás és papír használatra megtanítjuk őket.
- Megtanítjuk a fogkefe helyes használatát és tisztán tartását.
- A szappan helyes használatát gyakoroljuk.
- Törekszünk arra, hogy a tükörben ellenőrizzék saját magukat.
- Felhívjuk a figyelmüket a tisztálkodás szükségességére.
- A mosdó rendjét a csoportban dolgozó felnőttek, később a naposak felügyelik, ellenőrzik.
- A nevelési tervben a szokások alakulását, fejlesztését csoportra differenciáltan tervezzük, és értékelésnél az eltéréseket monogrammal jelöljük.
- A tisztálkodási tevékenység során kihasználjuk a testséma, térirány, verbalitás fejlesztési lehetőségeit.
- A szülőket tájékoztatjuk a gyermeke ez irányú fejlettségéről.
- A napirendben elég időt biztosítunk, hogy minden gyermek nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben, saját tempójában végezhesse egészségügyi szükségleteit.
- Az étkezésnél soha nem erőltetjük az ételt, hanem igyekszünk kíváncsivá tenni őket, egy-egy íz megismerésére, illetve bátorítással példaadással ösztönözzük őket.
- 3-4 éveseknek kanalat és villát, 4-5, 5-7 éveseknek kanalat, villát és kést biztosítunk az étkezésnél.
- Kulturált étkezés szokásainak kialakítása érdekében, mindig esztétikusan terített

asztalnál étkeznek a gyerekek.

- Étkezéskor a halkabb beszédre intjük őket.
- A terítés a dajka és a naposok feladata, kiscsoportban önkiszolgálás van.
- Biztosítjuk az egyéni szükségletek szerinti étkezési tempót.
- Biztatással, dicsérettel serkentjük arra a gyerekeket, hogy megismerjék a saját ruhadarabjaikat.
- Kérjük a szülőket segítsék ezt, a jel berajzolásával.
- Felhívjuk a figyelmüket arra, hogy a hőmérséklet és a tevékenységnek megfelelően öltözzenek.
- Példaadással, dicsérettel érjük el, hogy esztétikusan összehajtva tegyék le ruhájukat, párosítsák cipőiket.
- Kérjük a szülőket, ha szükséges rétegesen öltöztessék gyermeküket.
- Ösztönözzük őket, hogy a tükörben ellenőrizték ruházatukat vagy öltözködésüket.
- Motiváló eszközöket, segítséget és türelmet biztosítunk a gombolás, fűzés, kötés gyakorlásához.
- Kihasználjuk a nagyobbak példamutatását az önállóság kialakításához.
- A felnőttek azonos módon kérik a tevékenységek gyakorlását és sorrendiségét.
- Az öltözködés során kihasználjuk a lehetőséget a téri irányok és a testséma gyakorlására, fejlesztésére.
- Környezetvédelemhez kapcsolódó szokásokat felnőtt példamutatásával alakítjuk és erősítjük.

Mozgás nevelési gyakorlata

- Óvodánkban kiemelt tevékenységként kezeljük a mozgást.
- Az óvodába kerülő gyermekek előzetes mozgásfejlődéséről anamnézis lapon tájékozódunk.
- Megfigyeléssel, felméréssel képet alkotunk a gyermekek mozgásfejlődéséről. Az egyéni fejlesztési feladatokat ezekre alapozzuk.
- A mozgás lehetőségét tervezetten szervezett és tervezett formában is biztosítjuk.
- Inspiráló környezet, eszközök és személyi feltételek biztosításával mindennap lehetőséget adunk a szabad mozgásra.
- Az öltözőben, folyosón, tornateremben, játékidőben lehetőséget kapnak a gyerekek a mozgás fejlesztő eszközök használatára.
- A szabad mozgás során egy felnőtt segíti a gyermekek mozgását, a balesetveszély elkerülése érdekében.
- A szükséges és elégséges szabályokat megtanítjuk, betartatjuk a gyermekekkel.
- Elsődleges prevenciós tevékenységünk során javítjuk a környezet egészségügyi

feltételeit.

Úgy alakítjuk a tárgyi feltételeket, hogy:

- Csak biztonságos mozgásfejlesztő eszközöket használunk.
- Megfelelő hőmérsékletet alakítunk ki.
- A szülők meggyőzésével biztosítjuk a gyermekek réteges öltözködését, a megfelelő minőségű cipő használatát.
- A káros napsugárzás ellen, árnyékos helyeket, babaházakat állítottunk udvarunkra.
- Változatos mozgásos lehetőségeket biztosítunk az óvoda belső helységeiben és az udvaron. Alkalmanként kihasználjuk településünk különböző színtereit.
- Megfelelő időt biztosítunk a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez.
- Mindennap pihenés után mozgásos perceket (5-10 perc) tartunk.
- A napirend rugalmas szervezésével biztosítjuk az egyéni és szabad mozgást elősegítő lehetőségeket.
- A gyermekek mozgásfejlődése, egészsége érdekében szorosan együttműködünk partnereinkkel.
- Megismertetjük a gyermekekkel testrészeiket, izmaik lazítását, feszítését.
- A látási, hallási, tapintási ingerek összerendezésével segítjük a testséma, mozgásérzékelés alakulását.
- Megtapasztaltatjuk a helyes állás, ülés módját.
- Az óvodaorvos szűréseit évente egyszer végzi óvodánkban.
- Felderíti a látási, hallási rendellenességeket is. Ezeket figyelemmel kísérjük, és szem előtt tartjuk.
- Mozgástevékenység közben is használhatjuk a szemüvegeket.
- A hallásproblémás gyermekeket a közelünkben helyezzük el, hogy jól hallhassa a magyarázatot, bemutatást, jobban megérthesse ezeket.
- A helyes légzésre, izom ellazulásra, feszülésre ennek megéreztetésére törekszünk mozgás tevékenységek keretében.
- A védőnők egészségnevelő munkájára az évfolyamán többször is igényt tartunk. (orvosi szűrések, mérések, tetű vizsgálat, felvilágosítás a szülők részére stb.)
- Felismerjük a komplex magatartászavaros, hiperaktív gyermekeket. Számukra biztosítjuk a maximális mozgáslehetőséget, terhelést. Fejlesztjük figyelmüket, egyensúlyérzéküket, mozgás koordinációjukat. Sikerélményhez juttatjuk őket és állandó személyes figyelmet biztosítunk számukra.
- Formáljuk az egészségnevelés területén a szülők hozzáállását, tudatát.

2.14 Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés és orientáció

Cél:

- Alakuljon ki az egyes gyermek érzelmi biztonsága a közösségben.
- Egyéni képességek érvényesítése a közösségben.
- Váljanak képessé másokkal törődni, fogadják el a különbözőségeket.
- Legyenek képesek együtt működni, társaikat segíteni, egymás felé fordulni.

Feladat:

- A gyermek megismerése.
- A beszoktatás folyamatának a gyermek egyéni érdekéhez való igazítása.
- Pozitív kapcsolat a felnőtt-gyermek között, modell legyen a gyermek számára.
- A játék feltételeinek és fejlesztésének biztosítása.
- A gyermekek közötti kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése.
- A gyermek reális én-képének fejlesztése.
- A közösségi élet teljesíthető szokás és szabályrendszerének kialakítása.
- Ismerje szűkebb tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- Az átlagostól eltérő fejlődésű gyermek megsegítése.

A fejlődés várható eredménye

- ✓ Önállóan a közösen elfogadott norma szerint köszön.
- ✓ Udvariasan tud kérni, megköszönni.
- ✓ A konfliktusokat megegyezéssel módon tudja megoldani.
- ✓ Gyermekeknek, felnőtteknek szívesen segít.
- ✓ Érdeklődéssel fordul társai felé.
- ✓ A közösségért vállalt feladatait elvégzi.
- ✓ Képes késleltetni saját „vágyait” (beszéd, tevékenység)
- ✓ Életkorának és egyéni képességeinek megfelelően fejlődik.

Sikerkritériumok

- Családias légkör kialakítása, egyénre való odafigyelés a közösségi élet kialakítása során.
- Az óvodapedagógusok olyan beszoktatási tervet készítenek, amely igazodik a gyermek és a szülő igényeihez.
- Az óvoda rendelkezik egyéni képességeket folyamatában nyomon követő „Gyermek fejlődésének nyomon követése” című dokumentummal.
- A reggeli fogadáshoz, de a nap folyamán is személyes kontaktussal teremtünk kapcsolatot, (tekintet felvétel, egyéni beszélgetés, üdvözlés).
- Biztosítjuk a gyermeket az egész nap folyamán egyéni törődésről, odafigyelésről.
- Átmenetet biztosítunk a reggeli időszakban az érkezés és a tevékeny időszak között.
- Megteremtjük a lehetőséget az érdeklődésük tudatos felkeltésének.

- Megerősítő pedagógiai értékelésünket a gyermek konkrét tevékenységéhez viselkedési módjához kapcsolják, (miért vagy ügyes! nem pedig ügyes vagy!)
- Az óvoda közösen kidolgozott szociális, erkölcsi szabályok szerint neveli a gyermekeket.
- A mindennapi életünk során pozitív példák megerősítésével alakítjuk a gyermekek szokás és szabálytudatát.
- Az óvoda kialakítja a programhoz illeszkedő tárgyi környezetét, hagyományait, ünnepeket, hogy ezzel is formálja, erősítse a gyermekek összetartozását.
- A gyermeki biztonságérzet kialakításához állandó képességfejlesztő helyeket biztosítunk, mellyel segítjük a gyermek szocializációs folyamatának alakítását.
- Az óvoda évente méri a nagycsoportos gyermekek társas kapcsolatainak alakulását a gyermekek kötődéseit.

Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés és szocializáció nevelési gyakorlata

- Az óvodás korú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége.
- A személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.
- Minden csoportban helye van az otthonról hozott kisebb tárgyaknak, a közösen gyűjtött kincseknek.
- Az óvodánkba kerülő gyermekek beszoktatása folyamatosan a szülői igények figyelembevételével a gyermek szükségleteinek megfelelően és az óvodapedagógusok javaslatának egyeztetése alapján történik.
- Már a farsangi bálra meghívjuk leendő óvodásokat, ismerkedhetnek a környezettel játszhatnak kortársaikkal.
- A beiratkozás ideje alatt a vezető óvodapedagógus bemutatja az óvodát. Minden dolgozó figyelemmel kíséri az új óvodásokat. Segítséget, tájékoztatást nyújtanak az óvodapedagógusok az óvodával kapcsolatos kérdésekben.
- Előzetes családlátogatás során az óvodapedagógus megteremti a lehetőséget, hogy a gyermek saját, érzelmi biztonságot nyújtó környezetében ismerkedhessen meg vele.
- A látogatás során az óvodapedagógus kedves tárgyat, saját jelét, csoport szimbólumát viszi el a gyerekeknek.
- A jel kiválasztását az óvodapedagógus a gyermekre bízta a kínált lehetőségekből.
- Az óvodába lépést követő első szülői értekezleten bemutatjuk az óvoda pedagógiai programját, a csoportban dolgozó felnőtteket és az épületet. Beszélgetés formájában megnyugtatóan a szülőket, hogy a gyermeküket, érdekeiket tiszteletben tartjuk, a problémák közös megoldására törekszünk, messzemenően támaszkodunk a családi nevelésre.
- A szülő a kitöltött anamnézis lappal segíti, hogy az óvodapedagógus, megismerhesse gyermekét.

- Az óvodapedagógus a szülővel együtt tervezi meg a beszoktatás menetét. Nagyfokú körütekintést, gyöngédséget, megértést, türelmet kíván a 3-4 éves gyermekek beszoktatása. Az óvodapedagógus lehetőséget ad az anyás beszoktatásra, a gyermek egyéni igénye szerint. A szülők fokozatos időcsökkentéssel, lehetőségük szerint vegyenek részt ebben a folyamatban.
- Lehetőséget adunk a beszoktatás ideje alatt, kedvenc játékaik, tárgyaik elhozására.
- Test közeli kapcsolatot alakítunk ki vele, ölbeli játékokat, mesét, énekes játékokat alkalmazunk.
- A nap folyamán másik csoportban lévő ismerősét meglátogathatja.
- A nagyobb gyermekek segítségnyújtását igénybe veheti.
- Ha szükséges lefekvésnél az óvodapedagógus mellé ül, altatóval kedveskedik neki.
- Testápolásnál, étkezésnél különös türelemmel ismerteti meg a tárgyakat, annak használatát.
- A gyermekek érkezéskor más és más csoportban, más óvó nénivel gyülekeznek, távoznak az óvodából. Az óvodapedagógus személyes kontaktussal igyekszik ezt feloldani a gyermekekben.
- Érkezés után lehetőséget ad, az óvodapedagógus a gyermek egyéni igényeinek kielégítésére (lepihenés, étkezés, szemlélődés, ölbeli kapcsolat stb.).
- Teret enged az óvodapedagógus az én-tudat fejlődésének, önérvényesítő törekvésének.
- Tiszteletben tartjuk az óvodában az egyéni érzelmeket, szükségleteket, elfogadjuk a másságot.
- Lehetőséget adunk a tükörben való szemlélődéssel, saját személyiség jegyeik, tulajdonságaik megismerésére.
- Kipróbálhatják önmagukat a tevékenységekben.
- Azonnali megerősítést kapnak a pozitívumokról.
- A magasabb rendű érzelmek a gyermek tapasztalatai során alakulnak ki. Ezért meghatározó az óvodapedagógus szerepe, mintaadása, hangsúlya, gesztusa, mimikája kifejezi érzelmeit.
- Az óvodai életben a gyermek a szocializáció újabb minőségét éli át. A családból kilépve kitágul a szociális tér, egyre nő a rá hatást gyakorló személyek száma, újabb szokásokkal gazdagodik. A kortársak, az óvoda dolgozói jelzésekkel, értékelésekkel alakítják a gyermek önmagáról kialakult képét.
- A szocializáció szempontjából a szabad játéktevékenységnek van a legnagyobb jelentősége.
- Az óvodapedagógus a közösségi szabályok közvetítésében indirekt módon, a gyermek aktív közreműködésével vesz részt. Megfigyeli a gyermekek társaskapcsolatát, alakítja azt.
- Közös élményeket, hagyományokat, szokásokat alakít ki. Pl.: névnapok, születésnapok, ajándékfa, beteggyerekről érdeklődés, nagyok búcsúztatása, jeles napok.
- Az óvodapedagógus mintaadással, pozitívumok megerősítésével alakítja a viselkedési szokásokat, erkölcsi normák kialakulását.

- Az együttérzés, önzetlenség, tolerancia, segítségnyújtás alakítása a tevékenységek során.
- A mikrocsoportos tevékenységek körét bővíti az óvodapedagógus, biztosítja a társas és szabályjátékokat, szerepjátékokat.
- Lehetőséget ad az óvodapedagógus az elvonulásra, a magányra is. A játék során kialakult csoportnormákat az óvodapedagógus kialakítja. Folyamatos napirenddel, ennek fix pontjaival érzelmi biztonságot, egyéni szükségletek kielégítését teszi lehetővé az óvodapedagógus.
- A tevékenységi helyeket alakítja, tudatosítja a gyermekekben a megkívánt mozgást, hangerőt a tevékenységekben.
- Az egyénben alakítja a döntési képességet.

Katolikus nevelésünk alapja a közösség. A gyermek a családból érkezve egy új közösség tagja lesz, átéli az együttlét, az együtt tevékenykedés örömét. A szocializáció során a gyermek, mint egyén találja meg helyét a közösségben. A közös élmények, a tevékenységek állandó körforgása, a megerősítő szeretet kialakítják a gyerek biztonságérzetét. A gyerek pozitív szocializálódását derűs, jóindulatú felnőttek segítik. Az óvodapedagógus a nevelési eszközeit tudatosan gazdagítja a hagyományápolás érzelemfokozó eszközeivel.

2.15 Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Az anyanyelv az ember egyik legfőbb értéke, az egyén és a közösség nélkülözhetetlen jelrendszere, gondolataink közlésének eszköze, nemzeti műveltségünk, összetartozásunk alapja.

Fontos feladatnak tartjuk, hogy megismertessük az anyanyelvünkben rejlő szépségeket, népi értékeket, a magyar hagyományok sokszínűségével.

A beszéd, a kommunikáció a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszköze. A beszéd és a gondolkodás fejlődése szorosan összefügg.

Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása a beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel, az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az óvoda a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, melyeken keresztül élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) alkotóképesség fejlesztése.

Cél:

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
- A beszédkedv felkeltése és fenntartása, a biztonságos önkifejezés magalapozása és beszédkultúra alakítása.
- A tiszta, érthető, kifejező beszédkészség alakítása.
- Értelmi képességek fejlesztése.

Feladat:

- A gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése.
- Beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása.
- A tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés.
- A gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére ösztönzés.
- Derűs, nyugodt légkör biztosításával a gyermekek beszédkedvének fokozása, nyelvi képességeinek fejlesztése.
- A helyes és szép beszéddel a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének segítése, előkészítése irodalmi élmények befogadására.
- Jól artikuláló, választékosan beszélő környezet megteremtése, mely a gyermek fejlődését pozitívan befolyásolja.
- A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése.
- Szókincs (relációs és általános) gyarapítása.
- Nyelvi készség (társalgási, kontextusos, elbeszélő és összefüggő beszéd) fejlesztése.
- Együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén.
- Egyházi kifejezések megismertetése.
- A népköltészetben, népi játékokban előforduló népies vagy tájnyelvi szavak, kifejezések megismerése, magyarázata.
- A gyermek természetes kíváncsiságára építve a tudásvágy ébrentartásával a felhasználható ismeretek, használható tudásanyag biztosítása rendszerszerű látásmóddal.
- Spontán és tervezetten szervezett tapasztalatok, ismeretek tapasztalati úton történő bővítése, rendszerezése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, képzelet, kreativitás, alkotóképesség) fejlesztése a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra, élményekre és tapasztalatokra építve.
- Az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása.

- Tanulási zavarokat okozó részképességek hiányosságainak felismerése és korrekciója.
- Érzelmi indíttatású, játékos, mozgásos tevékenységeken keresztül, sokszínű élmény, tapasztalatszerzés biztosítása.
- Minta- és példaértékű óvodapedagógusi kommunikáció.
- Fejlesztjük a gyermek énképét, segítjük testsémájának kialakulását.
- Olyan légkört biztosítunk, amely felfedezésre ösztönöz (fantázia, alkotó gondolkodás szárnyalása).
- Kihasználjuk, hogy a gyermek érzékszervein keresztül, tapasztalati úton ismeri meg az őt körülvevő világot.
- Építünk a gyermekek spontán szerzett élményeire, tapasztalataira, bővítjük a természeti, társadalmi, tárgyi környezetéről szerzett ismereteit.

A fejlődés várható eredménye

- ✓ Olyan szókinccsel rendelkeznek, amely lehetővé teszi számunkra gondolatainknak érthető kifejezését.
- ✓ Érzelmeiket, gondolataikat képesek megfogalmazni, kifejezni.
- ✓ Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki magát, minden szófajt használ.
- ✓ Minden magán- és mássalhangzót tisztán ejtenek.
- ✓ Különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot.
- ✓ A kommunikatív jeleket értve és használva képes a folyamatos beszédre.
- ✓ Bátran kommunikálnak a felnőttekkel és társaikkal.
- ✓ Beszédük tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
- ✓ Óvodai és külső környezetükben magabiztosan mozognak, könnyen teremtenek kapcsolatokat.
- ✓ Hallása, fonémahallása kielégítő, szókinccse életkorának megfelelő.
- ✓ Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéde.
- ✓ Konfliktus megoldási módokat ismer, önállóan is alkalmazza, képes társaival egyezkedni.
- ✓ Figyelmesen meghallgatja és megérti mások beszédét, az alapvető metakommunikációs jelzéseket felfogja, alkalmazza.
- ✓ A közvetlen felidézés mellett képes a szándékos felidézésre, megnő a megőrzés időtartama.
- ✓ Képes a figyelemmegosztásra-, átvitelre, a szándékos figyelemre.
- ✓ A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodása mellett az elemi fogalmi gondolkodása is kialakulóban van.
- ✓ Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.
- ✓ Kialakul beszédfigyelme.
- ✓ Differenciált észlelése kifinomult, érzékelése pontos.
- ✓ Felismeri és megfogalmazza az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket.

- ✓ Figyelemösszpontosításra képes.
- ✓ Reproduktív emlékezettel rendelkezik.
- ✓ Fogalmi gondolkodása kialakult

Sikerkritérium

- Gyermekeink a magyar nyelv sajátosságainak, szabályainak, megfelelően beszélnek.
- Alkalmazzák a szép, kulturált, udvarias beszéd elemeit.
- Az anyanyelvi nevelés a mindennapi tevékenységekbe beágyazódva jelenik meg, játékosan, sokoldalúan fejlesztve a gyermeket.
- Helyes mintaadással és szabályközvetítéssel, a gyermek természetes beszédkedvének ösztönzésével érjük el az anyanyelv ismeretét, megbecsülését, szeretetét, a beszédkultúra fejlődését.
- Beszélő környezet kialakítása, beszédkedv felkeltése, fenntartása.
- Jól artikulálnak, gazdag szókinccsel és kommunikációs képességgel rendelkeznek.
- A gyerekek aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket.
- Használják helyesen a névmásokat, névutókat, a jövő idejű igeidőt és az igemódokat
- Életkoruknak megfelelően minden beszédhangot tisztán ejtenek.
- Élményeik önálló, érthető, összefüggő elmondására képesek.
- Nyugodtan és figyelmesen tudják végighallgatni a felnőtteket és a társaikat.
- Az óvodai nyugodt, derűs légkör, ingergazdag környezet lehetőséget biztosít a szóbeli megnyilatkozásra.
- Az óvónő beszéde szemléletes, a gyerekek számára érthető, tagolt, érzelmeket kifejező, gazdag szókincsű.
- A példaértékű óvónői beszédkultúra ösztönzően hat a gyermek anyanyelvi fejlődésére.
- Az óvodában dolgozó felnőttek beszéde egymás közötti kommunikációja mintaértékű.
- Az óvodapedagógus hagyja a gyermek önálló gondolatmenetének-megfogalmazását, kifejezését a gyermek fejlettségének megfelelően.
- A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák gyakorlása.
- Az óvoda rendelkezik fejlődési naplóval (Gyermek fejlődésének nyomon követése), melyben az anyanyelvi képességek fejlődése nyomon követhető.
- A szülők folyamatos tájékoztatása a gyermek értelmi, anyanyelvi fejlődéséről, a további teendőkről, az otthoni fejlesztés lehetőségeiről.
- Problémák esetén szakember segítségének kérése.
- A tevékenységek során új szavakkal, kifejezésekkel, fogalmakkal, gazdagodik a gyermek szókészlete.
- Az óvodai programok során a gyermeket a néphagyományainkkal való megismertetésre és a magyar nyelv megszerettetésére neveljük.
- A nyelvhasználattal erősítjük a magyarságtudatot és a haza iránti szeretetet.
- A helytelen verbális megnyilvánulásokat pozitív mintaadással korrigáljuk.
- A közös tevékenységek során és a játékokban a visszahúzódozó gyermekek beszéde fejlődik.

- A gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra-
valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire támaszkodva fejlesztjük
anyanyelvi ismereteit, értelmi képességeit.
- Inspiráló környezet, eszközök segítik a gyermeki kommunikáció, értelmi képességek
fejlődését.
- Óvodánkban a pedagógusok preventíven fejlesztik a gyermeket, szükség esetén
logopédus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus bevonásával biztosított a korrekció
lehetősége.
- A felnőttek elkötelezettségén alapuló nemzeti identitástudat, amely biztosítja
anyanyelvünk közvetítését.
- Nemzeti kultúránkhoz kötődő hagyományok és szokások ápolása, hiteles átadása,
anyanyelvi környezet biztosítása a gyermekek számára.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés nevelési gyakorlata

- A beszédképesség fejlesztését jó óvodai légkörben, beszédhelyzetek teremtésével,
beszélőkedv fokozásával, valamennyi tevékenységi forma-, illetve anyanyelvi játékok
keretében valósítjuk meg.
- Kihasználjuk a spontán kommunikációs helyzeteket.
- A kötetlen beszélgetések során olyan légkört teremtünk, ahol a gyerekek szívesen
megnyilvánulnak, ahol bátran és sokat kérdezhetnek.
- A gyerekek szókincsét, szókészletének bővítését, tapasztalatainak, élményeinek
kihasználásával fejlesztjük.
- A gyermekek beszédét, kérdését, megfigyelését, véleményét, élményét érdeklődéssel
fogadjuk, reagálunk rá.
- Különböző beszédhelyzeteket teremtünk, melyek életkortól és nyelvi fejlettségtől,
érdeklődéstől függőek (pl. bemutatkozás, megszólítás, köszönés, mese befejezése-,
kitalálása, stb.).
- A gyermekek szókincsét, beszédképességét életkoruknak megfelelő új szavakkal
gazdagítjuk.
- A nyelvi kifejezőképességet különböző hangutánzásokkal, az érzelmi állapot
változását hanglejtésekkel, hangszín és beszéd gyorsaság változtatásával fejlesztjük.
- A nyelvi kommunikációs fejlesztésünk elsődleges eszköze az óvodapedagógus helyes
mintaadása.
- A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a dajka beszédmintájának,
kommunikációjának összehangolása.
- Hangsúlyt fektetünk a nyelvtanilag hibátlan helyes ejtésre, artikulációra, érthető,
színes, szemléletes nyelvi fordulatokban gazdag, példaadó beszédre.
- Az óvodába kerülő gyermekek beszédállapotát a törvény szerint a logopédus felméri,
szükség esetén terápiát javasol nekik.

- A Pedagógiai Szakszolgálat minden évben elvégzi az ötödik életévüket betöltött gyermekek beszéd- és nyelvi fejlettségének alapvizsgálatát, szűrését, mely alapján a rászoruló gyermeke részére fejlesztő tevékenységet tart.
- Az artikulációs gyakorlatokkal a beszédszervek fejlesztését, finommotorikájának fejlesztését végezzük.
- A hangok felismerését, megkülönböztetését belső hallást fejlesztő gyakorlatokkal gyakoroltatjuk, fonémahallást fejlesztő játékokat, gyorsasági- és időtartam-gyakorlatokat, játszunk.
- Akik egy vagy több alapvető részképesség területén lemaradást mutatnak, fejlesztésükre fokozott figyelmet fordítunk, melyet beépítünk a tevékenységek rendszerébe, illetve egyéni fejlesztési lehetőségeket teremtünk számukra.
- A spontán és tervezetten szervezett tevékenységek során az életkori sajátosságokra, élményekre és tapasztalatokra építünk.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak ismereteinek rendszerezését, célirányos bővítését valósítjuk meg az egyéni képességek figyelembevételével.
- A kognitív képességek fejlesztése az egyre pontosabb, valósághű észlelés, a figyelem, a képzelet, a problémamegoldó, a kreatív és az alakuló fogalmi gondolkodás fejlesztése játékos keretek között az életkori sajátosságoknak megfelelően.
- Munkánkat gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus segíti.
- A tevékenységek mindegyik fajtája a napi nevelőmunka során szinte folyamatosan jelen van.

2.16 Játék

Cél:

- A gyerekek legyenek képesek játékaik során szabad képzetársításra.
- Legyenek nyitottak, befogadók, alkotók környezetük, társaik jelzéseire.
- A különböző hátránnyal küzdő gyerekek is találják meg helyüket, szerepüket a közösségben.
- A játék kiemelt jelentőségű, a pszichikumot, kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé váljon.

Feladat:

- A gyermekek egyéni fejlettségének, jellemzőinek feltérképezése.
- A gyermeki személyiségfejlődés nyomon követése játékának megfigyelése során.
- A játék feltételeinek, fejlesztésének biztosítása, az óvodapedagógus játéksegítő módszereinek szükség szerinti érvényesítése.
- Egyéni szintek kibontakoztatása kreatív önkifejezés lehetőségének biztosítása.
- A szűkebb és a tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások, élmények feldolgozásának biztosítása.
- A gyermeki beszédkészség tudatos fejlesztése anyanyelvi játékokkal szabad- és kezdeményezett játékban.

- A fejlődési hátránnyal küzdő gyermekek játékos fejlesztése egyénre szabott módszerekkel, eszközökkel, szakképzett logopédus által.
- A játéktevékenység megkívánta együttélési szabályok gyakorlása, szokásainak kialakítása.
- Kapjon a gyermek visszajelzéseket játéktevékenysége közben.

Óvodánk játékrendszere

SZABAD JÁTÉK	
KEZDEMÉNYEZETT JÁTÉK	JÁTÉKOS TEVÉKENYSÉGEK

Mit jelent óvodánkban a szabad játék?

A gyermek részéről:

- kötetlen
- önkéntes
- oldott
- örömteli folyamat

Az óvodapedagógus részéről:

Ebben a folyamatban potenciális partnerként van jelen, akit érdekel és aki tiszteletben tartja azt. Csak a legszükségesebb esetben avatkozik be.

Mit jelent óvodánkban a kezdeményezett játék?

A gyermek részéről:

- kötetlen
- önkéntes, bármikor ki-, illetve beléphet,
- oldott, örömteli tevékenység

Az óvodapedagógus részéről:

- Saját elképzelése szerint indítja az óvodapedagógus, de a gyerekek alakítják a témát.
- A játékfolyamatban az óvodapedagógus biztosítja a derűs légkört, vidámságot, változatosságot, felfedezés lehetőségét, probléma helyzetét, kitalálást, újszerűséget.

A fejlődés várható eredménye

- ✓ A gyermekek képesek kitartóan egyazon játéktémában együttesen részt venni.
- ✓ Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték, melyhez képesek önállóan eszközöket előállítani.
- ✓ Bonyolult építményeket képesek építeni.

- ✓ Élvezik a szabályjátékokat és képesek közösségi normák betartására /kitartás, emlékezet, tolerancia, kudarc tűrő képesség, önuralom, felelősségérzet, figyelem összpontosítás és megosztásra képes, problémamegoldó gondolkodás stb./.
- ✓ Beszédkapcsolatuk gazdag, kulturált és érthető, gondolatilag kifejező.
- ✓ Önbizalma olyan fejlettséget ér el, mely feltételezi játéktevékenységének sikeres kibontakoztatását, sikerélményhez jutást, megtalálja a közösségben betöltött helyét, szerepét.
- ✓ Készek környezetüket kreatív módon úgy alakítani, hogy a legoptimálisabb feltételeket biztosítsák játékukhoz.
- ✓ Óvodáskor végére eléri egyéni fejlettségének legoptimálisabb szintjét, interakciójuk gazdag, érthető.

Sikerkritériumok

- A gyermeknek biztosított, hogy a játék során önállóan döntsék el mivel, kivel és hogyan szeretnének játszani.
- A szabad játék ideje alatt – ha a gyermekek nyugodtan játszanak – az óvodapedagógus hagyja a gyermekeket önállóan kibontakozni.
- A gyermekek a játékukhoz szükséges helyet, teret önállóan kialakíthatják.
- A rugalmas napirendi szervezés biztosítja, hogy a gyerekek – a gondozási feladatokat, valamint a tervezetten szervezett tevékenységek kivételével– folyamatosan játszhatnak.
- A játékhoz sok szimbolikus eszköz áll a gyermekek rendelkezésére.
- A gyermekek fejlettségének megfelelő játékeszközöket biztosítunk.
- A csoportszobákban biztosított a gyakorlójáték eszköze, a szerepjátékokhoz szükséges kellékek, a dramatikus játékhoz szükséges eszközök, a konstrukciós játékok és a szabályjátékok különböző típusához nélkülözhetetlen eszközök.
- A heti rendbe beiktatva kezdeményezünk anyanyelvi játékokat.
- A hátránnyal küzdő gyerekeket fejlesztő, segítő módszerekkel, tevékenységekkel támogatjuk.

Játék nevelési gyakorlata

- Anamnézis lapon tájékozódunk a gyermek kedvenc játéktevékenységeiről.
- Beszoktatásnál lehetőséget adunk arra, hogy kedvenc játékát elhozhassa az óvodába.
- A gyermekek játékának megfigyelése közben képet kapunk ismereteiről, élményeiről, mozgásigényéről, beszédképességéről, szociális és értelmi fejlettségéről. Ez fontos a játék szempontjából, az eszközök kiválasztásánál, a csoport berendezésénél, az egyéni jellemzők vagy akár a nemek megosztását is figyelembe venni.
- A játékban, a legváltozatosabb tevékenységekre nyílik lehetőség. Erősíti a gyermekek szociális és értelmi funkcióinak együttes fejlődését, mozgásfejlesztés, testséma fejlesztés, percepció fejlesztés mely az észlelési területek fejlődését segítik, és a

verbális fejlesztés melynél figyelembe vesszük, hogy a játék a gyermek önként, szabadon választott tevékenysége lehessen.

- A fejlesztési feladatokat a játékokban úgy alkalmazzuk, hogy folyamatosan sok-sok lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek arra, hogy számukra érdekes és szabadon választott tevékenységek közben gyakorolhassák azokat a funkciókat, amelyek egyéni fejlődésüket elősegítik.
- A kreatív alkotó légkört olyan játék biztosításával érjük el, ahol a gyermek szabadon dönthet abban, hogy kivel játszik, milyen játékot választ, milyen témát dolgoz fel, milyen eszközzel jeleníti meg azt, milyen helyet választ, és mennyi ideig tart a játéka. Az alkotó légkört tovább fokozzuk a kellő időben nyújtott segítséggel, megerősítéssel, ötletadással. Figyelembe vesszük a csoport szokásait.
- Megfelelő mennyiségű szabály bevezetésével segítjük a rugalmas, oldott légkör fenntartását, az alkotó cselekvést, a sokféle manipulációt, az elképzelések valóra válását.
- Lehetőséget teremtünk ahhoz, hogy a különböző típusú játékokhoz szükséges helyet a gyermekek szükség szerint önállóan – vagy amíg erre nem képesek – az óvodapedagógus segítségével alakíthassák ki.
- A csoportszobában helyet biztosítunk a többféle állandó és variálható esetleg új elkülönített „kuckóknak” (mesesarok, bábozás, építőszőnyeg, ábrázoló sarok, mozgásos szőnyeg).
- A rugalmas és folyamatos napirendi szervezéssel megfelelő időt biztosítunk a folyamatos játékokra, amelyet a tervezetten szervezett tevékenység szakít meg.
- A játékokhoz megfelelő eszközöket biztosítunk, amely nagymértékben befolyásolja a fejlesztési feladatok megvalósulását.
- A játékeszközök kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermek általános és egyéni fejlettségét, a különböző játékeszközök fejlesztő hatását is.

Mozgásfejlesztő játékeszközök és a mozgásfejlesztés lehetőségei a játék alatt

Az egészséges óvodás gyermek mozgásigénye nagy, ezért fontos, hogy a játék alatt is biztosítsuk számukra a mozgáshoz szükséges eszközöket.

Nagymozgások fejlesztéséhez:

- trambulín
- greiswald eszköz valamelyik eleme összerakva
- Wesco különböző darabjai egyenként vagy összerakva
- padok
- asztalok
- székek
- füles gumilabdák
- tornaszőnyeg alkalmanként

- ugróiskola
- nagymozgásfejlesztő játékeszközök

Szem-kéz koordináció fejlesztéséhez:

- építő-, összerakó-, konstruáló játékok, kirakók, gyöngyfűzők
- papírtéglák
- nagyméretű téglalakú szivacsok, hengerek
- barkácsoló-, ábrázoló eszközök, kellékek

Finommotorika fejlesztéséhez:

- gyurma
- különböző minőségű papírok /gyűrészhez, tépéshez, vágáshoz/
- barkácsoló, ábrázoló eszközök /szövőkeret, tű, cérna, gyöngyök, fogpiszkálók, magvak, zsírkréták, vékony és vastag színes ceruzák, különböző vastagságú ecsetek, kenőfejes ragasztók stb./

Sok futó és fogójátékot tanítunk a gyermekekkel, amelyet a gyermekek maguk is kezdeményezhetnek a nap folyamán bármikor.

Testséma, térbeli tájékozódás fejlesztéséhez:

Biztosítjuk, hogy minden csoportszobában legyen nagyméretű tükör, aminek segítségével a gyermek megismeri külsejét, összehasonlítja másokkal, megfigyeli mozgását, mimikáját stb.

Szociális játékhöz biztosítjuk az öltöztethető babákat, az évszakoknak megfelelő ruhákkal. A családi kapcsolatokat egymással a szerepeket kiosztva is gyakran játsszák, ezért az ehhez szükséges kellékeket is biztosítjuk. /ruhák, kendők, sapkák, takarók, szatyrok, bevásárló kosarak, igazi kisméretű edények, fakanalak, szivacsok, használati tárgyak stb./

A bemutatás, magyarázat, példaadás módszerének alkalmazásával, sajátíthatják el a játékeszközök helyes használatát és a játékelrakás szokásait.

Figyelemmel kísérjük a megrongálódott játékeszközöket a balesetveszély elkerülése érdekében. /a gyerekek segítségével/

Gyakorlójáték

Lehetőséget biztosítunk a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker ismétlésére, amelyek örömet jelentenek a gyerekek számára.

Tanulási és fejlesztési lehetőségek

- Mozgás közben ismerkedik saját testével, testi képességeivel.
- A gyakori ismételtetésekkel különböző mozgásokat is begyakorol /nagymozgások: bújás, mászás, kúszás, ugrás stb./
- Megismeri testrészeit és az adott tárgyakhoz viszonyítva gyakorolja a különböző

testhelyzeteket.

- A manipulációs gyakorlójáték során különböző építőelemeket rakosgatnak egymásra, egymás mellé, autókat húzogatnak, tépnek, gyúrnek, kevergetnek, firkálgatnak, gyurmáznak stb. Eközben ismerkednek az őket körülvevő világgal.
- Megismerik az anyagok tulajdonságát, felületét, színét, formáját, nagyságát, ezáltal matematikai ismereteket szereznek, tapasztalatokhoz jutnak.
- A verbális gyakorlójátékok alkalmával egy-egy szótagot, dallamot, mondókát, verstördéket mondogatnak, kitalálnak. Ezzel fejlődik ritmus érzékük, beszédgátlásuk oldódik.
- Figyelünk arra, hogy egy-egy gyermek ne rekedjen meg a gyakorló játék szintjén.
- A csoportban dolgozó felnőttek a játék irányítása során figyelembe veszik a gyermek:
 - egyéni fejlettségét
 - pszichés sajátosságát
 - a csoport összetételét
 - eltérő élményanyagát
 - játsszási szokásait
 - a játékuk fejlettségi szintjét

Építő-konstruáló játék

E tevékenység közben a gyermekek különböző játékszerekből összeraknak, létrehozhatnak valamit. Biztosítjuk a változatos eszközöket, ennek érdekében folyamatosan frissítjük azokat. Előterbe helyezzük és biztosítjuk az újrahasznosított anyagok használatát.

Tanulási és fejlesztési lehetőségek

- Az építés-rakogatás közben fejlődik kreativitása, tanulja és tapasztalja a rész-egész viszonyát, tervezget és szerkeszt.
- Az előtte lévő mintáról való építés /másolás/ közben fejlődik megfigyelőképessége, gondolkodása.
- Az összerakás technikáját mi óvodapedagógusok mutatjuk meg, de fantáziájának megköltése nélkül a megvalósítást a gyermekekre bizzuk.
- Építés közben lehetőséget adunk matematikai ismeretek szerzésére, /szimmetrikus alakzatok építése, alacsonyabb- magasabb, hosszabb-rövidebb, széles-keskeny/ a téri kiterjedések megismerésére.
- Elősegítjük építés közben a szem-kéz koordinációt, a finommotorika és a percepció fejlődését /térészlelés: a megtervezéstől a megvalósításig/.
- Verbális fejlesztés során lehetőséget adunk a téri helyzetek formák, színek, anyagok fogalmának megismerésére, az óvodapedagógus szóbeli kifejezéseivel szókincsük gazdagítására.

Szerepjáték

A szerepjátékban a gyermek tapasztalatait, ismereteit, pozitív-negatív élményeit,

elképzeléseit, érzelmeit fejezi ki. Szerepjátékuk során ismerjük meg a gyermek személyiségét, életét, egyedi vonásait.

Tanulási és fejlesztési lehetőségek

- A konfliktusok megoldásában csak szükség szerint veszünk részt, segítve azt, hogy a gyermekek egymás között is meg tudják oldani azokat.
- Lehetőséget adunk arra, hogy gyakorolhassák a társaikkal való együttműködést, átélhessék az alá- és fölérendeltségi viszonyokat.
- Figyelünk arra, hogy a viselkedési szokások és szabályok alakítása és az erkölcsi normák kialakulása a játék során minta adással és a pozitívumok megerősítésével történjen.
- Egy-egy kitalált történet eljátszásával képzelete fejlődik a társak érzelmeinek felfogásával egymás elgondolásainak megértésével elősegítjük alkalmazkodó képességét, kommunikációs készségét.
- A játék közben közösen felállított szabályokkal fejlesztjük önuralmát, akaratát, szabálytudatát és erkölcsi érzékét.
- Lehetőséget adunk a verbális fejlesztésre a játék közbeni beszélgetésre a különböző kifejezések, kijelentő, kérdő, felkiáltó és óhajtó mondatok használatával.

Szabályjáték

Ennél a játékfajtánál legfontosabb a szabályokhoz való igazodás. Sok mozgásos szabályjátékot ismertetünk meg a gyermekekkel, hogy maguk is bármikor eljátszhassák, kezdeményezhessék úgy a csoportszobában, mint az udvaron.

Tanulási és fejlesztési lehetőségek

- A szabályokhoz való alkalmazkodás során érzelmeket tanul, siker és kudarc tűrő képessége fejlődik.
- Helyes magatartásformákat sajátíthat el (türelem, kitartás, akaraterő, mértéktartás, szerénység, eredményre törekvés, közösségi érzés és felelősségtudat).
- Lehetőséget adunk az ismert mozgások gyakorlására (nagymozgások fejlesztése, finommotorika fejlesztése a különböző eszközök használatával, szem-kéz koordináció fejlesztése labdázással, célba dobással, szem-láb koordináció fejlesztése ugrálókötelezéssel, ugró iskolával stb.).
- Az értelemfejlesztő szabályjátékok alkalmazásával lehetőséget adunk (társasjátékok, dominók, logikai játékok stb.) megfigyelőképességük logikus gondolkodásuk fejlesztésére számlálás, összehasonlítás, különbözőségek, azonosságok felismerése, hozzáadás, elvevés gyakorlása.
- Törekszünk arra, hogy a gyermekek betarthassák a szabályjátékok során közösen elfogadott szabályokat, az óvodapedagógus jelenlétével vagy egy fejlettebb gyermek vezetésével.

Barkácsolás

Barkácsolással megtanulja a különböző technikákat alkalmazni, készség szintjéhez mérten.

Tanulási és fejlesztési lehetőségek

- Változatos tevékenységet biztosítunk a gyermekek számára (vágás, tépés, ragasztás, hajtogatás, festés, varrás, szövés, szögelés stb.) amelynek során rengeteg ismeretet és tapasztalatot szerezhetnek az anyagok tulajdonságairól, megmunkálhatóságairól. Ezáltal, matematikai ismeretekhez is juthatnak (különböző formák létrehozása, összemérések, ragasztással felületek befedése, hajtogatással, vágással, szimmetrikus formák létrehozása stb.).

Dramatizálás, bábozás

Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek saját vagy irodalmi élményeiket kötetlen módon eljátszhassák. Figyelemmel kísérjük a gyermekek egyedüli kezdeményezését. Ha szükséges, az óvodapedagógus segítse a tér berendezését, a szereplők kiválasztását, közben serkentse a gyermekeket arra, hogy ne csak szavakkal, mondatokkal, hanem mozgással, mimikával, gesztusokkal is elevenítsék meg a történetet.

Tanulási és fejlesztési lehetőségek

- A felelevenített élmények során fejlődik emlékezetük, kreativitásuk.
- Játék közben lehetőség adódik szervezőképességük, alkalmazkodóképességük, önértékelésük és önismeretük fejlesztésére.
- Mozgásfejlesztésük lényeges az állatok utánzó mozgásánál és a különböző emberek személyiségek kifejezésének.
- A csoportban található tükrök segítségével megnézheti a jelmezbe, kellékbe öltözködve saját átváltoztatását, gyakorolhatja a szerepnek megfelelő mozgást, mimikát /testsémafejlesztés/.
- Lehetőséget adunk a tér észlelésére, hiszen egy meghatározott térben kell mozognia /percepció fejlesztés/.
- Alkalmat adunk arra, hogy dramatizálás és bábozás közben gyarapodhasson szókincsük.
- Már óvodába érkezéskor megismertetjük a gyermekeket a bábbal, amivel elősegíthetjük az óvodába való beilleszkedést.
- Lehetőség szerint a báb mögé bújhatnak, megszólalhatnak még a gátlásos gyermekek is.

Programunk cél- és feladatrendszerével összhangban biztosítjuk a pszichikus funkciók és

mozgásfejlődését szolgáló, direkt fejlesztő játékokat.

A 3-5 éves korosztály fejlesztésénél dominál: nagymozgás, testséma, verbális fejlesztés, az 5-7 éves korosztálynál a téri tájékozódás, a percepció és a verbális fejlesztés dominál.

Udvari játék

- A különböző játéklehetőséget kínáló óvodai udvarunk fáival, bokraival, fedett homokozóival, babaházakkal, mozgásfejlesztő építményeivel a játékra ösztönözzük a gyermekeket.
- Törekszünk arra, hogy az időjárásnak megfelelően minél több időt tartózkodjunk a szabadban.
- Kérjük a szülőket arra, hogy az időjárásnak megfelelően rétegesen öltöztessék gyermekeiket, ezzel biztosítjuk, hogy a gyermekek felszabadultan tudjanak mozogni.
- Alkalmat adunk arra, hogy többféle mozgásos játék közül választhassanak és ezáltal a különböző csoportok gyermekei is játszhassanak együtt, így lehetőséget adunk arra, hogy megtanuljanak egymáshoz alkalmazkodni és tiszteletben tarthassák egymást.
- Lehetőséget adunk arra, hogy minden gyerek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának megfelelő tevékenységet.
- Biztosítjuk az udvari játékhoz szükséges eszközöket, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait / homokozó eszközök, labdák, ugrálókötelek, mozgás tevékenységen használt eszközök stb./.
- Különös figyelmet fordítunk a balesetveszély megelőzésére, a legalább kettő felnőtt (egy csoport) udvaron való tartózkodásával, a megrongálódott játékeszközök, kavicsok, kövek, letört ágak, csúszás veszély, rendeltetésszerű eszköz használatával.
- A bejárat kapu zárására ügyelünk úgy, hogy egy felnőtt mindig rálásson.
- Megkérjük a szülőket és a gyermekeket arra, hogy amikor távoznak jelezzék a csoportbeli felnőtteknek.
- Kialakítjuk, hogy az udvar tisztaságára ügyeljenek a felnőtt és a nagyobb gyermek példamutatásával és dicsérettel /szemetes tároló biztosítása/.
- Lehetőséget adunk időjárástól függően, hogy csoportszobai játékokkal is játszhassanak /kinti faasztalok, terasz és egyéb lehetőségek kihasználása/.
- Úgy szervezzük az udvari játék lehetőségeket, hogy az udvaron a mindennapi mozgást, labdajátékokat, sportversenyeket tarthatunk.
- Udvari játék alatt arra szoktatjuk a gyerekeket hogyha inni szeretne vagy WC-re szeretne bemenni, akkor szóljon a csoportbeli felnőttnek.

2.17 Mozgás

Cél:

mozgás megszerettetése, mozgáskedv felkeltése.

álják a gyermek mozgása harmonikussá, összerendezetté.

- endelkezzen mozgásfegyelemmel, kitartással, állóképességgel, mozgáskoordinációval.
- lakuljon ki a gyermek én- tudata, közösséghez való alkalmazkodó képessége a közösségi tevékenységben.

Feladat:

- A gyermek mozgásfejlettségének megismerése, a fejlettségi szintről szülők tájékoztatása.
- A feltételek – a 3 – 6 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása – biztosítása.
- z óvoda helységeiben és a tornateremben a mindennapi mozgást, az udvaron spontán és a célzott mozgásfejlesztés lehetőségeit megteremtjük.
- ervezőmunkánkban a ritmikusság a rendszeresség a fokozatosság biztosítása.
- gyermek eltérő fejlettségi mutatóit figyelembe vesszük, ennek érdekében a differenciálás módszerét alkalmazva.
- mozgással kapcsolatos szabályok érthető, rövid megismertetése.
- emutálás vagy gyermek által történő bemutatás módszerével a pontos mozgásfolyamat megismertetése, jártassággá, készséggé alakítása.
- pontos mozgáskivitelezés megerősítése, a dicsérettel a pozitív személyiség alakítása.
- saját testének és a környezeti összefüggéseinek megismertetése.

A fejlődés várható eredménye

- ✓ gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- ✓ tartják a szabályokat a különböző versenyjátékokban.
- ✓ smerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- ✓ udnak helyben labdát vezetni.
- ✓ élba dobnak egykezes felső dobással.
- ✓

- ✓ z ugrásokat talajéréskor fékezni tudja.
- ✓ nmagát tudja viszonyítani a környezet tárgyaihoz.
- ✓ kudarcot és a sikert kezeli, lelki teher nélkül éli meg.
- ✓ ialakul a helyes testtartás.
- ✓ ozgáskoordinációja jó.
- ✓ gyensúlyérzéke biztos.
- ✓ izikai erőnléte, állóképessége folyamatos mozgást biztosít.

Sikerkritériumok

- gyermekek szervezett mozgásterének megteremtése.
- kondicionáló képességek: erő, gyorsaság, állóképesség tudatos fejlesztése.
- utásjátékok minél teljesebb biztosítása.
- obás – labdajátékok minél komplexebb alkalmazása.
- alajtorna elemeinek sokféle játékos gyakoroltatása.
- öbbféle egyensúlyozó játék biztosítása a gyermekek koordináló képességének fejlesztéshez.
- átékos támaszgyakorlatok szervezése a gyermekek izmainak, mozgékonyságának növeléséhez.
- szülők tájékoztatása a gyermek adott mozgásfejllettségéről.
- prevenciós tornát óvodai szinten működtetjük az arra rászoruló gyermekeknek.
- namnézis pontos felvétele.
- ejlődési napló három havonta történő, pontos vezetése.

Mozgás nevelési gyakorlata

- A csoportba járó gyermekeket anamnézis lapon és az év eleji felmérések alapján vizsgáljuk meg és megállapítjuk a mozgásukba lévő fejlődési elmaradást, melyekre figyelemmel leszünk a mozgás tevékenységen, differenciált feladatadással.
- Szervezett mozgásos tevékenységet napi 1 alkalommal szervezünk minden csoportban és ezek tervezetten szervezett tevékenységek.
- Gergely Ildikó játékra épülő mozgásos nevelési módszerét követjük.
- Mivel a gyermek mozgásfejlettsége igen eltérő, ezért, ha szükséges a mozgás tevékenységnél két részre osztjuk a csoportot.
- A játékot, játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a mozgásban.
- A játékosság egy tevékenységen belül sokszor megjelenik a feladattól függően, hol, mint eszköz, hol, mint cél.
- Minden gyermeknek kérünk olyan ruhát otthonról, amelyben kényelmesen, szabadon tud tornázni. Csak gumitalpú cipőt fogadunk el.
- A tervezetten szervezett mozgástevékenységet lehetőség szerint a szabadban tartjuk.
- Tornateremben azokat a mozgástevékenységeket tartjuk, melyek anyaga ezt megkívánja (csúszások, gurulóátfordulás stb.).
- Hangsúlyt fektetünk a mozgásfejlesztést szolgáló eszközállomány bővítésére.
- A tevékenységek megtervezésénél figyelembe vesszük a csoport általános fejlettségét és ehhez igazítjuk a mozgásgyakorlat ismétlésének számát.
- Lehetőség szerint minden tevékenységen használunk kézi szert, mert ezek használata jól szolgálja a fejlesztési feladataink megvalósulását, változatosabbá, érdekesebbé teszik a tevékenységek anyagát.
- A mozgásos tevékenységeket (témától függően) játékos keretek között, játékba integrálva irányítjuk.
- Úgy szervezzük a tevékenységeket, hogy a gyermekek a legkevesebb várakozási idővel folyamatosan mozogjanak.
- A mozgásos anyaghoz igazodva használjuk a prevenciós program fejlesztési feladatait.
- A kevésbé fejlett gyermek (nagymozgás, finommotorika, percepció, koordináció) mozgási anyaga nagyrészt a természetes mozgásokat tartalmazza, ezért náluk a nagymozgások fejlesztése a kiemelt feladatunk.
- Azoknál a gyermekeknél, ahol a nagymozgások kellően fejlettek már nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése, ennek érdekében sok olyan tevékenységet szervezünk amikor különböző irányokba végeznek mozgásokat. Előtérbe kerül az egyensúlyérzék fejlesztése.
- A legfejlettebbeknél a mozgásfejlesztés mellett az észlelés fejlesztése lesz a legcélzottabb. Új feladatként jelentkezik náluk a finommotorika fejlesztésének hangsúlyozása. Ezt különböző kézi szerek, különböző fogásával érjük el.
- Végig vonul az egész mozgástevékenységek anyagán a testsémafejlesztés és az oldaliság gyakorlása, melyet kezdetektől a jobb csuklón használt szalag állandó viselésével érünk el.
- Különböző nehézségű differenciált feladatok adásával segítjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő feladatokat és ezzel minden gyermek

sikerélményhez jusson.

- Mindig bemutatjuk vagy bemutattatjuk a helyes mintát a gyakorlat végzéséhez, ösztönözzük és biztatjuk a gyermeket az esztétikus, pontos mozgásra, de soha nem elmarasztalva, hanem mindig a pozitívumok kiemelésével.
- Úgy szervezzük a tevékenységeket, hogy minden gyermeknek biztonságos helye van, az utasításokat megfelelően hallja, tekintetünkkel átlátjuk az egész teret, hogy minden gyermek érezze személyes biztonságát az egész mozgás során.
- Fontos szempont számunkra, hogy a gyermek jó hangulatban, jó közérzettel vegyen részt a tevékenységen. Ügyelünk arra, hogy ne hajtsuk túl a versengést, ugyanakkor a gyermekek tudják elfogadni a kudarcot is.
- Tudatosítjuk a gyermekekben az együtt mozgás feltételeit, a mozgás eszközeinek célszerű használatát a balesetek elkerülése érdekében.
- A tevékenység anyaga és a használt eszközök határozzák meg, hogy hány felnőtt jelenlétét kívánja meg a tevékenység (óvodapedagógus, dajka).
- Az elfogadott higiéniai szabályokat a tevékenység alatt és után betartják a gyermekek.

2.18 Verselés-mesélés

Cél:

- A gyermekek fejlettségüknek megfelelő irodalmi érdeklődéssel rendelkezzenek.
- Váljanak nyitottá, képessé az irodalmi élmény feldolgozására.
- Épüljön be a passzív, majd aktív szókincsébe az irodalom nyelvi és képi világa.
- Ismerjenek népi-, klasszikus-, kortárs irodalmi és egyházi tartalmú műveket.

Feladat:

- Tájékozódás az otthoni irodalmi élményekről.
- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása.
- A versek megjelenítése kapcsolódjon tevékenységhez, mozgáshoz, alkalomhoz, hangulathoz jelenséghez.
- 3 – 6 éves korban kedvelt, hagyományos feldolgozási módok biztosítása.
- Kifejező óvodapedagógusi vers és mesemondás.
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése az irodalom eszközeivel.
- Jelenítsék meg a versek képi világát és ritmusát mozgással.
- Néphagyományörzés a népmesék, néphagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág megismertetésével.
- Klasszikus és kortársirodalom megjelenítése.
- Egyházi tartalmú szövegek, művek megismertetése.

A fejlődés várható eredménye

- ✓ A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.

- ✓ Várják, igénylik a mesehallgatást.
- ✓ Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a társaiknak és maguk szórakoztatására.
- ✓ Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 10-12 mesét megismernek.
- ✓ Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgásban megjeleníteni.
- ✓ Ismernek népmeséket, mondókákat, klasszikus és kortárs irodalmi műveket.

Sikerkritériumok

- A gyermekeknek megtanítandó irodalmi anyag legalább 70%-a magyar népmeséket, népi mondókákat, rigmusokat, közmondásokat tartalmaz.
- Az irodalmi anyagot évszakoknak megfelelően csoportosítják, s összegyűjtik a humoros mondókákat, verseket, meséket is.
- Az óvodapedagógusok rövid, könnyen tanítható verseket, klasszikus gyermekmeséket választanak ki.
- Minden korosztály nevelésében megjelenik az ölbeli játék, a gyermek igényéhez igazodva.
- A gyermekek a meséket nyugodtan, figyelmesen hallgatják.
- Az óvodapedagógus a mese többszöri átéléséhez kéthetes feldolgozási ciklust alkalmaz. Az első hét a mesélés, befogadás hete, a második pedig a mese feldolgozásának hete, bábjáték, drámajáték stb. segítségével.
- A nagyobb gyermekek rendszeresen bábjátékkal, dramatikus játékkal kedveskednek a kicsiknek.
- A gyermekek kevés mesét, mondókát tanulnak, de azt sokat ismételtetik.
- A hangsúlyos, szép verselés miatt mikrocsoportos verstanítás dominál.
- A mese megszerettetését az óvodapedagógusok gonddal összeállított ceremóniája teszi varázslatossá.
- A mesélésnek minden csoportban legyen helye, tárgyi környezete, eszközei.

Verselés-mesélés nevelési gyakorlata

- Tájékozódunk a gyermekek otthoni irodalmi élményeiről (anamnézislapon, szülői kérdőívekben, egyéni beszélgetések során).
- Változatos irodalmi élményeket közvetítünk (mondókák, mesék, verses-mesék, elbeszélések, folytatásos történetek, bábjátékok, dramatizálások).
- Figyelembe vesszük az irodalmi anyag igényes összeállítása során a gyermekek életkorát.
- A 3-4 évesek versanyagát népi mondókákból, ölbeli játékokból állítjuk össze, amelyeket ritmikus mozdulatokkal kísérhetnek.
- Ismert költőink vidám, játékos zenei hatású verseit kedveltetjük meg. Ezekkel érzelmeik megnyugtatóra is szolgálunk.
- A kisebbek meséit egyszerű, érthető, ismétlődő cselekményű népmesékből, állatmesékből válogatjuk. Ezeket könyv nélkül meséljük. Tervezünk: 10-12 verset,

8-10 új mesét, 5-6 mondókát, 4-6 soros verseket.

- 5-7 évesek versanyaga népi mondókákból, kiolvasókból, vidám versekből, lírai versekből áll. Ezeket élményekhez, tapasztalatokhoz, hangulathoz kötjük.
- A nagyobbak mesetárába beépítünk állatmesét, cselekményesebb népmesét, mondákat, novellisztikus – realisztikus mesét, történetet, tündérmesét, tréfás mesét, műmesét. Tervezünk: 10-12 új verset, 6-8 mondókát, 10-14 új mesét, 3-4 versszakos 10-12 soros verset. 4 mesét eljuttatunk olyan szintre, hogy egyénileg elmeséljék, társakkal elbábozzák, dramatizálják. 6-7 éves korra biztosan önállóan elmondanak 4-5 mondókát 3-4 verset.
- A verseket a környezet megszerettetésére, az évszakok szépségének felfedezésére, ünnepek érzelmi feltöltésére, néphagyományok ápolására választjuk.
- Az új versek képi világát a közvetlen megtapasztalás, élmény során közösen élik át a gyerekek, ezeket előre tervezetten vagy spontán módon közvetítjük. A ritmust, a mozgást érzékeltetve mutatjuk be, gyakoroljuk (egyéni, mikrocsoportos formában) a verseket.
- Az óvodai élet során minden évben vannak olyan versek, mondókák, amelyeket folyamatosan előveszünk, ismételünk. A mindennapi helyzetek kihasználásával, komplexitással lehetővé tesszük az irodalmi élmények elmélyítését (versek, mondókák).
- Naponta mesélünk a gyerekeknek.
- A közösen átélt élményekkel, erős szálakkal kötődünk egymáshoz, anyanyelvünkhöz, néphagyományainkhoz.
- Két hétig ugyanazt a mesét, verset kínáljuk. Változatos formában dolgozzuk fel (képi megjelenítés, bábozás, dramatizálás, meserész eljátszás, meseszöveg, önálló mesélés).
- Megismertetjük a gyermekekkel a bábokat (pálcás, kesztyűs, ujjbábok).
- A csoportokban 3-4 mesét eljátszunk vagy bábbal, vagy dramatizálva. Óvodai szinten bemutatunk ünnephez kapcsolódva dramatikus népszokásokat, meséket. A meséhez szükséges nyugodt feltételeket biztosítjuk.
- Ideje: Játék elpakolás után, levegőzés előtt, mozgás előtt, vagy után.
- Helye: meseszőnyeg, galéria, mesesarok stb.
- Hangulat megteremtés és lezárása. Csoport kialakult szokásaként pihenés előtti mesélés anyag választásánál figyelembe vesszük, hogy a gyerekek megnyugodjanak mese végére.
- Személyes példával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés) helyzetek kialakításával ösztönözzük a gyerekek közötti játékot, kommunikációt, egyéni fejlődést.
- Tükör előtti arcjátékkal, test játékkal, gesztusokkal gazdagítjuk metakommunikációs ismereteiket.
- Törekszünk szép, kifejező beszéddel modellt nyújtani az anyanyelvi neveléshez.
- A nyelviileg hátrányos helyzetű gyermekekkel logopédus foglalkozik.
- Az ép beszédfejlődésű gyermekek anyanyelvi játékok során a csoportokban fejlődhetnek.
- A KPÓP módszertani könyvében található ötleteket felhasználjuk. Törekszünk a

passzív, majd aktív szókincs bővítésére a tevékenységekben (testséma, cselekvés, mozgás, térirány, helyzet stb. kifejezésére.). A gyermek számára ismeretlen kifejezéseket magyarázat segítségével értelmezzük.

- Keresztényi tudatuk erősítése bibliai történetek megismertetésével.
- Nemzeti, keresztényi tudat erősítése.
- A könyv szeretetére való nevelés.

2.19 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Cél:

- Váljon a gyermek a zenei élmények befogadására fogékonnyá.
- Rendelkezzenek életkorukhoz mért zenei anyanyelvvel.
- Váljon belsővé a magyar népzene anyanyelve.
- Az óvodás korosztály számára kiválasztott egyházi énekek megismertetése.

Feladat:

- Örökítsük át a magyar népzene anyanyelvét.
- Felhasznált zenei anyag igényes, életkoruknak és az adott csoport készség szintjének megfelelő válogatása.
- A 3-6 éves korban népi mondókák, népdalok éneklése, hallgatása, népi játékok, hagyományok megismertetése.
- A tevékenység differenciált egyéni és mikrocsoportos szervezeti formáinak biztosítása.
- A gyerekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, zenei képességfejlesztő játékokkal.

A fejlődés várható eredménye

- ✓ A gyermekek élvezettel játszanak énekes, dalos játékokat, esztétikus mozgásformák kialakítására törekszenek.
- ✓ Gátlások nélkül tudnak egyedül énekelni.
- ✓ Évezettel tudnak közösen énekelni, zenét hallgatni.
- ✓ Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- ✓ Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- ✓ Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

Sikerkritériumok

- Egy nevelési évben 12-18 dalos játékot és 5-7 mondókát tanítunk az ünnepkörök anyagát is beleértve. Mindezeket visszatérően egész év folyamán ismétljük, hogy a bevést elősegítsük.
- Tervezéskor figyelembe vesszük csoportunk összetételét, a gyermekek képességeit.

- A dalosjátékokat évszakoknak megfelelően tervezzük, figyelve azok ritmusára hangkészletére, játéktípusára. Tervezésnél figyelembe vesszük lakóhelyünk hagyományait, népi játékeit.
A dalosjátékok játékeit megkomponáljuk, hogy minél erősebb érzelmi hatással legyenek a gyermekeink erkölcsi, esztétikai érzelmekre.
- Élünk a dicséret egyénenkénti változatos formáival (fizikai kontaktusok: simogatás, tekintet, érintés).
- A dalosjátékok során tudatosan figyelünk a keletkezett szociális, esztétikai érzelmekre, s azt megerősítjük.
- Mintaadó szerepünk, személyiségünk segíti a zenéhez kötődés kialakulását.
- Élünk a dalosjátékok adta humorral, a spontaneitás adta lehetőségeivel.
- A gyermekekben erősítjük az együttműködő készséget, egymásra figyelést.
- A közös dalosjátékokat 5-6-7 éveseknek tervezetten szervezett szervezeti formában tartjuk meg, vagy az udvari játék előtt a csoportszobában, vagy jó idő esetén a szabad játék előtt kint az udvaron. Csak kettő játékot játszunk, melyet a gyermekek igénye szerint biztosítunk.
- Együtt játszás közben ügyelünk a viselkedési normák, esztétikus mozgás finomítására (tekintet, kéz és testtartás).
- Az óvodai nevelés teljes rendszerébe beépítjük a zenehallgatási lehetőségeket –altatás, más tevékenységek élmény kiegészítésére.
- A zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen formában mikrocsoportban végezzük.
- A szülőket tájékoztatjuk a gyermekük zenei képességének fejlődéséről.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc nevelési gyakorlata

- Zenei nevelésünkben Kodály Zoltán nevelési irányelveit követjük.
- A nevelést segítő szakirodalmunk Forrai Katalin Ének az óvodában című könyve.
- A 3-4 éves korosztály képességfejlesztéséhez az egyenletes lüktetés megéreztetése feladatunk: Változatos formákban, játékos mozdulatokkal segítjük egyéni fejlődésüket. Hallásfejlesztésüket a kiválasztott dalosjátékok gyakorlása során közösen, csoportos formában végezzük.
- Egyéni fejlesztés, páros, mikrocsoportos formában a magas- mély felismerése, halk – hangos, zöreij hangok felismerését tervezzük, (utánzó mozgások, karlengetés, térdütögetés, hajladozás, hintázó mozdulatok, bólogatás, egyenletes tapsolással) érzékeltetjük az egyenletes lüktetést.
- Az 5-7 évesek ritmusérzék fejlesztését a biztos egyenletes – lüktetés érzékelésére alapozzuk, s erre építjük mondóka és a dal ritmusának megéreztetését is.
- Megismertetjük a gyerekeket különböző ritmushangszerekkel.
- Az egyenletes lüktetést táncmozdulatokkal is gyakoroljuk (pl. térdrugózások, kar törzshöz ütögetése, egyenletes járás, egyenletes járás tapssal, telitalppal történő dobantás, sarokkoppantás, pici terpeszben ringás, sarokemelés stb.).
- Hallásfejlesztésük mikrocsoportos formában vagy egyéni fejlesztés során történik.

- Foglalkozunk a tiszta énekléssel, dallamfelismeréssel, motívum visszaéneklésével, felelgetős játékokkal, halk – hangos és gyors – lassú összekapcsolásával, dallambújtatással, zörejhangokkal.
- A zenei nevelést tervezetten szervezett és tervezett formában irányítjuk.
- Az Aprók tánca szervezett foglalkozásokon a gyermektánc oktató a népi játékokat, hagyományokat eleveníti fel, az óvodapedagógus egyszerű utánozó játékos táncmozdulatokat tanít a gyermekeknek.
- Szakmai anyagot, Foltin Jolán és Lázár Katalin könyvéből tervezünk.
- A zenehallgatás anyagát énekes – esetleg furulyás – előadásmódban végezzük, a zenei nevelés során, vagy a nap bármely tevékenységéhez kapcsolva tervezzük, a komplexitás jegyében, élethelyzethez alkalmazkodva.
- Anyagunk gerincét főként a magyar népdalokból válogatjuk.
- Ünnepeink dalanyagát népi játékokból, népi gyermekdalokból, egyházi énekekből, műdalokból válogatjuk.
- Játékszituáció közben az ismeretlen kifejezéseket szemléletesen megmagyarázzuk a gyerekeknek.
- A zenei nevelés során mondókákat, ölbeli játékokat, énekes játékokat, komponált gyermekdalokat ismertetünk meg a gyermekekkel.
- 3-4 éves korú gyermekeknek biztosítjuk az ölbeli, valamint arc, kéz, ujj, lovagoltató játékokat. Testi kontaktussal összekapcsolt zenei élménnyel fokozzuk érzelmi kapcsolatunkat a gyermekekkel.
- Egyszerű 3-4-5 hangból álló eljátszható énekes játékokat tanítunk.
- Az év folyamán megismertetünk a gyerekekkel 5-7 új mondókát: 10-14 új dalt, dalosjátékot. Választunk s-m (3), l-s-m (4), m-r-d (2-3), s-m-r-d (2), d-l-s (1) hangkészletű dalokat.
- 5-7 évesek részére összetettebb pentaton dúr – hexacord jellegű, 6-8 motívumból álló énekes játékokat tervezünk. A dalok mozgásanyaga változatos térformákban történik, ezek már szerepcserés, párválasztós, sorgyarapító-fogyó, kapus játékok.
- Az év folyamán megismertetünk a gyerekekkel 4-6 mondókát, 12-15 dalosjátékot. Választunk s-m (2), l-s-m (2), m-r-d (2), s-m-r-d (3), s-m-d (1), l-s-f-m-r-d (6), m-r-d-l (2,) r-d-l-s (2) hangkészletű dalokat.
- A dalosjáték anyagát az évszakokhoz kapcsolódóan választjuk és tanítjuk.
- 6-7 éves gyermek év végére 3-4 dalt önállóan el tud énekelni, s önmagának kezdőhangot tud adni.
- A közös éneklés, játék során kialakítjuk az együtt éneklési készséget.
- Megismernek egyházi zenét, vallásos tartalmú dalokat, műveket.
- Tudnak énekelni egyházi ünnepekhez kapcsolódóan 1-2 dalt csoportosan.

2.20 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka,

Cél:

- Legyen képes a gyermek élmény és fantázia világának képi és szabad önkifejezése.
- lakuljon ki a szép iránti nyitottsága, igényessége, tér- forma – színeképzetének gazdagsága.

Feladat:

- ájékozódás a gyermek képességeiről.
- gyermeki alkotó – alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése.
- tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.
- allásos témák megjelenítése.

A fejlődés várható eredménye

- ✓ Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- ✓ A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása.
- ✓ Örülnek alkotásaiknak, közösen elkészített kompozícióiknak.
- ✓ Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek.
- ✓ Téralkotásban, építésben közösen vesznek részt.
- ✓ Rácsodálkoznak a szép látványra, gyönyörködnek benne.
- ✓ Értékítéletüket megfogalmazzák, az alkotásokról beszélgetni tudnak.
- ✓ Önállóan és csoportosan is készítenek ajándékokat, eszközöket.
- ✓ Vonalvezetésére a könnyedség, a laza kézmozgás jellemző.
- ✓ Ismernek népművészeti elemeket, szokásokat, hagyományokat, nemzeti szimbólumokat.

Sikerkritériumok

- Kiscsoportban a gyermek ábrázoláshoz való viszonyának felmérése.
- 4 – 5 éveseknél, szabad rajzolás közben figyeljük meg a gyermek ábrázolási fejlettségi szintjét.
- A gyermekekkel megtanítjuk az eszközök fogását, használatát, gondozását.
- A gyermekek sokféle technikát ismernek meg.
- A rajzos tevékenységet előkészítjük olyan megfigyelésekkel, olyan helyzetek teremtésével, melyből élmények származhatnak, s melyeket a gyermekek rajzban is ki tudnak fejezni.

- A rajzos tevékenységen témajavaslatokkal élünk, amelyből a gyermek kiválassza, hogy mit szeretne megjeleníteni.
- A témákat legtöbbször megfeleltetjük az adott évszaknak.
- Mindent megragadunk, hogy a gyermekeket választás elé helyezzük abban a kérdésben is, hogy mi a szép, s mi a csúnya, mi a kellemes, s mi a kellemetlen.
- A gyermekeknek biztosítjuk, hogy rajzaikat önálló rendezési elv alapján kirakhassák a rajzos sarokba és hosszasan gyönyörködhesseken benne.
- A tevékenységek tervezésekor gondolunk a komplex művészeti hatások alkalmazására.
- Sokféle, változatos lehetőséget adunk a testséma, a percepció, a térirányok gyakorlására, a szóban való kifejezésükre.
- Megismertetünk a gyerekekkel népművészeti elemeket, nemzeti szimbólumokat.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka nevelési gyakorlata

- Óvodánkban úgy alakítjuk a gyermekeket körül vevő környezetet, hogy az esztétikus funkciójában is szép, de egymással is minél inkább harmonizáló tárgyak vegyék körül.
- Ami a gyermek számára fontos, azt leginkább az ő szemmagasságába tesszük.
- A kiegészítő tárgyakat és a díszítő elemeket ünnepekre cserélgetjük, variáljuk.
- A gyermekeket bevonjuk a környezetük szebbé tételébe.
- A gyermekek szabadjátékába „becsempészünk” olyan eszközöket melyek különböző vizuális részfunkciókat fejlesztenek s ugyanakkor jó szórakozást is jelentenek. (Pl. elősegíti a gyermek látásának észlelésének, finommotorikájának, és a szem- kéz koordinációjának fejlesztését) Ahhoz, hogy a gyermek térben mozgásban és történésben tudjon megjeleníteni különböző dolgokat, ahhoz tapasztalásra, élményre és megsegítésre van szüksége.
- Úgy igyekszünk elérni a természetes úton végbemenő önfejlesztő ábrázolást a gyermeknél, hogy nyitott polcokon tárolt szabadon elvehető érdekes eszközöket biztosítunk, melynek eredményeként az ábrázoló tevékenység fokozatosan beépül a spontán játékukba.
- Fontosnak tartjuk a felnőtt irányítását a segítő tovább lendítő magatartását, de kívádjuk, mit alakít magától – hiszen ez az ő saját alkotómunkája.
- Észre vetetjük velük, hogy körülöttük minden megjeleníthető, ábrázolható.
- Ahhoz, hogy a gyermekek számára örömteli, izgató és vonzó legyen az ábrázoló tevékenység, változatos érdekes és egymással kombinálható technikákkal és témákkal készülünk fel a tevékenységekre.
- Megtanítjuk a gyermeket külön-külön az eszközök célszerű kezelésére s a technikák változatos használatára. Csak akkor hagyjuk egyedül az eszközzel, ha már biztonsággal kezeli azt. Kiscsoportos kortól engedjük, hogy a próbálkozás szintjén ismerkedjen a különféle technikákkal. Így érjük el, hogy ne menjen el a kedve a nehezebben kivitelezhető technikáktól. Azért tekintjük az ábrázoló tevékenységet az óvodai nevelés rész-alaptevékenységének, mert eközben történik a tárgyi világ

megismerése, újra alkotása.

- Változatos inger anyaggal megfigyeléssel és az analízálás pontosabbá tételével segítjük a gyermeket a megbízhatóbb vizuális emlékezésben.
- Az ábrázolást komplexen többféle nevelő hatással együtt alkalmazzuk.
- A gyermekeket örömteli tevékenység során vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, finommotorika, testséma, térirány, és verbális téren fejlesztjük. Az örömteli cselekvést egyéni vagy mikrocsoportos élményszerzéssel segítjük elő.
- Egyéni fejlettségnek megfelelő eszközöket, anyagot biztosítunk s többféle nehézségű feladatból, választhat a gyermek. A gyermek technikájának fejlődését instrukciókkal segítjük.
- Biztosítjuk a többszöri újra alkotás lehetőségével a gyermek önfejlesztését.
- A gyermekek környezetében észre vetetjük a szépet. Megtanítjuk a gyermekekkel az eszközök fogását, balesetmentes használatát.
- Az elkészült munkákat az Ovigalériába (öltözőbe és a bejáratához) tesszük ki a gyerekek és a szülők részére.
- A festéshez festőköpenyt, festőpólót használtatunk az alkotó gyermekekkel.
- A tevékenységeket a képalkotás plasztikai munka és az építés köré csoportosítjuk. Lehetővé tesszük, hogy a nagyok együttesen, csoportosan is alkothassanak.
- Az ünnepek hangulatát díszítő elemekkel, ajándékokkal alkotásokkal készítjük elő és mélyítjük el. Mikrocsoportos és egyéni szervezeti formában dolgozunk. A nagyok 5-7 évesek számára szervezeten tervezett a tevékenység.

2.21 A külső teremtet világ tevékeny megismerése

Cél:

- A gyerekek ismerjék, szeressék, védjék természeti, emberi, tárgyi környezetüket.
Környezettudatos magatartás megalapozása.
- Legyenek ismeretei a környező világ összefüggéseiről.
- A környező világról szerzett ismereteit tudja alkalmazni más tevékenysége során.
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása a nemzeti értékek, a népi hagyományok, szülőföld,
a hazai táj, és a természet szeretete iránt.

Feladat:

- Tájékoztató a gyermek ismereteiről.
- Teremtjük meg a lehetőséget a közvetlen környezet megismerésére értékeink felfedezésére.
- Tervezzük a megismerés folyamatát évszakhoz kapcsolódóan.
- A témakörök és tevékenységek között biztosított legyen a komplexitás.
- A gyermekek spontán érdeklődésére, megismerési vágyára építünk.

- A mozgásos játékokra, cselekvésre és az érzékszervi megtapasztalásra építsünk az ismeretszerzés során.
- Biztosítsunk folyamatos és alkalomszerű megfigyeléseket.
- Mindennapos legyen a tükör használata az én – kép kialakításának elősegítésére.
- A tevékenységdifferenciált szervezeti formáinak megteremtése.
- Teremtsük meg a feltételeit annak, hogy a gyermeknek alkalma legyen a környező világ összefüggéseinek meglátására.
- Ismereteit a közvetlen környezetében szerezze a gyermek.
- A helyszíni ismeretszerzési lehetőségeket a gyermek fejlettségétől függően szervezze.
- Ismerkedés épített környezettel, kiemelten egyházi épületekkel, műalkotásokkal.
- Ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal.
- Részvétel egyházi ünnepeken.
- Egyházi ünnepek és a természet összekapcsolása.
- Egyházi ünnepek és néphagyományok megismerése.
- A természeti és szűkebb lakókörnyezetükhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása.

A fejlődés várható eredménye

- ✓ A gyermekek elemi ismeretekkel rendelkeznek. Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, óvodájukat.
- ✓ Tudják saját születési helyüket és idejüket.
- ✓ Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében.
- ✓ Felismerik a napszakokat.
- ✓ A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- ✓ Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- ✓ Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását.
- ✓ Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályokban. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- ✓ A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jutnak, melyeket a párhuzamosan végezhető tevékenységek során alkalmaznak.
- ✓ A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- ✓ Megkülönböztetik a jobbra – balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (pl. alá-, fölé, - közé, - mellé, - stb.)
- ✓ Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéde. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- ✓ Életkoruknak megfelelően pozitív érzelmi viszony alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, megtanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

- ✓ Megismerik a szülőföld, az itt élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét, védelmét.
- ✓ Környezettudatos magatartásformálás megalapozása.

Sikerkritériumok

- A közvetlen környezet megszerettetése érdekében az óvodapedagógusok felméri, hogy a környezetükben milyen értékek vannak, amelyek a 3 – 6 – 7 éves korosztályhoz közel hozhatók.
- Az évszak olyan keretjellegű rendezőelv, amely egy negyedéves ciklusban összefogja a gyermekeknek tanítandó összes ismeretet.
- A környezeti értékek felfedeztetése során első helyre kerülnek a szép, esztétikus jelenségek, emberi- tárgyi értékek megáldatása.
- A gyermekek közvetlen környezetükben jól ismerik a növényeket: virágokat, dísznövényeket, fákat és az állatokat.
- A gyermekek tapasztalati úton megtanulják a mennyiségi, térbeli, nagyságbeli, anyagi és alaki különbségeket.
- A gyermek a környezetében elérhetetlen jelenségeket rövid 5-10 perces videófelvételen megtekintheti (közlekedés, állatok, növények, foglalkozások témakörében).
- A környezet megszerettetése tevékenységet mikrocsoportos formában szervezzük meg.
- A gyermekekben kialakul a gyűjtögető szenvedély.
- A gyermekek szimbólumok segítségével megtanulják az évek, évszakok, hónapok, hetek, napok és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységek ciklikusságát, körfolyamatát.
- Az óvodapedagógusok a környezeti tartalmakat témahetekben dolgozzák fel, különös tekintettel figyelnek az esztétikai élménykiegészítés meglétére.
- A környezeti nevelés témái közé beépített a környezetvédelem egyes jeles napjai.
- A gyermekek a környezeti jelenségek mélyebb megismeréséért kísérleteket végeznek.
- A gyermekekről folyamatosan fotók készülnek az önmegismerés és az élmények újbóli felidézésére.
- A környezet megszerettetésének programjai igazi életteret adnak a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőkészségének fejlesztéséhez.
- A gyermekek az alapvető ismereteket (lakcím, szülők neve, foglalkozása, óvoda neve, valamint a születésük időpontja, helye) hároméves időintervallumban gondosan kimunkált aktivizáló módszerek alapján, a szülők bevonásával tanulják meg.
- Környezettudatos magatartásformálás megalapozása.

A külső teremtett világ tevékeny megismerésének nevelési gyakorlata

- A gyermek környezetével való kapcsolata az óvodában az óvodapedagógus tudatos irányításával valósul meg.
- Új ismeretek közvetítésekor, figyelembe vesszük a gyermek tapasztalatait, élményeit, spontán érdeklődését, kíváncsiságát, érzelmeit.
- Úgy biztosítjuk az élményhez kapcsolódást, hogy a környezet foglalkozások témáit a lakókörnyezetünk sajátosságaihoz igazítjuk.
- Az alábbi megismerési módszereket alkalmazzuk mely, segíti még a gyermek fejlesztését: megfigyelés, leírás, kísérlet, összehasonlítás, rendezés, csoportosítás, mérés stb.
- A gyermek cselekvési vágyához biztosítjuk a feltételeket a spontán és szervezett formában is (téma, hely, idő, eszköz).
- A környezeti tevékenységekben célként és eszközként is jelen van a verbális fejlesztés.
- Folyamatosan megteremtjük a feltételeket ahhoz, hogy a gyermekek életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő szinten szerezzenek tapasztalatot mozgásos és érzékszervi tevékenységen keresztül az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből.
- A környezeti tevékenységek témái (a fejlesztés tartalma) által kínált lehetőséget kihasználjuk a valóság megtapasztaltatásával, játékos cselekedtetéssel, tevékenykedtetéssel.
- A témák feldolgozása során, megvalósítjuk programunk sajátosságait, vagyis a testséma, térítájékozódás, percepció és a verbális fejlesztést.
- A természet megismertetésével, megalapozzuk a gyermekekben a természet szeretetét, a természet tisztaságának szépségének védelmét, az alábbi módon;
- Nyugodt, békés körülmények között biztosítjuk annak lehetőségét, hogy minden érzékével megtapasztalhassa az őt körülvevő világ rejtelseit, úgy, hogy sem a természetben sem önmagában ne tegyen kárt.
- A gyermekek fejlettségi szintjének ismeretében döntjük el, hogy az adott témakörben és szituációban, tervezetten szervezett vagy tervezett tevékenység lehetőségét választjuk-e.
- Szem előtt tartja, hogy a tanulás szempontjából olykor sokkal fontosabb a gyermeknek az, hogy hogyan, mint az, hogy mit!
- A tervezetten szervezett tevékenységek esetén is törekszünk a szervezettség, az oldott, családi légkör megvalósítására.
- A tervezetten szervezett tevékenységen teremtünk lehetőséget a gyermek ismereteinek, tapasztalatainak rendezésére, gyarapítására, valamint jelzést kapunk a gyermek biztos tudásáról, fejlettségéről.
- Tudatosan és tervszerűen biztosítjuk a gyerekek fejlődéséhez szükséges differenciált tevékenységi lehetőséget a tervezett tevékenységek során.
- A gyermek önként választhat - a differenciálás során – hogy mit és mikor végez, ezzel biztosítjuk, hogy sikerélményhez jut így növeljük önbizalmát.
- Tervezett tevékenység alkalmával az óvodapedagógus - a gyermekek érdeklődése alapján - mindig változó létszámú és személyi összetételű csoporttal foglalkozik egyszerre.

- Kihasználjuk a kisebb létszámból adódóan, az egyéni bánásmódot és a differenciált foglalkoztatást, a gyermekek fejlődési ütemének figyelembevételével.
- Törekszünk arra, hogy amit lehet a helyszínen, a természetben, élőben figyeltetünk, tapasztaltatunk meg.
- Folyamatos és alkalmi megfigyelésekkel tesszük lehetővé a gyermekek számára, hogy maguk fedezzék fel környezetüket.
- Folyamatosan bővítjük ismereteinket és felkészülünk a gyermek kérdéseire.
- Színes egyéniségünkkel és fantáziánkkal segítjük a szimulációs játékhelyzeteket.
- Kihasználjuk a tükör nyújtotta lehetőségeket, a testséma fejlesztésre s az énképének alakítására (pl.: önmaga felismerése, összehasonlítása fényképpel, társával, mozdulatjáték, mimika stb.).
- Rácsodálkozással és lelkesedéssel inspiráljuk a gyermekeket a gyűjtésre, s mindenkor a gyermek számára teljesíthető gyűjtési feladatot adunk.
- Az óvodapedagógus a tudatos felkészülés és balesetvédelem érdekében, általa ismert helyszínt választ kirándulásokhoz, sétákhoz.
- A felnőttek példamutató viselkedésükkel és megfelelő magyarázattal érik el, hogy a gyerekek ne zavarják az élővilág nyugalma (pl.: személtelés, hangoskodás, ágak letörése, védett virágok stb.).
- Úgy keltjük fel az élővilág iránti érzékenységüket, hogy beszélünk és mesélünk:
 - az állatok szokásairól, szükségleteiről, hasznosságukról,
 - a növények gondozásáról,
 - a környezetszennyezés romboló hatásáról.
- isszatérő látogatók vagyunk ugyanazon család konyhakertjébe, valamint gazdasági udvarába.
- elyszínen figyelünk meg néhány mezőgazdasági géppel végzett határi munkát (szántás, vetés, aratás, betakarítás stb.).
- gy fejlesztünk, hogy a gondolkodtató kérdéseink egy fokkal előzik meg a gyermek adott fejlettségi szintjét.

2.22 A külső teremtet világ tevékeny megismerése / matematika tartalmú tapasztalatok

Cél:

- A gyermekek váljanak képessé a minket körülölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezésére, összehasonlítására.
- Tudja szóban megfogalmazni matematikai jellegű tapasztalatait.

Feladat:

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltés.
- Az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, saját élményű megtapasztaltatása.

A fejlődés várható eredménye

- ✓ A tárgyakat megtudják számlálni, legalább 10-ig.
- ✓ Önállóan összetudják hasonlítani nagyság, mennyiség, forma, szín szerint.
- ✓ A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek.
- ✓ Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítélőképessége, fejlődik tér, sík és mennyiségsszemlélete.
- ✓ Cselekvő és képi gondolkodása mellett, elemi fogalmi gondolkodása kialakulóban van.
- ✓ Megjelenik a szándékos bevésés, felidézés.
- ✓ Nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

Sikerkritériumok

- Matematikai kifejezések használatával megteremteni a lehetőséget annak, hogy a kifejezések a passzív majd az aktív szókincsébe beépüljenek.
- Differenciált feladatadás.
- Problémahelyzetek teremtésével aktivizáljuk gondolkodásukat.
- Játékidőben matematikai tapasztalatszerzési lehetőségek szervezése.
- Sokoldalú mozgásos, érzékszervi megtapasztalás biztosítása, ahol megtanulják a mennyiségi, térbeli, nagyságbeli, anyagi és alak különbségeket.

A külső teremtett világ tevékeny megismerése/ matematikai tartalmú tapasztalatok nevelési gyakorlata

- Óvodánkban a gyermekek igényeihez, ötleteihez igazodva ismerkedünk a minket körülvevő világ mennyiségi és formai összefüggéseivel.
- Játékos helyzetek teremtésével fedeztetjük fel s tapasztaltatjuk meg az összefüggéseket.
- Megfigyeljük a gyermek érdeklődését, képességét s erre alapozva megtervezzük, előkészítjük a preventív tapasztalat szerzést.
- A gyermekek logikus gondolkodását úgy alapozzuk meg, hogy pozitív viszonyt alakítunk ki, a problémahelyzetek megoldásához (pl. esztétikus-praktikus eszközök, őket érdeklő, közel álló probléma, fejlettséghez mért kérdés, megerősítés, visszacsatolás).
- A gyermekek természetes módon ismerkednek a matematikai fogalmakkal és összefüggésekkel, mert a mindennapi életben állandóan találkoznak velük. Minden lehetőséget megragadunk, hogy a passzív szókincssé vált matematikai kifejezések közül minél több épüljön be a beszédükbe (magyarázattal kísérjük a tevékenységet, ismételünk, visszakerdezzük). A matematikai tartalmú tapasztalatokra épülő tervezetten

szervezett tevékenységek öt éves korban kezdődnek.

- Tevékenységeken nem alkalmazzuk a száraz közlést és az unalomig való gyakorlást. Játékos cselekvés során minden érzékszervüket bevonjuk a tapasztalatszerzésbe. Úgy szervezzük a matematikai tartalmú tapasztalatszerzéseket, hogy azoknak a gyermekek aktív cselekvői legyenek. A feladatokat úgy adjuk, hogy a probléma előhívta feszültség hatására igyekezzenek megoldani azt. A gyermekekkel történő differenciálást az egyéni, páros és mikrocsoportos szervezésű foglalkozásokon biztosítjuk. Ilyenkor szem előtt tartjuk a gyermekek egyéni képességeit és az egyének közötti különbséget.
- Differenciált nehézségű és számosságú feladatokkal készülünk a tevékenységekre. Így folyamatosan dolgozhat az ügyesebb és a gyengébb képességű gyermek is. Ezzel kerüljük el a stresszhelyzetet, a lassabban dolgozó gyermeknél.
- Úgy aktivizáljuk a gyermekeket a logikus gondolkodásra, hogy minél több problémahelyzetet teremtünk.
- Hagyjuk a gyermekeket saját logikájuk szerint gondolkodni. Ha a kínálkozó lehetőségek közül nem fedezi fel mindegyiket akkor rávezetjük, hogy ő fedezze fel.
- Addig tartjuk ébren érdeklődésüket amíg rá nem jönnek minden variációs lehetőségre.
- Ezzel érjük el, hogy fejlődik logikus gondolkodásuk, problémafelismerő, megoldó készségük és kitartásuk. A tevékenység és a megerősítésünk hatására sikerélményhez jutnak a cselekvésben és a gondolkodásban.
- A matematikai tartalmú tapasztalatszerzések során, pontosan fogalmazzuk meg a gondolatainkat, s így a probléma felvetése egyértelmű s érthetőbb a gyermek számára. Helyesen használjuk a speciális matematikai kifejezéseket. A gyermektől azonban elfogadjuk a pontatlan megfogalmazást is, ha az a lényegét tükrözi. Ilyenkor nem javítási, hanem ismeretpótlási szándékkal ismételjük a helyes kifejezést.
- A matematikai tartalmú tevékenységek során is példamutató szép beszéddel adunk lehetőséget a verbális fejlesztésre. A tevékenységek keretén belül mindig megnevezzük a használt tárgyakat, eszközöket, anyagokat és az ezzel való cselekvést. Mozgásos feladatnál megemlítjük a különböző testrészeket és velük végzett mozgásokat, cselekvéseket.
- A matematikai tartalmú tevékenységek során a verbális fejlesztések az alábbi területekre koncentrálnak: osztályozás, térbeli viszonyok, irányok és helyzetek. Az alább felsorolt játékokat elsősorban a tevékenységeken alkalmazzuk, de a nap bármely szakában, játékidőben is!
- Úgy érjük el, hogy minden gyermek a korának megfelelő ismereteket sajátítsa el, hogy nem tervezetten szervezett formában, s nem kényszer hatására, hanem játszva, aktív cselekvői legyenek a tevékenységeknek.
- Olyan módszereket alkalmazunk, mellyel biztosítjuk a kereső-felfedező tevékenységet a gyermek számára, s melyek kiváltják a gondolkodó-cselekvő aktivitását. Valamennyi játékfajtát alkalmazzuk a fejlesztésben. A KPÓP ajánlotta játékokból is válogatunk.
- A legkisebbeknél csak játékhoz kapcsolódóan szervezeten indirekt módon és a minden napi tevékenységünkben jelennek meg a matematikai tartalmú tapasztalatok.

- Az alábbi módon alakítjuk a pontos megismerő tevékenységet:
 - érzékelő játékokkal, megfigyelésekkel,
 - mennyiségi és tér észleléssel,
 - emlékezés (észlelésre, műveletre, szavakra stb.) fejlesztésével,
 - gondolkodási műveletek gazdag, változatos alkalmazásával (analízis, szintézis, absztrahálás, általánosítás)
 - a rendezési műveleteket (csoportosítás, rendszerezés, osztályozás)
 - motiváló eszközökkel tervszerű nevelő hatásokkal, a komplexitás kihasználásával alakítjuk.
- A matematikai tartalmú tapasztalatok tartalmának tekintjük:
 - a tárgyak személyi tulajdonságainak felismerését, megnevezését, összehasonlítását,
 - csoportosítását, szétválogatását egy meghatározott tulajdonság szerinti rendezését,
 - mennyiségi összemérését, szavakban történő összehasonlításokat.
- A számfogalom előkészítését, alapozását, sorba rendezést, halmazok mennyiségi összemérését, a darabszám változások, tö- és sorszámnevek, kis számok összkép alapján.
- Tapasztalatok a geometriában: építések, másolások, tevékenységek tükörrel, tájékozódás térben, síkban, irányok, helyzetek.
- A tevékenység megnevezésével verbális fejlesztés.

2.23 Munka

Cél:

- A gyermek legyen képes önálló és kitartó munkavégzésre.
- Váljon képessé egyre magasabb rendű együttműködésre.
- Legyen képes egyéni igényeit alárendelni a közösség érdekének.

Feladat:

- A gyermek fejlettségének megismerése.
- A biológiai szükségletek kielégítéséhez szükséges szokás-, szabályrendszer kialakítása, rögzítése.
- Munka jellegű tevékenységek tervezése (önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak, dajkának, alkalmi megbízatások, naposi munka stb.).
- A munka feltételeinek biztosítása.
- A munka végzéséhez mintaadás.
- Egyénre szabott munkafolyamatok elvégzésével prevenciós feladatok megoldása.
- Rendszeres, azonos módon való gyakorlás biztosítása.
- A gyermeki munkát egyénre szabottan értékeljük.

- A szülők megismertetése az óvodai munkavégzés szokásaival.
- A csoportban dolgozó felnőttek szokás- szabályrendszerének összehangolása.
- A szülők tájékoztatása a gyermek egyéni fejlettségéről.
- Munkavégzés ösztönzése, értékelése, kötelezettségvállalás fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye

- ✓ Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát és az önkiszolgálást.
- ✓ Szívesen vállalnak egyéni megbízást.
- ✓ Örömmel segítenek a kisebbeknek.
- ✓ Örülnek, ha kötelességeiket teljesítik.
- ✓ A gyerekek szeretnek közösen dolgozni.
- ✓ Megbecsüli saját és mások munkáját.
- ✓ A munkavégzéshez szükséges attitűdök alakulnak, formálódnak; kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság.

Sikerkritériumok

- Mintát adunk a munkához alkalmazott munkaeszközök használatához.
- Megismertetjük a gyermeket a munka fázisok sorrendiségével.
- A megerősítő pedagógiai értékelést a gyermek konkrét tevékenységéhez kapcsoljuk.
- Toleráljuk a fejlődésben a különbségeket az egyéni teljesítés során szükség szerint segítséget adunk.
- Fejlettséghez igazodóan bevonjuk a gyermeket a szabályosan ismétlődő munkába a csoportszobában és az udvaron is.

Munka jellegű tevékenységek nevelési gyakorlata

- Egyéni beszélgetések keretében, információt gyűjtünk arról, hogy otthon milyen munkákat, feladatokat bízunk a gyermekre.
- Év eleji felmérések és folyamatos megfigyelések alapján megismerjük a gyermek képességeit a munkavégzéssel kapcsolatban. Megfigyelő képességét, figyelmét, rövid távú memóriáját, finommotorikáját, kitartását.
- Az óvodánkba járó gyermekek számára a felnőttek őszinte természetes magatartásukkal mintát mutatnak és viselkedésükkel jelzik elvárásaikat a munkával kapcsolatos tevékenységekhez, kiemelten a csoportban dolgozó felnőttek azonos követelmény rendszerét.
- Az óvodai gyermeki munka jellegű tevékenységeket a játékosagra építjük.
- A gyermek munkájának értékelésénél a pozitívumok kiemelésével a munkafogások pontosításával érzelmi kötődést alakítunk ki a tevékenységek iránt.
- Törekszünk arra, hogy a munka elvégzése váljon gyermek belső késztetésévé, elsősorban önmagukért, majd a közösségért végezzék feladataikat.

- Folyamatosan értékeljük, dicsérettel buzdítjuk és alakítjuk ki a pozitív viszonyt a munkával kapcsolatban.
- Az óvodapedagógus a gyermek fejlettségét veszi figyelembe a munka elvégzéséhez és bízza a gyermekre annak teljesítését, módját.
- Az idők során ez a tevékenység egyre önállóbbá válik.
- Az életkor mellett kiemelt figyelmet fordítunk az egyéni képességekből eredő eltérésekre.
- Segítségnyújtásunkat és értékelésünket ezek figyelembevételével végezzük annak érdekében, hogy minden gyermekre serkentőleg hasson.
- Megfelelő munkaeszközt, munkalehetőséget, elegendő időt, megfelelő helyet és szeretetteljes elfogadó légkört biztosítunk.
- A munkában történő fejlesztés kizárólag a gyermek örömteli, örömmel vállalt tevékenységein belül valósul meg.
- Minden munkaformát magyarázattal kísérve bemutatunk, a tevékenységek során folyamatos jelenlétünkkel biztosítjuk a nagyobb pontosságot.
- Erősítjük a munkaformák végzése során a gyermek feladattudatát, feladattartását.
- A munka fázisok sorrendiségének megismeréséhez, megtartásához segítséget nyújtunk:
 - bemutatással,
 - magyarázattal,
 - terítésnél rajzos ismertetővel.
- Mindhárom korcsoportnál megjelenik az önkiszolgálás, testápolás, öltözködés, étkezés, környezet rendezése.
- Bevonjuk a legkisebbeket is az alkalmi munkákba, ami lehet esetleges, de lehet rendszeresen ismétlődő is.
- A szabályosan ismétlődő munka a rend fenntartásáért végzett tevékenységek, amit tőlük is elvárunk (játék elrakodás, ágynemű megigazítása, teremrendezés stb.).
- Az érdeklődő kicsik is részt vehetnek a naposi munkákban.
- Az étkezésnél állandó helye van a tányéroknak, poharaknak, ételeknek, szalvétának így az állandóság biztosításával elérjük, hogy a munkafolyamat sorrendisége minden gyereknél rögzül.
- Ebben a munka formában fontos szerepe van a csoport dajkájának.
- A szülőket tájékoztatjuk a munkafolyamatokról, így várhatjuk el az otthonnal összehangolt követelményrendszer segítségével, a gyermekek fejlődését.
- A készség szinten végzett önkiszolgáló munka jól előkészíti a naposi munkát.
- Naposi munkánál kötéynyeket biztosítunk, jelekkel táblán jelezzük a naposok sorrendiségét, és ezáltal biztosított, hogy a nap folyamán tudják, hogy nekik kötelezettségük van.
- A naposi munka részeit, munkafogásait kezdetben együtt végezzük a gyerekekkel, ügyelve a helyes eszközfogásra, a térirányokra, esztétikumra, sorrendiségre, melyet főként a csoport dajkája irányít, ellenőriz.
- A terítést jól segíti a jobb csuklón lévő szalag, melyet szükség szerint használ a

gyerek.

- Naposi feladatok:
 - tízórai bekészítése, tízórai után söprés, edények elpakolása,
 - ágyazás segítése,
 - terítés ebédhez,
 - ebéd alatt a társak kiszolgálása az asztalnál,
 - ebéd után a terem elrendezése, asztal törlése, söprés, szellőztetés, edények pakolása,
 - pihenés utáni ágyazás segítése
 - ellenőrzi az öltöző és a mosdó rendjét.
- Az óvodapedagógus lehetőséget ad a gyerekeknek szobanövények, élősarok gondozására, óvoda udvar tisztán tartására, (fű gondozása, avar összegyűjtése, virágok öntözése).
- A részben osztott csoportokban ösztönzést kapnak a nagyobbak a kicsik segítségére.
- Alkalmoszerű munkákat, megbízatásokat a gyerekek önként vállalnak, nem alkalmazunk kényszerítő eljárásokat. A gyakori dicséret, elismerés segítségével érjük el, hogy a gyerekek szívesen vesznek részt ebben a munkában is.

2.24 Tanulás

A gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli, ezért a tanulás során is ebből kívánunk kiindulni. A tanulás tevékenységekben valósul meg, mely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

A környező világban szerzett tapasztalatgyűjtés mindhárom korosztályban csak lineárisan és koncentrikusan bővül feldolgozásuk mélysége, így alkalmazkodik a gyermek életkori és egyéni sajátosságaihoz.

Óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben **utánzásos, spontán, tervezett és tervezetten szervezett** tevékenység, amely természetes és szimulált környezetben általunk kezdeményezett együttes, páros, mikrocsoportos és egyéni gyermeki tevékenységben valósul meg.

Támaszkodunk a gyermek cselekvő aktivitására, tapasztalatszerzésére, a mozgáson keresztül történő több érzékszervet foglalkoztató megismerésre.

A tevékenységekben kiemelt szerepet kap a

- ozgásfejlesztés (mozgás, szabad-játékidő, mozgásos percek, udvari játék)
- inomotorika fejlesztése (“rajzolás, festés, mintázás, kézi munka” tevékenység, szabad-játékidő, mozgás)
- estséma fejlesztése (“a külső világ tevékeny megismerése”, “rajzolás, festés,

mintázás, kézi munka”, mozgás, szabad-játék, önkiszolgáló
munka)

→

éri tájékozódás fejlesztése (matematikai tartalmú tapasztalatok, rajzolás, festés,
mintázás, kézi munka, mozgás, a külső világ tevékeny
megismerése, udvari tevékenységek, mozgásos percek)

→

erceptió fejlesztés:

- vizualitás – látási észlelés
- auditív + ritmus – hallási észlelés
- aktív – tapintásos észlelés
- érzékszervek

→

verbális fejlesztés (verselés-mesélés továbbá minden tevékenység és szabad játék)

Óvodánkban előforduló tanulási formák

- utánzásos minta, modellkövetés
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- játékos, cselekvéses tanulás
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalat szerzés
- gyakorlati probléma és feladatmegoldás
- óvodapedagógus által tervezett tevékenységeken és munka jellegű tevékenységekben megvalósuló tanulás
- felfedezés lehetőségének biztosítása
- kreativitás erősítése
- egyéni és kiscsoportos differenciált képességfejlesztés (megelőzés, felzárkóztatás, tehetséggondozás)

A differenciált képességfejlesztés feltétele:

- A gyermek és környezetének sokoldalú megismerése.
- A gyermek érési folyamataához személyiségéhez igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával differenciált tervezés.
- A fejlődés nyomon követése, az eredmények elemzése, szükséges korrekciója.

A differenciálás gyakorlata:

- szociális differenciálás (munkaformák kiválasztása, képességek figyelembevétele)

- módszertani (metodikai) differenciálás (cselekvéses, felfedező tanulás, megfelelő ingerek, keresztcsatornák működtetése, egyéni munkatempó, -teljesítőképeség figyelembevétele)
- célra irányuló differenciálás (prevenció, korrekció, tehetséggondozás, életkori szint, hajlamok és érdeklődés figyelembevétele)
- eszköz szerinti differenciálás

Tanulási módszerek

- A módszerek megválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságát, amivel befolyásoljuk testi-lelki állapotát, érdeklődését, kíváncsiságát.
- Módszereinket változatosan mindig az adott szituációnak megfelelően kombináljuk: (játékosság, bemutatás, magyarázat, szemléltetés, dicséret, ellenőrzés-értékelés, példaadás, beszélgetés, visszacsatolás, pozitív megerősítés, közvetlen tapasztalatszerzés, rendszerezés, differenciált értékelés stb.).
- Az alábbi jutalmazási módszereket alkalmazzuk: simítás, pillantás, testközelség, gesztus, mimika, szóbeli közlés egyénileg a csoport és a szülők előtt egyaránt.
- A tanulási szokásokat úgy alakítjuk, hogy egy gesztus, tekintet akár egy átrendeződés segítsen a nem kívánatos magatartás megszüntetésében.

2.25 Gyermekvédelem

A gyermekvédelmi feladatok ellátására nagy hangsúlyt helyezünk, a gyermekvédelmi munka valamennyi óvodapedagógus feladata. A gyermekvédelmi feladatok koordinálását megbízott óvodapedagógus, gyermekvédelmi felelős látja el, közvetlen kapcsolatot tartva a gyermekvédelmi feladatokért felelős óvodavezetővel.

Az általános elvárások közül - a tolerancia, nyitottság, elfogadó, segítő attitűd, szeretetteljesség, következtetés – kiemelten fontos. Az óvodapedagógus a nevelő, fejlesztő munkája során mindig figyelembe kell, hogy vegye a gyermekek egyéni képességét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse hátrányos helyzetéből történő felzárkóztatásában.

A gyermekek környezetére vonatkozó legfontosabb mutatók:

A hátrányos helyzetben élő gyermekek aránya az elmúlt években számottevően változott. A hátrányos helyzetű gyermekek egy részénél a szülők alacsony iskolázottságúak, így az óvodára sokkal nagyobb felelősség hárul a gyermekek nevelésével kapcsolatban. A hátrányosságot valójában szociális okok eredményezik, melyeket megszüntetni nem, csupán enyhíteni tudunk.

A gyermekvédelmi munkánk célja és feladatai

Gyermekeket megillető jogok érvényesítése, hátránykompenzációval esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociokulturális környezetből érkező gyermekek számára.

Célunk, hogy a hátrányos és a veszélyeztetett gyermek már 3 éves korától rendszeresen részesüljön egész napos óvodai ellátásban. Arra törekszünk, hogy minél jobb kapcsolatot alakítsunk ki a szülőkkel, tájékozódjunk életkörülményeikről, napi gondjaikról.

Cél:

- Prevenció.
- Esélyegyenlőség biztosítása.
- Gyermekeket megillető jogok érvényesülésének biztosítása.
- A hátrányos és veszélyeztetett gyermekek rendszeres óvodába járásának elérése.
- Hiányzás okainak feltárása, megszüntetése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek önmagukhoz képest eljussanak a fejlődésük optimális szintjére.
- Legyen természetes gyermekeink és a felnőtt dolgozók körében a másság elfogadása.

Feladat:

- Elősegíteni a veszélyeztetett és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.
- Családlátogatás szükség esetén, igény szerint.
- Biztosítani a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül szükség esetén óvó, védő intézkedésre javaslatot tenni.
- Az új óvodások befogadását elősegíteni, beilleszkedésüket az adott csoportba a lehető legzökkenőmentesebbé tenni.
- A gyermekeket és családjukat a lehetőséghez képest minél jobban megismerni, a problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket, az okokat felismerni és ha szükséges, ehhez szakember segítségét kérni.
- A felzárkóztatást megszervezni, szakemberek segítségével.
- Az óvodán belül szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködni.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt venni, a szűrést szükség esetén soron kívül javasolni.
- Az integrált nevelést elősegíteni, a gyermekek problémái szerinti súlyossági foknak megfelelő ellátási formában.
- A szakértői véleményben megfogalmazott feladatok alapján egyéni fejlesztési terv készítése, egyéni fejlesztés a csoportban. (SNI, BTMN)
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérni, szükség esetén jelezni a hiányzást.
- Kapcsolattartás, együttműködés az óvoda szociális segítőjével.
- A családi nevelés kiegészítése, kompenzálása a gyermekek szociokulturális, mentális hátrányainak, esélykülönbségeinek csökkentése.

A pedagógus óvodai munkájának kapcsolódni kell az óvodai élet egészének feladataihoz, célkitűzéseire, a pedagógiai programban megfogalmazottak megvalósításához. A megvalósítás során joga van saját módszereit alkalmazni, saját értékrendjét, világnézetét megtartva közvetíteni az ismereteket.

Köteles azonban tiszteletben tartani a gyermek személyiségét és családjának világnézetét. Értékrendjét nem kényszerítheti rá senkire az óvodában.

Tevékenységek melyekkel elősegítjük a gyermekvédelem hatékonyságát óvodánkban

- A gyermeki és szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában.
- Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését és folyamatos óvodába járását.
- Rendszeres családlátogatások, szülői értekezletek, nyílt napok, ünnepélyek, fogadóórára való behívás szervezése.
- Egy szülő egy gyermek alapon családi kirándulások, munkadélutánok szervezése.
- Nyomon követés, fejlődési napló vezetése.
- Logopédiai, gyógypedagógiai, fejlesztőpedagógiai ellátás.
- Alapítvány működtetése a gyermekekért.
- Segítségnyújtás megszervezése az új és a pályakezdő kollégák részére a gyermekvédelmi munkához.
- Együttműködés a gyermekvédelmi társszervekkel.

Hátrányos és veszélyeztetett gyermekek

Hátrányosnak és veszélyeztetettnak tekintjük azt a gyermeket, akinek családjában az alábbi jelenségek figyelhetők meg.

Hátrányos helyzetű az az óvodás gyermek, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult.

Veszélyeztetettség¹ olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Veszélyeztetett helyzetűnek tekintjük azt az óvodás gyermeket, akinek személyiségfejlődését nagy valószínűséggel fenyegeti valamilyen – általában maradandó – károsodás:

Anyagi okok: ha elsődleges életszükségletei kielégítetlenek, tehát nem megfelelő a táplálkozása, ruházódása, óvodai feltételei, a család télen nem tud fűteni, a nem megfelelő lakáskörülmények, zsúfoltság, mentálhigiénés problémák, vagy ha bármi okból nyomorog.

¹ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 5.§(n) bekezdés

Erkölcsei okok: ha környezete erkölcstelen és bűnöző életmódot folytat, ha erkölcsileg rossz példát mutat a gyermeknek. Ugyancsak veszélyeztetett erkölcsi okból az is, akinek káros szenvedélyei vannak, (pl. szerencsejáték, alkoholizálás, narkotikum fogyasztása, bűncselekmény stb).

Egészségügyi okok: ha környezete egészségrontó hatású, ha hiányos a gondozás és táplálkozás, ha hiányzik a szükséges orvosi ellátás, ha a család lakáskörülményei egészségtelenek.

Magatartási okok: ha a környezet a nevelés szükséges minimumát nem tudja, vagy nem akarja biztosítani a gyermeknek. Pl. felügyelet nélkül hagyják; óvodáztatás elől elvonják; rosszul bánnak vele; nem nevelik; vagy rosszul nevelik.

A hátrányos - és veszélyeztetettség következményei, megfigyeléseink alapján:

- magatartási zavarok,
- kommunikációs zavarok,
- agresszivitás,
- pótcselekvések,
- képességbeli elmaradások,
- beszédhibák,
- szokások, szokásrendszer teljes hiánya

A gyermekeknél felmerülő veszélyeztetettség esetén tájékoztatást, a megállapított veszélyeztetettség esetén pedig folyamatos kapcsolatot tartunk a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal.

Személyi feltételek óvodánkban:

- óvodapedagógus gyermekvédelmi felelős
- szociális segítő (heti egy alkalommal)

Kapcsolattartás formái

- fogadóórák
- családlátogatás
- szülői értekezlet
- óvodai rendezvények
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat képviselőjének fogadóórája

Tárgyi feltételek

- egészséges, nyugodt légkör biztosítása
- megfelelő eszközellátottság biztosítása
- anyagi eszközök (pályázatokkal, szponzorokkal)
- programok szervezése (kirándulás, mozi, színházlátogatás)

Az elért célok és feladatok mutatói

Eredménynek tekintjük:

- ✓ Az óvodás gyermek és családja nem kerül nehezebb helyzetbe, mint az óvodába lépés pillanatában volt.
- ✓ Minden gyermek önmagához képest fejlődik, jól érzi magát az óvodában, korának és fejlettségének megfelelően képessé válik a sikeres iskolakezdéshez.
- ✓ Több közös rendezvényen vesz részt a család.

Gyermekevédelem nevelési gyakorlata

- A dolgozóink körében a „másság” elfogadása természetes és egységes.
- A csoportban dolgozó óvodapedagógusok kapcsolatot tartanak a gyermekvédelmi felelőssel, aki ellátja óvodai szinten a gyermekvédelmi feladatokat.
- Az óvodapedagógusok jelzik a gyermekvédelmi felelősnek, ha bármi féle, gyermeket veszélyeztetőt tapasztalnak.
- Óvodánkban egységes a hátrányos helyzetűek körébe való besorolás.
- Különösen figyeljük a hátrányos helyzetű gyermek indokolatlan hiányzását, kutatjuk okát, segítünk annak kiküszöbölésében a törvény adta keretek között.
- Megkülönböztetett figyelemmel fordulunk a hátrányos helyzetű gyermekhez, úgy, mint a közösségben elfoglalt helye, magatartása, és az értelmi képességeinek fejlesztése terén.
- Megértő, tapintatos, segítő szándékú tájékoztatással igyekszünk a hátrányos helyzetű gyermek családját együttműködésre ösztönözni.
- Az óvodánk biztosítja a gyermeki és a szülői jogok megismertetését és érvényesítését.
- Óvodánkban biztosított a rendszeres szülői kapcsolattartás.
- Megfelelő óvintézkedéssel lehetőséget teremtünk az egyéb fogyatékos gyermeknek, hogy részese legyen az óvodai életnek, megfelelő szakemberek biztosításával.
- Szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek szakszerű ellátását szakember biztosítja.
- Segítjük a családot, a gyermeket megillető kedvezményekhez való hozzájutásban.
- Az óvodapedagógusok folyamatosan figyelemmel kísérik a rendszeres óvodába járást és hiányzás esetén megteszik a szükséges intézkedést.

A GYERMEKVÉDELEM AZ ÉP CSALÁDOKRA IS KITERJED!

2.26 Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

Minden gyermek egyedi, megismételhetetlen, különleges, minden gyermeknek egyéni nevelési-oktatási szükségletei, igényei, lehetőségei vannak. A gyermekek közötti

különbségek, különbözőségek óriásiak lehetnek, egyesek alulteljesítenek, mások messze meghaladják bizonyos területen a többi társukat.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

→ **különleges bánásmódot igénylő gyermek:**

- sajátos nevelési igényű gyermek
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- kiemelten tehetséges gyermek

→ **a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek**

2.27 Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Nkt. 47. § (1) A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

Az óvodai nevelés országos alapprogramja és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve határozza meg az óvoda feladatát e területen. Az irányelvekben foglaltak célja, hogy a társadalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok a fogyatékos (sajátos nevelési igényű) gyermekeknél ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél.

A sérült és a többi gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik, együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt. Ezt elfogadva dolgozta ki intézményünk a Sajátos nevelési igényű gyermekek helyi program fejezetét.

A fenntartói döntés, és feladatellátási kötelezettség, az Alapító okiratban megfogalmazott feladatmeghatározás alapján, óvodánkban a sajátos nevelési igényű gyermekek fogalomköréhez tartozó gyermekek ellátása kiterjed:

- **mozgásszervi fogyatékos**
- **érzékszervi** – hallási fogyatékos, (hallásérült)

- **beszédfogyatékos**
- **autizmus spektrum zavarral küzdő**
- **fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek**

Pedagógiai szempontból az értelem, a látás, a hallás, a mozgás, a beszédszervek hibás működése vagy az érzelmi élet súlyos zavara által okozott eltérő fejlődést értjük sajátos nevelési igény alatt. Az az állapot, amikor a gyermek egyedi sajátosságai oly mértékben térnek el az átlagostól, hogy annak alapján a lehetséges fejlődés csak sajátos (gyógy-) pedagógiai eszközök, módszerek és segédeszközök biztosításával érhető el.

Cél:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése, integráltan az óvodai csoportokban.
- A gyermekben rejlő tanulási lehetőségek kihasználásával a problémamegoldó képességre nevelés.
- A sérült, illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztése, a gyermekek életminőségének javítása.
- A sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése.

Feladat:

- Olyan komplex (orvosi, pszichológiai, gyógypedagógiai) szakvélemények áttekintése, melyek segítségével megismerhetjük a sérülés struktúráját, amelyek alapján tervezzük a specifikus fejlesztést.
- A napi életritmusba lehetőségeinkhez mérten a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sérültek felzárkóztatását segítik elő.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés-specifikus fejlesztése, illetve a képességeket- és készségeket befolyásoló pszichikus funkciók fejlesztése szakemberrel.
- Differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással képességfejlesztés, a hiányosan működő képességek kialakítása, fejlesztése, esetleg korrekciója valamennyi területen szakemberrel.
- Egyénre szabott fejlesztés készítése a sérült gyermekek részére, a szakvélemény alapján a gyógypedagógus segítségével.
- Társas kapcsolatok alakítása.
- Olyan modell nyújtása, amely pozitív irányba befolyásolja a sérült gyermekek fejlődését.
- Mindezekkel a személyiségfejlődés elősegítése.

Integráció

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése. Az együttneveléssel óvodánk többet vállal, magasabb értéket kínál a sajátos nevelési igényű gyermeknek, mint részvételt és védettséget.

Óvodánk, pedagógiai programjának kiegészítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit, és külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez.

Az integrált nevelés feltételei:

- Az integrált nevelés szerepeljen az intézmény alapító okiratában.
- Megfelelő - belső vagy külső - szakember biztosítása.
- A gyermek rendelkezzen szakvéleménnyel.
 - Beszéd fogyatékos esetében - Megyei Szakértői Bizottság
 - Mozgásfogyatékos esetében – Mozgásvizsgáló Országos Rehabilitációs és Szakértői Bizottság
 - Hallásfogyatékos: Budapest
- Az ép és sérült gyermekek szüleinek tájékoztatása.
- Az integrált óvodai csoportok létszáma 20 fő, (maximum 25) amelybe legfeljebb három sérült gyermek kerülhet.
- Csoporton belül a sérült gyermekek (lehetőség szerint) más-más fogyatékosági csoportba kell, hogy tartozzanak.
- Az intézménybe/óvodába felvehető sajátos nevelési igényű gyermekek maximális létszámát az alapító okirat szabályozza.

Intézményünkben a fejlesztés területei

Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

Személyi és tárgyi feltételeink mellett csak a mozgásukban enyhe fokban akadályozott gyermekeket tudjuk fogadni.

Emellett egyes belgyógyászati problémákkal küzdő gyermekek speciális ellátását is felvállaljuk.

Mozgáskorlátozott gyermeknek azt tekintjük, akinek károsodása irreverzibilis (visszafordíthatatlan) és ez életvezetését tartósan befolyásolja, valamint a Mozgásvizsgáló Országos Szakértői Bizottságtól szakvéleménnyel rendelkezik.

➤ Tartó- és mozgatórendszer elváltozásai

- tartási rendellenességek (kyphosis – domború hát, lordosis – nyerges hát, kypho-lordosis – háti domborulat ágyéki homorulat, scoliosis – gerinc oldalirányú elhajlása) spondylolysis, spondylolysthesis: a csigolyaív egyik vagy mindkét oldali szakadása
- nyaki és súlyosabb mellkasi deformitások (torticollis – ferdenyak, pectus excavatum – tölcsérmell, pectus carinatum – tyúkmell)
- csípőízületi elváltozások (coxarthrosis)
- lábdeformitások (pes planovalgus – bokasüllyedés, genu valgum – X térd, genu varum – O láb, genu recurvatum - „kardvádli” pes varus congenitus – világrahozott dongaláb)

➤ **Belgyógyászati és egyéb betegségek**

- enyhe fokú szív problémák (vitumok)
- gyermekkori magasvérnyomás (juvenilis hypertónia)
- elhízás (obezitas)
- asztma (asthma bronchiale)
- gyengénlátás; kancsalság, (szemüveg használat)

A fejlesztés célja:

- A károsodott tartási és mozgási funkciók javítása.

Feladatok:

- Mindennapos tevékenységek során az önellátás fokozása.
- Szakképzett óvodapedagógusok és gyógytestnevelő biztosítása a terápiás ellátásra.
- Az elváltozások sérülés-specifikus korrigálása.

Érzékszervi – hallási fogyatékos (hallássérült) gyermek

A beszéd tartományban mért hallásszintek enyhe nagyothallás esetében 30-45 dB, az e tartományba tartozó halláskárosodásban szenvedő gyermekeket tudjuk vállalni intézményünkben.

A fejlesztés célja

- A nagyothalló gyermek közelítse meg a halló társak nyelvi teljesítményét.

Feladatok

- A verbális kommunikáció megindítása, a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a beszédérthetőség folyamatos javítása.
- A gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció szituatív alkalmazása, a családi háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

- A beszédértés, szókincsfejlesztés, a beszédérthetőség folyamatos javítása a beszédkedv felkeltése, beszédgátlás oldása.

Beszéd fogyatékosok

Azokat a gyermekeket vállaljuk, akiknek beszédfejlődése és beszédtevékenysége az életkori átlagtól elmarad, vagy különbözik, és emiatt tartósan akadályozottá válhat a kommunikációs helyzetekben, szociális kapcsolatokban (kortárs kapcsolat, gyermek- felnőtt kapcsolatok stb.).

Az akadályozottság megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének zavaraiiban, a beszédértés nehézségeiben, a beszéd ritmusának eltéréseiben és a beszédhelyzetek alkalmankénti, vagy tartós háritásában, megtagadásában; ide tartoznak a különböző hangszalag betegségek következményei, a hangadás kóros elváltozásai is.

Beszéd fogyatékosági kategóriák

- megkésett beszédfejlődés,
- zavart (akadályozott) beszédfejlődés,
- pöszeség,
- hadarás,
- orrhangzós beszéd,
- dadogás,
- tartós, kóros rekedtség,

A fejlesztés célja

- A beszéd fogyatékos gyermekek sokoldalú, prevenciós fejlesztése.
- A kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.

Feladatok

- Tudatos és tervszerű fejlesztés, a beszéd állapotának felmérésétől a terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés megvalósítása szakemberrel.
- A gyermek motiválása beszédhibájának leküzdésére.
- Anyanyelvi nevelés a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése.
- Speciális terápiák alkalmazása, szakemberrel.

Sikerkritériumok

- A gyermekek beilleszkedése a csoportba.
- Egyenlő hozzáférés a tevékenységekhez.
- Önmagához mért fejlődése, mely által a gyermek lehetőség szerint eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez.

2.29 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek nevelése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A fejlesztő foglalkoztatás az óvodai nevelés során, fejlesztő pedagógiai ellátás keretében valósul meg a szakértői vélemény alapján.

A fejlesztő pedagógiai ellátás a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló tantárgyi felzárkóztatására és készségfejlesztésére irányuló kötelező foglalkozás.

A fejlesztő foglalkozások szervezésének szempontjai:

- Egyéni vagy mikrocsoportos foglalkoztatás keretében a gyermekek képességének, motiváltságának ismeretében.
- Játékos, kreatív, kerülve az iskolai helyzeteket, nyugodt, ingerszegény környezetben a foglalkozások időpontja és helye tekintetében rendszeres.
- A fejlesztésben minden óvodapedagógus részt vesz, de a fejlesztőpedagógusok tevékenysége kiemelt jelentőséggel bír.

Több éve tapasztalható, hogy egyre növekszik azoknak a gyermekeknek a száma, akik nem fogyatékosak, - épek – mégis a „másság” jellemzi őket, ezért különleges ellátásra szorulnak.

A „másság” jellemzői:

- beilleszkedési zavar
- magatartási rendellenesség
- tanulási nehézség

A fenti problémákkal küzdő gyermekek vizsgálatát és szakvéleményezését a Szakértői Bizottság készíti el.

Intézményünk a szakvéleményben megfogalmazott feladatok alapján végzi a problémás gyermekek fejlesztését, integrált óvodai csoportokban.

A fejlesztés célja

- Az egyénre jellemző pozitív tulajdonságokra építve a személyiség komplex fejlesztése.

Feladatok

- A beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel, vagy tanulási nehézséggel küzdő gyermekek „másságának” elfogadtatása, kezelése.
- A másságot elfogadó környezet megteremtése.
- A problémás gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése.
- Egyénre szabott fejlesztő tevékenységek készítése, a fejlesztő pedagógusok által.
- A gyermekek egyenetlen fejlődéséből adódó teljesítménykülönbségek felismerése, differenciált tevékenység, esetenként felzárkóztatás és tehetséggondozás együttes alkalmazása.
- A szülő-pedagógus partneri viszony kiépítése érdekében a szülők felkészítése, segítése.

Személyi feltételek az integráció területén

A nevelésben részt vevő személyek intézményünkben

- óvodapedagógusok
- gyógypedagógusok
- fejlesztőpedagógus
- gyógypedagógiai asszisztens
- orvos
- védőnők
- dajkák

A fenntartó az óvodában heti tizenegy órás időkeretben köteles megszervezni a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztő pedagógiai ellátását, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek egészségügyi, pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkoztatását.

Fontos, hogy legyenek speciális végzettségű óvodapedagógusok is az intézményben, akik kiegészítik a speciális szakemberek munkáját. Ilyen végzettségű óvodapedagógusaink:

- gyógytestnevelő
- zenei képességfejlesztő óvodapedagógus
- fejlesztőpedagógus

Tárgyi feltételek

- nagyméretű tükör minden csoportban
- egyéni fejlesztéshez logopédiai tükör
- mozgásfejlesztést segítő eszközök (labdák, hengerek, Wesco eszközök stb.)
- finommotorika fejlesztését segítő játékok, eszközök, anyagok
- érzékelést, észlelést fejlesztő eszközök

2.30 Kiemelten tehetséges gyermek

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel. A mikrocsoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében, melynek fontos színterei, a játék tevékenységek és a műveltségterületek. Intézményünkben a tehetséggondozás két szinten valósul meg, csoporton belül és fejlesztő foglalkozás keretében.

A tehetséges gyerek már kisgyermekként is hordozza a kiemelkedő képességűekre úgy általában jellemző személyiségvonásokat, érzelmi mintázatokat és karakterisztikus viselkedésformákat. A tehetséggondozás során a tehetségigéreteket fejlesztjük a gazdagítás, differenciálás eszközzelrendszerével.

Alapelveink

- A tehetség ígéreték erős oldalának fejlesztése.
- A gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területének erősítése.
- Komplex fejlesztés, az egész személyiség támogatása.

Célunk

- A tehetségigéretes gyermekek személyiségének optimális alakítása, komplex fejlesztése az óvodai programok keretében.

Feladataink

- A tehetséges gyermek felismerése.
- Sokféle tevékenységkínálat biztosításával, a gyermekek érdeklődési körének megismerése.
- A tehetségfejlesztő tevékenységek megszervezése, az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel.
- Egyéni, mikrocsoportos és csoportos foglalkoztatási formában történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés.
- A gyermek pozitív én-tudatának kialakítása és erősítése.
- Elfogadó és támogató környezet kialakítása.
- A pedagógusok továbbképzésének megszervezése a tehetségfejlesztés területén.
- A szülők folyamatos tájékoztatása, megnyerése a közös célok hatékony elérése érdekében.

A gazdagítás a tehetségfejlesztő munka alapeszköze

- Mélységében történő gazdagítás.
- Tartalmi gazdagítás.
- A feldolgozási képességek gazdagítása.

- A tempóban történő gazdagítás.

A tehetséggondozás tartalma

- Integráló tehetséggondozás, mely a „tehetségígéretes” egész személyiségének komplex fejlesztésére irányul.
- Tehetséggondozó, műhelyfoglalkozások vezetése, mely a „tehetségígéretes” speciális érdeklődésére, épít speciális többlet nyújtásával a gyermekek képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelően.

Óvodánkban a tehetségígéretes gyermekek fejlesztése, két síkon történik:

- óvodai csoportjainkban, a napi tevékenységekbe ágyazva
- tehetséggondozó, műhelyfoglalkozások keretében

Pedagógiai munkánk során a napi feladatokba ágyazva nyújtunk segítséget és adunk teret a tehetség kibontakoztatásának. A helyi pedagógiai programunkat úgy terveztük, hogy a gyermek komplex fejlődése, természetes igénye szerint, mozgásba ágyazottan történjen, és az egész napját átölelje. Intézményünkben az adott év munkatervében meghatározottaknak megfelelően történik a tehetségesnek tűnő gyermekek külön gondozása.

Tehetséggondozás folyamata

- Tehetségígéretes felfedezése és beválogatása

Fejlődési naplóban képességméréseket végzünk megfigyelés és konkrét mérés alapján. A tehetséges gyermeket az óvodapedagógus javasolja a tehetségműhelybe való fejlesztőmunkába.

- A partnerekkel megtörténik az egyeztetés, hozzájárulás beszerzése.
- Tehetségek gondozása.

2.27 Az óvoda külső kapcsolatai

Óvoda – család kapcsolata

Cél

- A személyiségi és szülői jogok tiszteletben tartásával erősíteni a jó partneri viszonyt.

Feladat

- A nyitottság mindenekelőtt az óvoda- család kapcsolatában nyilvánul meg.
Intézményünk kiemelt feladata a szülőkkel való együttműködés tartalmi megújítása.

Az együttműködés alapelvei:

- A nevelésben a család elsődlegességének elismerése, tisztelet a szülő iránt.
- A család szokás-szabályrendszerének megismerése, elfogadása.

- A gyermek fejlődéséről folyamatos, hiteles tájékoztatás.
- Pedagógiai elvünkkel egyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása.
- A családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány csökkentése.

Óvoda – iskola kapcsolata

Nevelésünk egyik fő feladata mindenkor az iskolai életre való felkészítés. A zavartalan iskolakezdés elősegítése céljából a helyi sajátosságok, szokások figyelembevételével jó, korrekt kapcsolatra törekszünk az iskolával.

Célunk

- Kudarcmentes iskolakezdet és az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése.

Feladat

- Az iskolakészültséget támogató pedagógiai munka: tanulási képességek, kulcskompetenciák, egyéni differenciált képességfejlesztése.
- Közös programok szervezése (közös évnyitó, közös játszóházak, sport rendezvények).
- Hospitálásra épülő együttműködés (leendő tanító nénik látogatása az óvodába).
- Gyermekek fejlődésének után követése (óralátogatás az iskolába).

Az együttműködés alapelvei

- Kölcsönös nyitottság, bizalom nevelőpartneri viszony.
- Közös dokumentumok ismerete.
- Nevelési feladatok összehangolása.
- Kölcsönös hospitálás.
- Továbbképzésen való részvétel.

Az együttműködés formái

- látogatások
- tapasztalatcserek
- közös programok
- bemutatók
- fórumok
- egymás rendezvényein való részvétel

Az együttműködés tartalma

- Pedagógusok kölcsönös látogatása az óvoda nagycsoportjába, ill. az első osztályba.
- Az intézményi programok megismerését célzó fórumok, előadások szervezése.
- Folyamatos tervszerű ismerkedés az intézmények munkájával és a gyermekekkel (nyílt napok, iskolai óvodai látogatások).

- Az intézményi programokon való részvétel (szabadidős, szakmai előadás, szülő értekezletek).

Kapcsolat a közművelődési intézményekkel

A Faluház és Könyvtár kínálatából a nevelési feladatok sokoldalú színes megoldását segítő, kiegészítő programokat választunk, melyek alkalmazkodnak a gyermekeink életkori sajátosságaihoz és életkorához.

A könyvtárlátogatás jól szolgálja az irodalmi nevelés feladatainak megvalósítását, a hazai és nemzetközi irodalommal való ismerkedést.

A képzőművészeti kiállítások és játszóházak, zenés foglalkozások szervezése, színessé teszik a művészeti nevelési feladatainak megvalósítását.

Az együttműködés formái

- Az intézmények által szervezett rendezvényeken való kölcsönös részvétel.

Az együttműködés tartalma

- Gyermekműsoron való részvétel (színház, író - olvasó találkozó).
- Rendhagyó foglalkozás a közművelődési intézményben és az óvodában, irodalmi, zenei, vizuális nevelés területén.
- Könyvtárlátogatás (gyermek foglalkozások, gyermek előadások).
- Folyamatos és hagyományteremtő kapcsolatra törekszünk.

Kapcsolat a fenntartóval

A fenntartóval az Intézményvezetés által, közvetve tartjuk a kapcsolatot. Harmonikus konstruktív egymást kölcsönösen segítő, támogató kapcsolat építésére törekszünk, rendszeres a kölcsönös egyeztetés, tájékoztatás, információ átadás.

A nevelési-oktatási intézmény SZMSZ-e, házirendje, valamint a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programja a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

Kapcsolat az egészségügyi szervekkel

A gyermekek egészséges testi- lelki fejlődésének követése, segítése érdekében folyamatos és jó a kapcsolat az egészségügyi szervekkel (védőnő, óvoda orvosa, fogorvos stb.). Minden nevelési évben az óvodavezetéssel egyeztetve munkaterv alapján végzik tevékenységüket.

Az együttműködés formái

- Évente orvosi vizsgálat minden csoportban
- Fogászati szűrés évente

- Havi szintű tisztasági vizsgálat
- Egészségmegőrző programokon való részvétel

Kapcsolat a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal

Az óvoda vezetője és a gyermekvédelmi felelőse a gyermekjóléti központtal éves szinten beszámolókkal tájékoztatja egymást. A helyi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítője folyamatos kapcsolatot tartanak, kölcsönösen jeleznek az óvodás korú gyermekek helyzetében bekövetkezett változásokról, történésekről.

A Család és Gyermekjóléti Központ által biztosított szociális segítő jelenléte az intézményben heti egy alkalommal.

Együttműködés formái:

- Támogatja az adott köznevelési intézményben a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetését.
- A köznevelési intézményben felmerülő életvezetési, szociális, szocializációs problémák megoldásához nyújt segítséget a gyermekeknek, családjainak, igény szerint pedagógusoknak, valamint a nevelő-oktató munkát segítő szakembereknek egyaránt.
- Észlelő- és jelzőrendszeri ágazatok, intézmények, szakemberek és magánszemélyek közötti együttműködés.

A Család és Gyermekjóléti Központ az alábbi szolgáltatásokat biztosítja a köznevelési intézményben az igények és lehetőségek figyelembevételével, egyeztetést követően.

Csoportban végzett szociális segítő munka keretein belül:

- gyermek megfigyelése csoporthelyzetben óvodapedagógus kérésére;
- szülőcsoportok szervezése, vezetése;
- szükség esetén az óvodapedagógusok segítése, tudásuk bővítése, érzékenyítés nevelőtestületi szinten.

Közösségi szociális segítő munka keretein belül:

- az óvoda által szervezett és megvalósított, az egész óvodai közösséget érintő rendezvények lebonyolításában való részvétel (pl.: gyermeknap);
- együttműködés kialakítása az óvodában dolgozó szakemberekkel, amennyiben szükséges/lehetséges mentálhigiénés team kialakítása;
- részvétel a szülői értekezleteken, fogadó napon elérhetőség biztosítása a szülők számára;
- részvétel a nevelőtestületi értekezleteken;
- együttműködés az óvodában működő szülői szervezettel;

- a gyermekvédelmi munka támogatása;

Egyéni segítség (tanácsadás) keretein belül:

- tanácsadás a szülőknek a gyermeknevelés és a családi élet más területein lévő problémák esetén, valamint az óvodában jelentkező problémák kapcsán;
- információnyújtás az elérhető szolgáltatásokról, jogokról, a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális ellátórendszer működéséről, valamint ügyintézésben való segítségnyújtás;
- közvetítés a szülő és az óvodapedagógus között, részvétel a pedagógus és a szülő közötti megbeszélésen, amennyiben azt a pedagógus, vagy a szülő igényli, kéri;
- közvetítés különböző szolgáltatások eléréséhez, pl. családsegítő, gyermekjóléti szolgáltatás, nevelési tanácsadás;
- pedagógusoknak konzultációs lehetőség biztosítása egy-egy gyermek, vagy gyermekek csoportját érintő gyermekvédelmi problémák megoldásához.

A fenti feladatoknak, tevékenységeknek az Nkt. és végrehajtási rendeletei alapján történő megvalósulása a következőképpen történik:

- A csoportban végzett szociális munka keretében a gyermekek csoporthelyzetben történő megfigyelése minden esetben az óvodapedagógus jelenlétében történik, a szülőcsoportok vezetését a szociális segítő önállóan, vagy pedagógus-szociális segítő kettős vezetéssel biztosítja, azok tematikájának kidolgozásához, a csoportok szervezéséhez, a csoporttagok toborzásához a szociális segítő figyelembe veszi a nevelők javaslatait.
- A közösségi szociális munkát a szociális segítő a köznevelési intézmény szakembereivel együttműködve, a gyermekprogramok lebonyolítását a köznevelési intézmény szakembereivel közösen végzi.
- Az egyéni tanácsadást a szociális segítő a köznevelési intézmény által biztosított helyiségben önállóan végzi.

Kapcsolat a szakmai szolgáltató szervezetekkel

A szakmai munkánk továbbfejlesztése megújítása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük a felkínált programokat, képzéseket, információkat és igyekszünk érdeklődésünket, céljainknak megfelelően igénybe venni a szolgáltatást.

Kapcsolatot tartunk:

- Katolikus Pedagógia Intézettel
- Megyei Pedagógiai Oktatási Központtal
- Megyei Járási Pedagógiai Szakszolgálattal
- Megyei Szakértői Bizottsággal

Hagyományteremtő, konzultációs kapcsolat kialakítását kezdeményezzük egyházi fenntartású óvodákkal.

Kapcsolattartás nevelési gyakorlata

- Anamnézis lap segítségével tájékozódunk a gyermek előéletéről.
- Az óvodánknak a legfontosabb és legszorosabb kapcsolata az óvodába járó gyermekek családjával van.
- Mindent megteszünk, hogy folytassa és kiegészítse a családban megkezdett nevelési folyamatot, szükség szerint korrigáljuk, vagy a hiányosságot pótoljuk.
- A beiratkozást követően minden gyermeknél (ahol ezt igénylik) előzetes családlátogatást végzünk, ahol mélyreható beszélgetést folytatnak az óvodapedagógusok az elkövetkező időszak feladatairól.
- Biztosítjuk az anyás beszoktatást, melynek során a gyermek számára legkedvezőbb javaslatot tesszük.
- A felnőttek – óvodapedagógusok, dajka – biztonságot nyújtó, nyugodt szeretetteljes, családias légkört teremtenek.
- Az óvoda és a család közötti kapcsolat elmélyítése érdekében úgy szervezzük a közös programokat, - kirándulások, ünnepek – hogy azok kiemelkednek az óvoda mindennapjaiból úgy külsőségeiben, mint belső tartalmában.
- A közös programok előkészítésébe is bevonjuk a szülőket. Kihasználjuk a közös programok alkalmát a kapcsolat mélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének megismerésére, nevelési elveink közelítésére.
- Napi kapcsolatban vagyunk a gyermek szülőjével.
- Nyílt napokon biztosítunk lehetőséget a szülőknek a napi életbe való betekintésre.
- Az óvodapedagógus úgy szervezi a nyílt napot, hogy a szülő együtt játsszon, dolgozzon gyermekével.
- Úgy szervezzük a nyílt napot, hogy a szülő képet kapjon gyermeke közösségben elfoglalt helyéről, képességének szintjéről.
- Videóra veszünk egyes helyzetképeket, melyen keresztül tájékozódhatnak a szülők gyermekük mindennapi életéről.
- A fogadóórákat időpont egyeztetéssel, személyre szabottan tartjuk. Ilyenkor információcsere történik, őszinte, tapintatos és korrekt véleményt mondunk a gyermekről.
- Szülői értekezleten az óvodát, a csoportot, gyermekeket, a szülőket érintő feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg.
- Az óvodában OSZSZ – szülői közösség – működik, melynek kapcsolattartási formája, hatásköre leszabályozott.
- Munkadélután szervezését az óvodapedagógusok a csoport igénye szerint alakítják.
- A Komplex prevenciós Programot alkalmazó, és egyházi fenntartású óvodákkal, intézményekkel keressük a kapcsolatot.
- Az óvodapedagógusok azonnal jeleznek a szülők felé, ha a gyermek fejlettsége

valamilyen területen lényeges elmaradást mutat életkorához képest.

- Az év során folyamatosan konzultálunk a logopédiára járó, illetve a gyógypedagógiai fejlesztésben résztvevő gyermekek fejlődéséről.
- Az óvodavezetéssel történt konzultálást követően tájékoztatjuk a szülőt a szakértői vizsgálatra való felterjesztésre.
- A védőnővel való kapcsolattartás az alábbiakra terjed ki:
 - Évenként egyszer orvosi vizsgálat megszervezése az óvoda orvosával.
 - Felkérésre részt vesz a szülői értekezleten.
 - Havi rendszerességgű tisztasági vizsgálat, ellenőrzés, igazolás kiállítása.
- Orvosi vizsgálatkor észlelt problémáról, valamint a további szakrendelésre tett javaslatról tájékoztatjuk a szülőt.
- A gyermekek fogászati szűrését megszervezzük a fogorvossal.
- Ha a gyermek legcsekélyebb veszélyeztetését észleljük, a gyermekvédelmi felelős azonnal jelzi a Család és Gyermekegészségügyi Szolgálatnak.
- Partnerek vagyunk minden olyan gyermekeknek szóló közösségi rendezvényen történő szervezésben és részvételben, amely 3-6-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz alkalmazkodva, kulturális szórakoztató élményt nyújt. Ilyen lehet a könyvtár és a faluház programja, valamint óvodai szervezésű programok.
- Óvodánknak jól működő alapítványa van, mely a céljaiban kitűzettek alapján segít.
- A nagycsoportosok ellátogatnak az első osztályba tavasszal.
- A leendő tanítókat meghívjuk a nagyok bemutató tevékenységére és az évzáró ünnepségre.

Az óvodapedagógusoknak közvetett kapcsolata van a fenntartóval, melyben az óvodavezetés biztosítja a közvetlen kapcsolattartást.

3. Az iskola helyi tanterve

3.1 A választott kerettanterv megnevezése

A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott pedagógia elvek, nevelési célok, fejlesztési feladatok, kulcskompetenciák és műveltségi tartalmak *a kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló EMMI rendelet/ A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet mellékletei/* alapján megjelölt kerettantervekben kerültek meghatározásra. Az iskola helyi tantervében a tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek a minisztérium által kiadott kerettantervben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. A tantárgyakat a fenntartó által engedélyezett heti óraszámban tanítjuk.

Iskolánk az EMMI kerettanterveket adaptálta és ez alapján készítette az iskola HELYI TANTERVÉT. Iskolánkban a tanulók idegen nyelvként az angol és német nyelvet

tanulják.

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv

a 2020. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben 1., 5. évfolyamokon bevezetésre kerülő Nemzeti alaptanterv szerint

	<u>1.</u>	<u>2.</u>	<u>3.</u>	<u>4.</u>	<u>5.</u>	<u>6.</u>	<u>7.</u>	<u>8.</u>
<u>magyar nyelv és irodalom</u>	<u>8</u>	<u>8</u>	<u>6</u>	<u>6</u>	<u>4</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>3</u>
<u>matematika</u>	<u>4</u>	<u>4</u>	<u>4</u>	<u>4</u>	<u>4</u>	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>4</u>
<u>történelem</u>					<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>állampolgári ismeretek</u>								<u>1</u>
<u>hon- és népismeret</u>						<u>1</u>		
<u>hittan</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
<u>környezetismeret</u>			<u>1</u>	<u>1</u>				
<u>természettudomány</u>					<u>2</u>	<u>2</u>		
<u>kémia</u>							<u>1,5</u>	<u>1,5</u>
<u>fizika</u>							<u>1,5</u>	<u>1,5</u>
<u>biológia</u>							<u>1,5</u>	<u>1,5</u>
<u>földrajz</u>							<u>1,5</u>	<u>1,5</u>
<u>idegen nyelv</u>				<u>3</u>	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>3</u>	<u>3</u>
<u>ének-zene</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>vizuális kultúra</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>dráma és színház</u>							<u>1</u>	
<u>technika és tervezés</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	
<u>digitális kultúra</u>			<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>testnevelés</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>
<u>osztályfőnöki</u>					<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>1</u>
<u>Óraszám összesen:</u>	<u>24</u>	<u>24</u>	<u>24</u>	<u>26</u>	<u>28</u>	<u>28</u>	<u>30</u>	<u>30</u>

3.3 „Élmény pedagógia a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztésére”

Intézményünk a EFOP-3.3.5-17-2017-00057 azonosítószámú, „Élmény pedagógia a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztésére” című projekt keretében informális és nem-formális tematikus táborok megvalósítása során kipróbált módszertan beépítésére törekszik a tanítási órákba, illetve a tanórán kívüli tevékenységekbe, lehetőség szerint az intézmény minden évfolyamának bevonásával.

Intézményünk elsősorban a projekt megvalósítása során kipróbált közösségi programokat preferálja.

Az informális és nem-formális programban az oktatás mellett hangsúlyos szerepet kap a nevelés területe, és előtérbe kerül a kulcskompetenciák fejlesztésének egyensúlyba hozása a műveltségterületi tartalmakkal.

Az új tartalmi szabályozók a tanulók személyiségének és tudásának komplex fejlesztését helyezik a középpontba, amelynek legeredményesebb eszközét az olyan nevelési-oktatási programok jelentik, amelyek az iskolai életet egészében kezelik, azaz nem kizárólag a tanórákra koncentrálnak, hanem a nevelés-oktatás részének tekintik a tanórán kívül az iskolában eltöltött időt is.

Középpontban a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek fejlesztése, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll. A foglalkozások keretében lehetőség nyílik olyan tanulási módokra és szervezési megoldásokra, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, az osztályközösségek megerősödését.

3.4 Művészeti nevelésben alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

EFOP 3.2.6-16-2016-00001 A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben

A projekt keretében, a Magyar Képzőművészeti Egyetem partnerintézményeként, a partner egyetem által biztosított tananyagok és módszertani támogató dokumentumok ismeretében az intézményünk által kiválasztott szakmai programok tananyagát, módszertanát a helyi tantervünknek megfelelően felhasználjuk, alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú vagy az epochális tanulásszervezési formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.

3.5 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A pedagógusoknak a tankönyvek kiválasztását az igazgató által meghatározott határidőig meg kell tenniük. *Csak olyan tankönyvet, munkafüzetet, segédeszközt használunk, amelynek alkalmazásával a szakmai munkaközösség egyetért.* A tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidőig elkészíti a tankönyvrendelést. A tankönyvek kiválasztásánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe.

Csak olyan tankönyveket rendelünk, amelyeket az év során rendszeresen használunk.

- Olyan tankönyveket választunk, amelyek a tanulók számára könnyen használhatók, jól tanulhatók.
- Az ingyenes (normatív) tankönyvellátást az iskolai könyvtár állományából biztosítjuk.
- Az iskola lehetőségei függvényében támogatást nyújt a tankönyvvásárláshoz. A tankönyvi támogatás alapja a diákok szociális helyzete. A szülői kérelmek elbírálását az igazgató végzi.

- A szükséges tankönyveket, segédanyagokat, kötelező olvasmányokat mindenkor elérhetővé tesszük a tanulók számára az iskolai könyvtárban.
- Folyamatosan figyelmet fordítunk az iskolai könyvtárban elérhető *tartós tankönyvek kínálatának és állományának bővítésére.*

A tankönyvek és segédeszközök kiválasztásakor minden esetben figyelmet fordítunk az ingyenes tankönyvellátásra jogosult diákok tankönyveinek biztosítására. A tankönyvrendeléskor fontos szempont a normatív tankönyvellátás költségeinek tervezhető nagysága. Lehetőség szerint állandó tankönyveket használunk, biztosítva ezzel a tankönyvkölcsönzés megoldását.

3.6 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

3.6.1 A NAT alapján a helyi tanterveinkben feladatunk

- A tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.
- Az erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A családi életre nevelés
- A testi és lelki egészségre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása

Fejlesztendő kompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció
Idegen nyelvi kommunikáció
Matematikai kompetencia
Természettudományos és technikai kompetencia
Digitális kompetencia
A hatékony, önálló tanulás
Szociális és állampolgári kompetencia
Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia
Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

3.6.2 Minden évfolyamon megvalósítandó feladatok

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával.
- Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.
- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
- Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.
- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.
- A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

3.6.3 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében csökkentjük a tanulók között tapasztalható jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket.

Fokozatosan átvezetjük a gyermekeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe; mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk az egyéni tanulási módszereket és szokásokat.

A mozgásigény sokrétű kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével alapozzuk meg a koncentráció és a relaxáció képességét.

Megalapozzuk a megfelelő tanulási módszereket, az iskolai fegyelem és figyelem, a kötelességérzet kialakulását.

3.6.4 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskola és a szülők részéről a teljesítmény-elvárások. Fokozatosan előtérbe kerül a motiválás és a tanulásszervezés.

Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását dramatizálás eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.

A mozgásigény sokrétű kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével fejlesztjük tovább a koncentráció és a relaxáció képességét.

Fejlesztjük a megfelelő tanulási módszereket, az iskolai fegyelem és figyelem, a kötelességérzet kialakulását.

Fokozzuk a gyermekek motiváltságát jobb teljesítményük érdekében.

3.6.5 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Megalapozzuk a tanulási területeknél meghatározott kulcskompetenciákat, fejlesztjük az együttműködési készséget.

Mélyítjük, gazdagítjuk a drámapedagógia eszköztárával az értelmi és érzelmi intelligenciát.

Törekszünk az egészséges életvitel kialakítására.

Fejlesztjük az önismeret kialakítását, az önértékelés képességét, az együttműködés fontosságának tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

3.6.6 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra. Az iskola hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

3.7 Mindennapos testnevelés szervezése

A kifutó évfolyamokon a heti három testnevelés óra az órarendbe van beépítve.

Diákjaink számára a pedagógiai programunk heti öt testnevelési órát tartalmaz, amelyből heti három órát az órarendbe iktatva osztálykeretben szervezünk. A 4. és 5. testnevelés órát diákjaink számára az alábbi rendben biztosítjuk:

- a diáksportkörben sportoló tanulók számára a választott szakosztályban heti 2-2 órás kötelező sportköri foglalkozáson való részvétellel
- a tanulók által a délutáni időszakban választott sportágban biztosított heti 2-2 óra foglalkozáson történő részvétellel, a választható sportágakat az intézmény igazgatója a tanév indítását megelőzően május 20-ig nyilvánosságra hozza
- diákjaink kötelezően választhat az alábbi szakosztályok vagy sportkörök közül
 - kézilabda
 - röplabda
 - ping-pong
 - labdarúgás
- a külső szakosztályokban igazolt, versenyszerűen sportoló tanulók számára a szakosztályban történő sportolással – a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerzett igazolás benyújtásával
- a kötelező testnevelési órákon felül szervezett heti 2-2 órás gyógytestnevelési foglalkozáson történő részvétellel azon tanulóink számára, akik – az iskolaegészségügyi szolgálat szakvéleménye szerint – a rendes testnevelési órákon is részt vehetnek

3.8 Lovasoktatás - Nemzeti lovaskultúra

Nemzeti lovaskultúra tantárgy 2015. szeptemberétől felmenő rendszerben történő bevezetése keretében a 3-4. évfolyamos tanulók heti 2 órában lovas oktatásban vesznek részt. A lovas oktatást, és azt végző megfelelő szakképesítéssel rendelkező szakembert a Jászsálszentgyörgyi Községi Önkormányzat a 2015/2016. tanévtől – megállapodás alapján - ingyenesen biztosítja az iskola számára, amelyet minden tanév indítása előtt felülvizsgálunk. A megállapodás szerint a lovasoktatáson résztvevő gyermekekre a községi önkormányzat által kötött balesetbiztosítás vonatkozik.

3.9 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Választható tantárgy iskolánkban az idegen nyelven belül az angol vagy német nyelv, amelynek tanulása minden diákunk számára a 4. évfolyamtól kötelező.

3.10 Projektoktatás

A korábbi pedagógiai programok jól bevált, az iskola hagyományrendszerébe beépült tevékenységi formák alapján a pedagógiai program végrehajtása során sajátos pedagógiai módszereket is alkalmaz. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül. **Komplex projektoktatási formában végezzük a művészeti évfolyamokon.**

3.11 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért *iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését.* E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítésének formái:
 - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
 - tankönyv-vásárlási támogatás biztosítása,
 - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
 - kedvezményes ebéd biztosítása,
 - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmód-program keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

- ☐ A fenti feladatokat, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése. A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi

felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Feladatai közé tartozik az iskola egészségnevelési programjának segítése.

3.12 A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánknak (a fenntartóval, a családdal, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményesítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, iskolánk befogadó intézmény

Iskolánkban kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű tanulók hátrányainak enyhítésére. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza tantestületünk:

- Az osztályfőnökök ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét még az első év elején.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra. Helyzetük felismerését a velünk legszorosabb kapcsolatban lévő általános iskolákkal kötött szerződésekkel segítjük.
- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- Az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Iskolánk befogadó intézmény, mert pedagógiai programunkban megjelennek a differenciált és az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások. Iskolánk vezetése és tantestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a

sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számukra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítunk. Nevelésük során az esélyegyenlőség feltétlen biztosítására fenntartónk esélyegyenlőségi intézkedési terve, illetve saját esélyegyenlőségi tervünk tartalmaz előírásokat.

3.13 Az iskola írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatásának az ismeretek számonkérésének rendje

3.13.1 Az ellenőrzés és az értékelés alapelvei:

- folyamatosság, rendszeresség,
- korrektség,
- igényesség,
- objektivitás és empátia egészséges aránya,
- a tanulói önkontroll fejlesztésének igénye.

A számonkérésnek, a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének követelményei

- Számonkérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- SNI-s, BTMN-es tanulók esetén számonkéréseikor, értékeléseikor figyelembe kell venni a tanuló szakértői bizottság által kibocsátott határozatát.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulóknak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás-képesség-teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szóveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

3.13.2 Szóbeli számonkérés

Függ: beszédkésztségtől, fellépéstől. Megnyilvánulnak mindazok a metakommunikációs mozzanatok, amelyek elárulják az anyag megértését, vagy hiányosságait. A szóbeli feleltetés a felelő számára rendkívül fejlesztő hatású, de időigényes, kevésbé teszi lehetővé az egész osztály aktivitását.

Funkciói:

- folyamatos munkára készíti a tanulókat,
- folyamatos visszajelzést ad a tanárnak az egyes tanulók, illetve az egész csoport, (osztály) adott anyagrészből elért tudásszintjéről,
- a tanulók reális önértékelésének, következőképpen a reális pályaválasztáshoz vezető út megtalálásának eszköze.

3.13.3 Írásbeli számonkérés *formái:*

- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,
- írásbeli számonkérési formák:
- írásbeli felelet (egy anyagrészből),
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
- dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő).
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

Elvek

- Bejelentés nélküli témazáró dolgozatot nem íratunk.
- Egy napon nem íratunk két tantárgynál több tárgyból témazáró dolgozatot.
- A bizonyítottan részképesség-hiányos (dyslexiás), illetve írásképtelenséget okozó fogyatékkal élő diákokat az írásbeli számonkérés minden formája alól fölmentjük.
- Az írásbeli munkák ellenőrzése és a tapasztalatok visszajelzése során különös figyelmet fordítunk arra, hogy a diákokat megtanítsuk jegyzetelni.
- Az írásbeli kifejezőkészség fejlesztésébe beleértendő az is, hogy megtanítsuk a diákokat az információhordozók használatára. (Pl. szövegszerkesztés, az Internet használata levelezésre, forrásgyűjtésre, prezentáció készítése demonstrációs eszközökkel stb.)
- A diákok írásbeli dolgozatait, beszédett füzetét, beadott munkáját rövid időn belül értékelni, javítani kell: ellenkező esetben annak – fontosabb – visszajelzés jellege háttérbe szorul „jegyszerző” funkciója mögött.
- Az értékelésre beadott tanulói munkák (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) a tanulók „szellemi termékei”, azokat vissza kell adni a készítőiknek, illetve csak a tanuló engedélyével őrizheti meg azokat a pedagógus.
- A tanulókat tájékoztatni kell arról, hogy melyik tantárgyi füzetüket, jegyzetüket kérheti el, szedheti be pedagógus. (Előzetes bejelentés nélkül a tanuló magánfeljegyzéseit, jegyzeteit nem szabad elvenni.)

Számonkérés rendje

Formái	Tartalma	Megíratás módja, rendje, korlátai, súlya
Év eleji felmérés	Aktuális tudásszint	Ha nem előzi meg ismétlés, akkor csak a tájékozódást

	felmérése, a továbbhaladáshoz szükséges tudásszint ellenőrzése	szolgálja. Ilyenkor nem osztályozzuk.
Rövid írásbeli számonkérés	Egy adott témában való tájékozottságot, az órára való felkészülést ellenőrzi	15-25 perces, bármikor megírátható, súlya a szóbeli felelettel egyenértékű.
Témazáró dolgozat	A tananyag egy nagyobb témakörének alkalmazás képes tudását méri	Terjedelme 45 perc, esetenként 2*45 perc. Egy napon legfeljebb két témazáró dolgozat írátható. A témazáró dolgozatot összefoglalásnak kell megelőzni és a megíratás időpontját, témaköreit a diákokkal előre tudatni kell. A félévi és év végi osztályzatoknál meghatározó súllyal szerepel, de ki kell egészítse szóbeli felelet.
Év végi felmérés	A tanév tananyagának alapkövetelményeit méri	Több órás ismétlésnek kell megelőznie, előre be kell jelenten. Súly a témazáró dolgozattal egyenértékű.

Fontos, hogy a tanulóknak szóban és írásban is legyen lehetőségük a beszámolásra.

SNI-s, BTMN-es tanulók esetén számonkéréseik, értékeléseik figyelembe kell venni a tanuló határozatát.

A hátrányos helyzetű tanulókat elsősorban a felkészülésben és az elmaradás okainak megszüntetésében, vagy csökkentésében kell segíteni.

Az iskolában íratott bármely típusú dolgozatot két héten belül ki kell javítani, a kijavított dolgozatot a tanulóknak be kell mutatni. A házirend további korlátozásokat írhat elő a témazáró és a számonkérő dolgozatok bejelentése és megíratása tárgykörében, így korlátozásokat állíthat föl az egy napon írátható témazáró és számonkérő dolgozatok számát illetően.

Az iskolai dolgozatok formái az alábbiak:

- ***röpdolgozat*** az adott óra vagy maximálisan az utolsó három óra

- tananyagából, o érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
- o a röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező,
- o a röpdolgozatra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egy osztályzatot kap,
- **számonkérő dolgozat** háromnál több óra anyagából,
 - o érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
 - o a számonkérő dolgozat előzetes bejelentése legalább két nappal korábban kell, hogy megtörténjék,
 - o a számonkérő dolgozatra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egyetlen osztályzatot kap,
- **témazáró dolgozat** egy vagy több átfogó témakör anyagából
 - o jellemzően az osztály egészét érinti,
 - o a témazáró dolgozat előzetes bejelentése a dolgozat íratását megelőzően legalább egy héttel korábban kell, hogy megtörténjék,
 - o a témazáró dolgozatra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egy osztályzatot kap, amelyet „témazáró dolgozat” kategóriában jegyez be a szaktanár a digitális naplóba.

A tanulók írásbeli beszámoltatása jellemző formája az általános iskolai oktatásnak, de iskolánkban *kiemelt hangsúlyt kívánunk helyezni diákjaink rendszeres szóbeli feleltetésére is*, mert diákjaink szóbeli megnyilvánulásának, kommunikációjának szintje jelenleg elmarad a kívánatostól.

3.13.2 A tanulók értékelése

A tanulók formatív értékelése a szaktanárok és a nevelőtestület feladata. A szaktanárok rendszeresen mérik a tanulók teljesítményét, és osztályzatokkal értékelik azt. Általánosan elvárható, hogy *a tanuló rendelkezzen egy félévben a heti óraszám + 1, de legalább három osztályzattal.*

A rendszeres osztályozás egyik feladata a tanulási hibák és hiányosságok feltárása, amely lehetővé teszi a javítást és pótlást. A másik fontos célja a tanuló, a tantestület és szülő tájékoztatása az elért eredményekről. Összességében a formatív értékeléssel az iskola a nevelés folyamatát kívánja szabályozni.

A pedagógiai értékeléshez szükséges adatokat különböző módszerek segítségével gyűjtjük össze, például *feleltetéssel, megfigyeléssel, feladatlapos felméréssel.* Az írásbeli feladatok kapcsolódnak az adott tananyaghoz. Egy-egy fejezet lezárását rendszerint *írásbeli számonkérés követi.* A tanulónak joga van a megírt, és két héten belül kijavított dolgozatát megtekinteni. Az iskola pedagógusai lehetőséget adnak, hogy az adott érdemjegyről tájékoztatást kérjen a tanuló.

A lezáró-minősítő értékelést a tanulási folyamat nevezetes szakaszainak befejezésekor alkalmazzuk (tanítási témák vége). A minősítő értékelés során **globális képet adunk a tanulóról**; arról, hogy egy-egy tanulási periódus végén milyen mértékben tett eleget a neveltségi és tanulmányi követelményeknek.

Értékelés:

- az évközi osztályozás,
- tanév végi tantárgyi vizsga (8. év végén)
- a félévi értesítő,
- az év végi bizonyítvány.

A minősítő értékelés sajátos eszközét jelenti kialakult gyakorlatunk és nevelési elveink szerint **az osztályfőnök dicsérő-elmarasztaló rendszere**. Ennek az értékelési rendszernek az elemeit az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy bizonyos esetektől eltekintve (hiányzások szankcionálása, versenyek jutalmazása) a konkrét intézkedéskor **döntő szerepe van az osztályfőnök pedagógiai koncepciójának, pedagógia elveinek, következetességének, személyiségének**.

Iskolánkban kialakult hagyománya van, hogy végzős diákjaink magyar irodalom, történelem és angol nyelv tantárgyból a 8. évfolyam végén szóbeli vizsgát tesznek az aktuális tanév vonatkozó tantárgyi anyagából. A vizsgahelyzetre való készüléssel, az összegző tudás bemutatásával a majdani érettségi szóbeli vizsga helyzetével találkozhatnak tanulóink, de csak egy tanév tananyagára koncentrálnak. A tantárgyi szóbeli vizsga tanév végi dolgozatnak megfelelő súllyal számít bele az értékelésbe.

A jutalmazások és elmarasztalások iránt támasztott követelményeink:

- megfontoltan, de a szükséges esetekben késedelem nélkül alkalmazzuk azokat,
- mindig személyre szabottak legyenek,
- szigorúan következetesek legyenek,
- vegyék figyelembe az általa kiváltható hatásokat,
- a fentiek szerint a várhatóan leghatékonyabb eszközt alkalmazzuk.

Az ellenőrzés módjai:

Az ellenőrzés történhet szóban és írásban.

a.) Szóban:

- kérdésekre adott válaszok,
- összefüggő szóbeli felelet,
- egy-egy témakörhöz tartozó kiselőadás,
- a tanuló aktivitása az órai munkába
- tantárgyi vizsga 8. év végén

b.) Írásban:

- házi feladat ellenőrzése

- a tanuló füzetvezetése az órán és otthoni munkája során
- tesztlapok, feladatlapok kitöltése
- diagnosztikus írásbeli felmérések
- témazáró dolgozatok

1. A diagnosztikus értékelés a folyamat elején (év elején) annak feltárására irányul, hogy a diákok milyen előzetes ismeretek, képességek, készségek birtokában vannak, amelyek a következő pedagógiai cél megvalósításához szükségesek. Ez az értékelési típus alkalmas arra, hogy eredményeként meghatározzuk a differenciálás mértékét, pótoljuk az előzetes ismeretek, képességek hiányát. Lehetővé teszi a pontos tervezést. Ezért már első osztályban év elején elvégezzük a tanulók tanulási képességvizsgálatát.
2. A formatív, fejlesztő értékelés a tanulási folyamatban való előrehaladásról ad információt a gyerekeknek, szülőknek, pedagógusnak, és lehetővé teszi a fejlődés mértékéhez szükséges egyéni korrekciókat (alkalmazása: röpdolgozat, témazáró felmérések).
3. A szummatív értékelés a folyamat végén (félévkor, év végén) a tanítás-tanulás eredményességéről, hatékonyságáról ad visszajelzést. A visszacsatolás megerősítő, esetenként szelekciós szerepű is lehet.

Szaktárgyi értékelési szempontok

Az osztályzatok tartalma

Jeles, ha a tanuló a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a tanultakat. Tud szabadon, önállóan beszélni, bátran mer visszakérdezni.

Jeles helyett kitűnő osztályzat kerül tanév végén a bizonyítványába, ha a tanuló a jeles kritériumnak megfelel, teljesítménye a tanév folyamán egyenletesen kiváló, társai számára mindenkor példamutató.

Jó, ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló a jeleshez, de apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat ejt.

Közepes, ha a tantervi követelményeknek pontatlanul tesz eleget. A tananyagot jól elsajátította, de a feladat megoldásakor tanár segítségre szüksége van. Elméleti ismereteit a gyakorlat során megfelelően alkalmazza. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái felületesek.

Elégséges, ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, több hibával tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Nem érti a fogalmakat. Képtelen önálló feladatvégzésre.

Elégtelen, ha a tantervi követelményeknek nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

Az érdemjegyeket az ellenőrzőben, e-naplóban, bizonyítványban rögzítjük. A szülő köteles aláírásával jelezni a tudomásul vételt. A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését, elsősorban az alapján végezzük, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe vesszük azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak (fejlődtek, vagy hanyatlottak) az előző értékelés óta.

Az érdemjegyek megállapításának szóbeli szempontjai

- Milyen mértékben sikerült a tanulónak a tantárgy tananyagát, az ehhez kapcsolódó ismereteket elsajátítani?
- Mennyit fejlődtek a tanuló képességei az előző értékelés óta?
- Milyen a tanuló szorgalma, aktivitása a tantárgy tanulása során?

Az írásbeli beszámoltatás értékelésére pontrendszert kell alkalmazni. A pontrendszer átváltása érdemjegyre az alábbi elfogadott %-os értékek alapján történik.

A javító dolgozat írásáról saját hatáskörben dönthet a pedagógus.

TÉMAZÁRÓ	Írásbeli felelet
100%-91%=5	100%-94%=5
90%-75%=4	93%-85%=4
74%-51%=3	84%-70%=3
50%-34%=2	69%-51%=2
33%-0%=1	50%-0%=1

A tanulók osztályzattal történő értékelése félévkor és év végén legalább három érdemjegy alapján történjen.

A szóbeli és írásbeli számonkérés érdemjegyeit az e-naplóba és a tájékoztató füzetbe és ellenőrző könyvbe be kell írni és a nevelőnek kézjeggyével el kell látnia.

A szülők korrekt tájékoztatása érdekében az osztályfőnök havonta egyezteteti az e-naplóba és az ellenőrző könyvbe írt jegyeket.

A félév és a tanév vége előtt legalább hat-héttel az osztályfőnökök írásban tájékoztatják a

szülőket, hogy mely tantárgyból áll bukásra a tanuló és tájékoztatja a szülőt a felzárkóztatási lehetőségekről.

Az e-naplóban kategorizálva kerülnek beírásra a jegyek.

Kategóriák:

- írásbeli témazáró dolgozat
- írásbeli röpdolgozat
- szóbeli felelet
- beszámoló
- gyakorlati feladat
- házi feladat
- házi dolgozat
- projektmunka
- órai munka
- kiselőadás
- írásbeli felelet

A félévi és év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Ha a szülő nem ért egyet gyermeke tanév végi osztályzatával, írásban kérheti az iskola igazgatójától, hogy gyermeke független vizsgabizottság előtt adjon számot tudásáról.

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól, vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A szóveges értékelés módjai

A szóveges értékelés módjai az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor:

- Havonta a haladási naplóba minden tanulóról szóveges értékelések kerülnek tantárgyanként.
- Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szóveges minősítéssel értékeljük. A szóveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
 - kiválóan megfelelt,
 - jól megfelelt,
 - megfelelt,
 - gyengén felelt meg,
 - nem felelt meg.

A tanulók szóveges értékelésének összegzési szabálya

Kitűnő: 5-5

Kiválóan teljesített: 4,9-4,8

Jól teljesített: 4,7-3,8

Megfelelően teljesített: 3,7-2,5

Felzárkóztatásra szorul: 2,5 alatt

.tantárgyakból dicséretet érdemel

.....tantárgyakból felzárkóztatásra szorul.

Az év végi szöveges értékelés a bizonyítvány mellékletét képezi.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület tájékoztatást kér az érdekelt pedagógustól, ennek okáról.

A szöveges értékelési rendszerünk összetevői

1. A helyi értékelés alapelvei (ki, mikor, miért, hogyan, mit értékel)
2. Az értékelési funkciók meghatározása (diagnosztikus, formatív, szummatív értékelés)
3. Az értékelés módjai (szóbeliség, írásbeliség aránya)

Értékelési elvek az alapfokú művészetoktatásban

A pedagógus a tanuló tudását, teljesítményét tanítási év közben rendszeresen - havonként - értékeli.

Érdemjegyek: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). Az értékelésről, az érdemjegyekről a tanuló szülőjét elektronikus napló útján tájékoztatni kell.

Félévi és tanév végi osztályozás: A félévi, illetve tanév végi osztályzatnak a tanuló félévi, illetve egész évi munkáját, valamint a tanév végi vizsgakiállításon mutatott teljesítményét kell tükröznie.

A tanév végén nem osztályozható az a tanuló, akinek a tanévben az igazolt és igazolatlan mulasztásai együttesen meghaladják az előírt kötelező óraszám egyharmadát, kivéve, ha a tananyagot elsajátította és nevelőtestületi engedéllyel beszámolót tesz.

Az osztályzatokat félévkor számjeggyel a tájékoztató füzetbe, év végén a naplóba, a törzslapra és a bizonyítványba szömegjelöléssel és számjeggyel kell bejegyezni.

Az ismeretek számonkérésének tartalmát az általunk kidolgozott tantárgyi programok évfolyamokra lebontott követelményei határozzák meg.

Félévkor azt értékeljük, hogy az időarányos követelményeket milyen szinten sajátítja el. Az év végi vizsgamunkák reprezentatív kiállítás által kerülnek bemutatásra. A tanév során a bemutatókon, pályázatokon, kiállításokon való szereplést is értékeljük, illetve figyelembe vesszük. Az értékelésnél figyelembe vesszük a tanuló fejlődését.

3.13.3 Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamra lép, ha az évfolyam követelményeit minden tantárgyból – legalább elégséges osztályzattal – a szorgalmi időszakban rendszeresen, osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette. *Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét – neki felróható vagy fel nem róható okokból – nem teljesítette.*

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.

3.14 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A tanítási órákon jellemzően rendszeres otthoni szóbeli feladatot határozzunk meg, amelyet a tanítási órát tartó pedagógusaink egyértelműen közölnek. A szóbeli felkészülés céljából meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük. ***A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat határozzunk meg,*** amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük. Az írásbeli feladatok speciális csoportját alkotják egyes tantárgyak olyan feladatai, amelyek hosszabb előkészületeket igényelhetnek, pl. olvasónapló írása, fél oldalt meghaladó idegen nyelvi fordítási feladat, alkotómunkát igénylő művészeti alkotás elkészítése. Ezekre a tevékenységi formákra általában több időt biztosítunk, mint két tanítási óra között eltelt időtartam. ***A hétvégi időszakra is jelölünk ki írásbeli és szóbeli házi feladatot, de ennek mértéke, terjedelme nem haladhatja meg a hétköznapiakon is szokásos mértéket.***

A házi feladat céljai:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat;
- készség szintig gyakorolni a tanult algoritmusokat;
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában;

- alkotómunkát végezni valamely témában.

Az órarend készítésénél az elméleti és gyakorlati tantárgyak számával egy tanítási nap egyenletes terhelésére kell törekedni.

A tehetséges tanulók egyéni felkészítését szolgáló kiegészítő feladatok (könyvtárhasználat, beszámoló készítés)

SNI tanulók egyéni haladását, fejlesztését biztosító feladatok

Alsó tagozatban

- Az egész napos oktatásban részesülő tanulók hétköznapra valamint tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli sem írásbeli házi feladatot.
- Hétvégére adható nekik házi feladat.
- Az írásbeli és szóbeli házi feladatok aránya általában 2/3-1/3.
- A következő napra a házi feladat elkészítésének időtartama 45-60 perc.

Felső tagozat

A tanulók a tanítási szünetek idejére a szokásos egyik óráról a másikra esedékes feladatokon túl nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.

A felkészülés időtartama tantárgyanként 30-60 perc.

Az írásbeli és szóbeli feladatok mennyisége a hét végén sem haladhatja meg a napi szokásos mennyiséget.

A szünetekre a tanulók ne kapjanak külön szóbeli, írásbeli házi feladatot, kötelező olvasmányt.

A szünet és hétvége szolgálja a felüdülést és kikapcsolódást.

A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, modellkészítés, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése, forráselemzés) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.

A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

Elsőrendűen fontosnak tartjuk, hogy diákjaink szellemi terhelése az optimálishoz közelítsen. Ennek érdekében nem elegendő az iskolai tanítási órákon való aktív vagy passzív részvétel. ***Szükségesnek tartjuk, hogy tanulóink számára rendszeresen önálló otthoni felkészülésre alkalmas írásbeli és szóbeli feladatokat határozzunk meg.***

3.15 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, matematikát 7. 8. évfolyamon. Célunk ezzel az, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő és energia jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a középfokú felvételi vizsgára való felkészítésre.

A választható foglalkozásokra vonatkozó igények előzetes felmérése után meghirdetjük a foglalkozásokat. ***A csoport indításához szükséges minimális létszám 10 fő.***

Alapfokú művészeti iskolában:

Iskolai osztály, csoport: az a legalább egy nevelési évre, tanévre alkotott oktatásszervezési egység, amely meghatározott közös pedagógiai feladatok végrehajtására alakul az iskolába felvételt nyert, azonos feladat ellátási helyre járó gyermekekből, tanulókból.

Összevont osztály: az alapfokú művészeti iskolában legalább kettő, legfeljebb négy iskolai évfolyam tanulóiból alkotott osztály.

Az intézményünkbe jelentkező tanulókat az életkoruk és vizuális-téri képességeik alapján soroljuk évfolyamokba. A köznevelési törvény lehetővé teszi négy egymást követő évfolyam tanulóinak egy csoportba szervezését.

3.16 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az **iskolaorvosi vizsgálatok** jogszabályokban meghatározott módszereivel
- a **testnevelési órákon** az alábbiakban ismertetett módon.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 80. § (9) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban, tanévenként megszervezi - a felnőttoktatásban és az 1-4. évfolyamon tanulók kivételével - a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik.

Az érintett tanuló fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskolai testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi. A tanév rendjéről szóló 35/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet 9. § (9) bekezdése szerint a tanulók fizikai állapotának és edzettségnek mérésében (a továbbiakban: fizikai fitsségi mérés) a nappali rendszerű iskolai oktatásban tanulók vesznek részt.

A Magyar Diáksport Szövetség 2013. május 24-én útnak indította az „A testnevelés új stratégiájának és a fizikai állapot új mérési rendszerének kialakítása és az önkéntes részvétel ösztönzése a komplex iskolai testmozgásprogramok szervezésében” –T.E.S.I. elnevezésű kiemelt projektjét.

A projekt egyik kutatás-fejlesztési feladata az volt, hogy létrehozza a magyar iskolarendszerben egységesen működtethető, egészségközpontú fitsségmérési-értékelési rendszert. Az új fizikai fitsségmérési rendszer a NETFIT, vagyis a Nemzeti Egységes Tanulói Fitsségi Teszt elnevezést kapta.

A NETFIT 4 fitsségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlíkonyságát és testösszetételét. A mérések eredményei tesztől függően két illetve három zónába kerülhetnek. Egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába.

A NETFIT szoftveres alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében.

A Magyar Közlöny 2014. október 27-én tette közzé a 20/2012. (VIII.31.) **EMMI rendelet** módosítását, amely nevesíti a NETFIT-et,

3.17 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Törvényi háttér: 20/2012.EMMI rendelet/128-130 §

Alapelve, célja

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő. **A nevelési-oktatási intézményekben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, és beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.**

Kiemelt figyelmet kell fordítani

a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési
- függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető
- szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére.

A helyi teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével annak jóváhagyásával készítette el.

A nevelési-oktatási intézmény saját pedagógus munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján kívül csak olyan, a nevelési-oktatási intézménnyel jogviszonyban nem álló szakember vagy szervezet programjait, alkalmazásában álló munkatársát vonhatja be tanórai vagy gyermek, tanuló részére szervezett egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység megszervezésébe, aki, vagy amely rendelkezik minőségbiztosított egészségfejlesztési, prevenciós programmal és az egészségpolitikáért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

Az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendben és házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.

A célok megvalósulása

Legfőbb feladat, hogy tudatosítsuk gyermekeinkben: emberi méltóságuktól elválaszthatatlan a józan gondolkodás, a bölcs belátás, az erkölcsi ítélőképesség és felelősségtudat.

A prevenció legfontosabb része a türelem, az empátia és a tolerancia

Gondolkodás formálása: osztályfőnöki órák szakórák, táborok, egészség, életmód napok, interaktív órák, interaktív szülői, beszélgetések foglalkozások alkalmával történik. Tanár-diák- szülő-együttgondolkodik a folyamat során.

/védőnői hálózat, az iskola drogképzésben résztvevő tanárok, végzett szakemberek bevonása/

Egészséges táplálkozásra nevelés

- Korszerű táplálkozás technika megismertetése
- A táplálkozás napi és évszakos ritmusának tudatosítása
- Megfelelő étkezési szokások kialakítására nevelés
- Különböző csoportok elérhető táplálkozási sajátosságainak megismertetése
- Osztályban osztályfőnöki óra-témája az egészséges táplálkozás

A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. Törvény hatálya alá tartozó, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható. A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.

A nevelési-oktatási intézményben biztosított közétkeztetés élelmiszer-alapanyagainak beszerzését az étkeztetés megszervezője lehetőség szerint összehangolja a helyi élelmiszer alapanyag termeléssel és előállítással.

A mindennapos testnevelés, testmozgás

A rendeletekben megfogalmazottak szerint minden évfolyamunkon biztosítjuk a mindennapos testedzés lehetőségét.

Gyógytestnevelés rendje

A könnyített és a gyógytestnevelés szervezésének, a tanulók könnyített vagy gyógytestnevelési órára történő beosztásának rendje

A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés-órára kell beosztani. A könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés-órát – lehetőség szerint – a többi tanulóval együtt, azonos csoportban kell szervezni. Az orvosi szűrővizsgálatot – kivéve, ha a vizsgálat oka később következik be – május 15-éig kell elvégezni. Az orvos által vizsgált tanulókról az iskolának nyilvántartást kell vezetnie, amelyben fel kell tüntetni a felvételi állapotot és az ellenőrző vizsgálatok eredményét.

A könnyített testnevelés-órát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény alapján a testnevelésóra vagy az iskola által megszervezett külön foglalkozás keretében úgy kell biztosítani, hogy a mindennapos testnevelés ezekben az esetekben is megvalósuljon.

A gyógytestnevelés-órákat a pedagógiai szakszolgálat feladatainak ellátására kijelölt nevelési-oktatási intézményben kell megszervezni legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében. Amennyiben a tanuló szakorvosi javaslat alapján a testnevelésórán is részt vehet, akkor számára is biztosítani kell a mindennapos testnevelésen való részvételt.

Az egészséges tanulókat a testnevelés óráról átmeneti időre csak az iskolaorvos mentheti fel szakorvosi vélemény alapján. Ilyenkor a tanuló nem dolgozik, de részt vesz a tanítási órán.

A tanulók egy részének egészségi állapota indokolhatja, hogy az iskolaorvos gyógytestnevelési foglalkozást vagy könnyített testnevelési foglalkozást írjon elő a számukra.

A könnyített testnevelés során a tanuló részt vesz a testnevelés órákon - de állapotától függően- bizonyos mozgásokat, gyakorlatokat nem kell végrehajtania.

A gyógytestnevelési foglalkozásokat, városi szervezésben a szakszolgálat felügyeletével saját szakemberünk tartja, ahol a tanulók megjelenése és aktív részvétele kötelező.

Tevékenységi formák tanórán kívül

- Sportköri foglalkozásokat szervezünk tanulóinknak.
- Támogatjuk és szorgalmazzuk a sportegyesületben végzett munkát.
- Osztálykirándulásokon, táborozások alkalmával az egészséges életre nevelés kiemelt hangsúllyal szerepel.

- Pályázatok, kiállítások, előadások, vetélkedők.

Szabadidős programok

- Évszakokhoz igazodva- séta, akadályverseny, téli sportok, labdajáték, kerékpározás
- Tevékenységek az iskolai rendezvényekhez kapcsolódóan
- DÖK nap
- Egészségnap

A testi, lelki, mentális egészség fejlesztése, a magatartási függőség, a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának és a gyermeket, tanulót veszélyeztető bántalmazásnak a megelőzése

A nevelési-oktatási intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi:

- az iskola-egészségügyi szolgálat,
- amennyiben működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.

A nevelési-oktatási intézmény közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során **tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.**

Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

Nevelési feladataink:

- a testi és lelki egészség fejlesztése,
- a viselkedési függőségek,
- a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése kiterjedő nevelés.

A célok megvalósulását segítő tevékenységek

- Az egészséget veszélyeztető élvezeti szerek elutasítására nevelés.
- A függőséghez vezető veszélyhelyzetek felismertetése.
- Drogprevenció.
- Léleki egészség megóvására nevelés.
- Problémamegoldó, konfliktuskezelő magatartás fejlesztése-önismeret, stressz-kezelés.
- A pozitív jövőkép kialakulásának támogatása, pozitív döntéshozás.
- A társas kapcsolatokra való nyitottság fejlesztése folyamatos, reális önismeretre nevelés.
- Elfogadó, toleráns magatartásra nevelés.
- A családi szerepek megélésére való nevelés.
- Harmonikus életvitel képességének kialakítása.

Az egészségnevelési feladataink megoldásában kiemelt jelentőségű a napközitthon, tanulószoba a helyes szokásrend kialakításában.

Baleset megelőzésre, betegségek elkerülésére, az egészség megvalósítására nevelés

- Felkészítés a balesetveszélyes helyzetek felismerésére és elkerülésére az iskolában, a háztartásban, a közlekedésben.
- Elsősegélynyújtás, beteggondozás alapismereteinek újítása.
- A gyógyításba és gyógyulásba vetett bizalomra nevelés, a prevenció jelentőségének megismertetése.

Személyi higiéné

- Személyi higiénére nevelés
- Tisztaság iránti tartós igény kialakítása
- Környezet higiéné: közvetlen tanulói környezet, az iskola higiénéje

A teljes körű egészségnevelés tevékenységi formája tanórán

Iskolánkban az egészségismeret oktatása a természetismeret, biológia órákhoz integrálódik. Az egészség megőrzéséhez, a betegségek megelőzéséhez szükséges készségeket a tanulói aktivitásra épülő módszerekkel, a pozitív példák, minták megerősítésével fejlesztjük.

A témakörei átfogják az egészség-magatartás szempontjából leginkább kritikusnak tekinthető területeket: a táplálkozást, a biztonságot, az alkohol- és kábítószer-fogyasztást, a dohányzást, a családi és kortárs kapcsolatokat, a környezetvédelmet, az aktív életmódot, a személyes higiéniát és a szexuális fejlődést. Ezeket azonban nem egymástól elszigetelt, összefüggéseikből kiragadott módon, hanem kölcsönös kapcsolataikba ágyazottan tárgyaljuk.

Tudatosítjuk a tanulóknak, hogy az egészséges életmód igen sokféle lehet: egy adott életmód, szokásrendszer minősége mindig az aktuális élethelyzettől, kulturális, etnikai, társadalmi csoport hovatartozástól függően mérlegelhető és értékelhető.

Szerep- és szituációs játékok során megtanulják, hogy a kiegyensúlyozott lelkiállapot, a jó közérzet fontos szerepet játszik a lehetséges veszélyek és kockázatos helyzetek felismerésében és kezelésében.

- Osztályfőnöki órákon öt kötelező egészségnevelési témát dolgozunk fel tanulócsoportonként, mely a testi és lelki egészségre egyaránt kiemelt fontosságú.
- Leleki egészségfejlesztést szolgálják a hittan órák, osztályfőnöki órák.
- Külső szakemberek meghívásával, együttműködésre törekszünk: iskolaorvos, védőnő támogatásával.

Az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza a teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos további feladatokat és tevékenységi formákat:

- Védő óvó intézkedéseket
- A tanulóbaesetek megelőzését szolgáló előírásokat
- A tanulói balesettel kapcsolatos iskolai feladatokat
- Rendkívüli esemény esetén szükséges teendőket

A teljes körű egészségfejlesztés módszere

Ismereteket kell nyújtani, és azokat rendszerbe kell foglalni. Érzelmek keltésével, ismeretek kapcsolásával a belátásig kell eljuttatni a gyereket, majd a hosszú nevelési folyamatban azt meggyőződéssé kell formálni. A módszereket átgondoltan kell megválasztani és az életkornak megfelelően, helyesen kell alkalmazni.

A teljes körű egészségfejlesztés nevelőtestületre vonatkozó követelményei

- A pedagógusok személyes példamutatása nevelésünk felelőssége.
- Az iskola, mint élettér- meghatározó szerepe az egészségnevelésben.
- Az egészségnevelés együttműködést kíván az iskolán kívüli közösségekkel is.

- Alapvető a családokkal való együttműködés, a kezdeményezés tudatos vállalása.

Az egészségügyi felügyelet és ellátás rendje

- A tanulók rendszeres egészségügyi felügyelete és ellátása érdekében az iskola fenntartója megállapodást köt az iskolaorvossal a teendők ellátására.
- Az iskolaorvos és az iskolai védőnő munkáját a megállapodásnak megfelelően végzi, tevékenységét rendelet szabályozza. A tanulók egészségügyi ellátását az orvos és a védőnő az igazgatóhelyetttel egyeztetett rend szerint végzi.

Együttműködés az évente visszatérő feladatok során

A tanulók állapotának nyomon követése az iskolát ellátó gyermekorvos, fogorvos és az iskolavédőnő feladata, melyeket rendeletek szabályoznak. Az iskolavédőnő a tantestülettel együttműködve az alábbi szűréseket végzi:

- orvosi status vizsgálatok segítése, biometria szűrések /testméretek ellenőrzése, vérnyomásmérés/
- mozgásszervi szűrések, szakorvos bevonásával
- mérések, diagnosztika (testi, fizikai, stb) – orvos, védőnő, testnevelők
- szűrések, védőoltások - fogászat, szemészet, belgyógyászati érzékszervi szűrővizsgálatok - orvos, védőnő; a szűrővizsgálatok idejére az iskola nevelői felügyeletet biztosít
- a kiszűrt tanulók és a krónikus beteg gyermekek gondozása, életvitelének segítése
- tanulási zavar, pszichés zavarok esetén- megfelelő szakember, fejlesztő pedagógus, nevelési tanácsadó, mentálhigiénés szakember segítségét igényeljük.

A krónikus beteg, valamint testi, érzékszervi és egyéb fogyatékos tanulók házi orvossal egyeztetett, fokozott ellenőrzése.

Drogstratégia

Cél: drogellenes megelőzési programok révén csökkenjenek az ártó tényezők és erősödjenek az összetett személyiségfejlesztő munka hatásai.

- Törvények, rendeletek, jogszabályok megismerése, drogkoordinátor kiválasztása, felkészítése, a tantestület megnyerése, támogató csoport létrehozása.

- Megvalósítás érdekében az pályázatokon rendszeresen részt veszünk.

Segítő kapcsolatok, partnerek feltérképezése

- Szülő-család
- Szülői szervezet
- Iskolaorvos
- Gyermekvédelmi felelős
- Nevelési Tanácsadó
- Védőnői hálózat
- Rendészeti szervek

Taneszközök

Tanórai, osztályfőnöki, biológiai órák, egészségtanórák és tanórán kívüli rendezvények, propagandaanyag, felvilágosító előadások, pályázaton való részvétel, szakkörök működtetése, versenyeken eredményes szereplés, intézményekkel kapcsolattartás: ÁNTSZ, Gyermekvédelmi Szolgálat, Rendészeti szervek

Továbbképzés

- Szoros együttműködés a községi egészségügyi szervezetekkel, információgyűjtés
- Az iskola pedagógusainak témához kapcsolódó rendszeres továbbképzése

Az iskolaorvosi szolgálattal minden tanévben egyeztetve **ISKOLAEGÉSZSÉGÜGYI MUNKATERV** készül, mely az éves munkatervünk része.

A környezeti nevelés pedagógiai célkitűzései az alábbiak:

- szemléletformálás és ezzel együtt a környezettudatos gondolkodás kialakítása
- ismeretközvetítés és ezzel együtt az aktív állampolgárrá nevelés
- helyi környezeti problémák megismertetése, megoldása, illetve a helyi környezeti értékek megismertetése és az aktív megóvása
- fenntartható fejlődés előmozdítása

Környezeti nevelésünk szempontjai az alábbiak:

Környezeti nevelésünk szempontjai az alábbiak:

- Legyen az egész életen át tartó.
Intézményes és nem-intézményes formában egyaránt fontos – a tanórai tevékenységen

kívül, a természetjáró szakosztály kirándulásai során is mindig megjelennek a helyi környezeti problémák.

- Legyen interdiszciplináris (tudomány- és tantárgyközi megközelítés) – nemcsak földrajz és biológia órán téma a környezeti nevelés, hanem idegen nyelvi órákon is.
- Legyen egyszerre „lokális” és „globális”.
- Legyen egyszerre „aktuális” és „jövőorientált”.
- Legyen rendszerszemléletű.

Neveljen együttműködésre – a teljes iskolai munkán végigvonul a kooperációra nevelés. Tánc- és drámakurzusokon az osztály csoportokra bontva dolgozik, többször dolgoznak projektben egy-egy tanórai feladat megoldásakor, valamint kollégáink használják a kooperatív technikákat a tanórai foglalkozások szervezésére.

- Neveljen problémamegoldásra – fontos értéknek tekinti tantestületünk. Fejlesztésére szakköri rendszert működtetünk, így a tehetséges tanulók jobban elmélyülhetnek az adott szakterület problémáiban, a lemaradó tanulók pedig segítséget kaphatnak a felzárkózáshoz akár társaiktól is.
- Neveljen új értékrendszerre – sokszor kell tudatosítanunk: „az egészség érték”, „fontos a tiszta levegő, talaj, ivóvíz”, „az emberi értékek védelme” – tulajdonképpen ez a teljes nevelési munkánk célja.

Legyen multikulturális – nemzetközi kapcsolataink fejlesztésével, idegen nyelvi tantárgyi versenyekkel, és az idegen nyelvek magas szintű közvetítésével, valamint a sérülteket befogadó attitűdünkkel ezen dolgozunk.

3.18 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek a következők.

3.18.1 A magatartás értékelésének elvei

A magatartás osztályzásakor elsődlegesen tekintettel vagyunk a tanuló személyiségére, a magatartását befolyásoló körülményekre.

- **Példás** a tanuló magatartása akkor, ha munkájával, jó kezdeményezéseivel hozzájárul a közösség előre haladásához. Magatartásával, kulturált viselkedésével jó példát mutat.
- **Jó** a tanuló magatartása akkor, ha a rábízott feladatokat kifogástalanul látja el, ő maga azonban felkérés nélkül nem vállal feladatokat. Iskolai viselkedése általában kifogástalan.
- **Változó** a tanuló magatartása akkor, ha a házirendben leírtakat nem mindig tartja be, magatartásával zavarja az órát.
- **Rossz** a tanuló magatartása akkor, ha fegyelmezetlenségével rossz példát mutat a társainak. Többször kapott osztályfőnöki intőt, megrovást, igazgatói megrovást. További szempontok a magatartás értékeléséhez:
- A követelményeket nem teljesítő tanuló ne legyen példás magatartású!
- Minél többször éljük a tanuló megdicséretének vagy figyelmeztetésének a

lehetőségével!

- Ha a tanulónak jutalmazó és fegyelmező bejegyzései is vannak, magatartás érdemjegyét feltétlenül mérlegeljük a konferencián!

3.18.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

- **Példás** annak tanulónak a szorgalma, akinek a tanítási órákra való felkészültsége képességeihez képest kifogástalan, továbbá a tanórákon aktív.
- **Jó** annak a tanulónak a szorgalma, aki iskolai munkáját teljesíti, vállalt feladatait elvégzi.
- **Változó** annak a tanulónak a szorgalma, aki a munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességét csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti.
- **Hanyag** annak a tanulónak a szorgalma, aki képességeihez mérten keveset tesz a tanulmányi fejlődése érdekében. Kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

3.18.3 A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

A jutalmazások és elmarasztalások iránt támasztott követelményeink:

- megfontoltan, de a szükséges esetekben késedelem nélkül alkalmazzuk azokat,
- mindig személyre szabottak legyenek,
- szigorúan következetesek legyenek,
- vegyék figyelembe az általa kiváltható hatásokat,
- a fentiek szerint a várhatóan leghatékonyabb eszközt alkalmazzuk.

Jutalmazás

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolában – a tanév közben – elismerésként a következő dicséretetek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret,
- DÖK segítő tanár által adott dicséret,

- „d” betű – szaktanári tantárgyi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért,
- kiemelkedő közösségi tevékenységért,
dicséretben részesíthetők.

A tanuló kiemelkedő teljesítményét tanév végén be kell jegyezni az iskolai dokumentumokba, e-naplóba, anyakönyvbe, bizonyítványba. Az iskolai szinten elismert, kiemelkedő teljesítményt nevelőtestületi dicséret mellett oklevéllel és tárgyjutalommal ismeri el az intézmény.

A szaktárgyi dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell vezetni. Ezt a kitűnő szóval jelöljük a jeles szó helyett. Szaktárgyi dicséret félévkor is adható. Jele a d betű a tantárgyi osztályzat mellett.

A 8 éven át kitűnő eredményt elért tanulók **Szent György emléklakettet** vehetnek át az iskola közössége előtt a ballagási ünnepségen.

A kiemelkedő tanulmányi eredményű és szorgalmú tanulónak nevelőtestületi dicséret is adható a nevelőtestület egyetértésével és javaslatával, amelyet az e-naplóba, anyakönyvbe és a bizonyítványba is dokumentálni kell.

Ha a tanuló 3 vagy több tárgyból szaktárgyi dicséretet kapott a tanuló nevelőtestületi dicséretet kap.

Az iskola szintű versenyek első három helyezettjei oklevelet és könyvjutalmat kapnak.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

Az iskolai tanulmány és sportversenyek 1. helyezettjei, valamint a körzeti I-III. helyezettek és a megyei, országos versenyre bejutó tanulók az eredménytablóra kerülnek teljesítményük elismeréseként.

Az év sportolója díjat az a tanuló kapja, évfolyamtól függetlenül, aki az iskolai versenyeken, diákolimpián legalább 3 sportágban indult, és a legeredményesebben szerepelt.

Szent György napján a legeredményesebb osztály megkapja a **Szent György vándorkupát**.

A napközis csoportok havonta értékelik a kiemelkedő szorgalmú és magatartású tanulókat, és közösség előtt dicséretben, részesítik. A dicséretet írásba kell foglalni és a szülő tudomására, kell hozni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Fegyelmező intézkedések

Az a tanuló, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a tanulói házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy más módon árt a közösség jó hírének,
büntetésben részesül.

Az iskolai büntetések formái

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- DÖK vezetői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói intés,
- igazgatói megrovás,
- tantestületi megrovás.

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit nem teljesíti,
- tanulói házirend előírásait megszegi,
- igazolatlanul mulaszt,
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének,
büntetésben kell részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- Nevelői, szaktanári, napközi vezetői, ügyeletes tanári figyelmeztetés:
gyakori rendzavarás, házirend megsértése, kötelességszegés, felszerelés, házi feladat hiánya.
- Diákönkormányzat vezetői figyelmeztetés:
a vállalt feladatok hiányos teljesítése.
- Osztályfőnöki figyelmeztetés:
gyakori fegyelmezések ellenére ismételt rendzavarás, házirend megsértése, gyakori késések.
- Osztályfőnöki intés:
az osztályfőnöki figyelmeztetés ellenére az iskolai rendszabályok megszegése, súlyos fegyelmi vétség, iskolai rendezvényeken méltatlan viselkedés, önhibából igazolatlan mulasztás.

- Osztályfőnöki megrovás: sorozatos fegyelmezetlenség.
- Igazgatói figyelmeztetés:
az osztályfőnöki intés ellenére az iskolai házirend ismételt megszegése.
- Igazgatói intés: súlyos fegyelmi vétség, általános iskolához nem méltó viselkedés, szándékos rongálás, egyéb büntetendő cselekmény
- További figyelmeztetések adhatók amennyiben a tanuló a házirendet tovább is sorozatosan, súlyosan megszegi.
- Igazgatói megrovás
- Tantestületi figyelmeztetés
- Tantestületi megrovás

A figyelmeztetések formája lehet írásbeli és szóbeli.

Tanóráról való háromszori késés egy igazolatlan órának minősül. Amennyiben a tanulónak igazolatlan órája van, félévkor illetve tanév végén magatartása nem lehet példás (abban a félévben, amelyikben az igazolatlan mulasztást elkövette).

A közlekedési és időjárási akadályoztatás esetén körültekintően kell eljárni.

Az igazgatói figyelmeztetés következménye a hármas, az igazgatói intés következménye a kettes magatartás havi értékelésnél.

A büntetés bejegyzéseket az osztályfőnök az e-naplóba köteles beírni.

Az iskolai büntetések kiszabásától /fokozatosság elve/ indokolt esetben a vétség súlyára tekintettel el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására kell hozni.

4. Legitimációs záradék

4.1 A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata

Iskolánk nevelői közössége a dokumentumot a vonatkozó jogszabályi előírások alapján módosította (átdolgozta). A módosítások bevezetése 2020. szeptember 01. napjától történik.

A pedagógiai program felülvizsgálata egyrészt tanévente történik, az alkalmazás során született tapasztalatok alapján, másrészt a törvényi szabályozás változása kapcsán előírtan.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala: a dokumentumot a fenntartó székhelyén, az iskola könyvtárában, az intézményvezetői irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető az iskola honlapján és a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A módosított *pedagógiai programról* az intézmény diákönkormányzata 2020. május 11-én tájékoztatást kapott, véleményezte, melyet aláírással tanúsítok.

Kelt: Jászalsószentgyörgy, 2020. május 18.

.....
diákönkormányzat képviselője

A módosított *pedagógiai programról* a szülői szervezet (közösség) 2020. május 11-én tájékoztatást kapott. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: Jászalsószentgyörgy, 2020. május 18.

.....
szülői szervezet képviselője

A módosított pedagógiai programot -mint az intézmény lelkipásztori feladatait ellátó illetékes plébános- megismertem.

Kelt: Jászalsószentgyörgy, 2020. május 18.

.....
Soós Tamás plébános, esperes

A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A pedagógiai program módosítását az intézmény nevelőtestülete 2020. május 19. napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt: Jászsószentgyörgy, 2020. május 20.

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

P.H.

Jelen pedagógiai program-módosítás a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdésre figyelemmel a fenntartóra többletkötelezettséget nem jelent.

A pedagógiai programot jóváhagyom.

Kelt: Jászsószentgyörgy, 2020. május 20.

.....
igazgató

P. H.

Fenntartói jóváhagyó nyilatkozata

A fenntartó Egri Főegyházmegye képviselőtében a módosított pedagógiai programot jóváhagyom.

Kelt: Eger, 2020.

.....
fenntartó képviselője

1. számú melléklet

INTÉZMÉNYI DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERV (DFT)

Digitális környezet a köznevelésben EFOP-3.2.3-17-2017-00021

Szent György Katolikus Óvoda, Általános Iskola

és Alapfokú Művészeti Iskola

Bevezetés

A Szent György Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola egyetlen általános iskola a településen, minden évfolyamon két osztály van. Személyi feltételeink adottak, szakos ellátottságunk 98%-os. Hátrányos helyzetű térség vagyunk, az itt élő családok nehéz szociális, anyagi és kulturális helyzetben vannak. Nevelő és oktató munkánkat ehhez a helyzethez igazítjuk, segítjük a hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, a lemorzsolódás csökkentését. Fő célkitűzéseink között szerepel tanulóink sikeres középiskolai beiskolázása. A matematika tantárgyat hetedik osztálytól képesség szerinti bontásban tanítjuk. Nyolcadik osztályban felvételi előkészítőt tartunk magyar nyelv és irodalom és matematika tantárgyakból, amellyel elősegítjük a felvételi eredmények sikerét. Nyitottak vagyunk a módszertani megújulásra, **az EFOP-3.2.3-17 Digitális környezet a köznevelésben** pályázat megvalósítása során újabb módszereket használhatunk növelve diákjaink eredményességét.

1. Helyzetelemzés, fejlesztési szükségletek bemutatása

1.1 A gyakorlatban alkalmazott digitális pedagógiai eszköztár bemutatása, fejlesztési szükségletek

1.1.1 Az intézmény módszertani felkészültsége a digitális kompetencia fejlesztés területén

Módszertani felkészültségünk a digitális kompetencia fejlesztése területén alacsony szintű. Iskolánk pedagógusai nem vettek részt a TÁMOP 3.1.4 Kompetencia alapú oktatás bevezetése c. projektben. A TIOP-1.1.1-07/1-2008-0120 IKT eszközök központi beszerzése című pályázathoz kapcsolódva 18 kolléga 30 órás képzésen vett részt. A továbbképzés során megszerzett tudást elsősorban matematika, magyar nyelv, természetismeret, környezetismeret, rajz-és vizuális kultúra órákon használják.

A pedagógusok módszertani felkészültsége hiányos, a számítógép gyakorlatban való használatát a 31 fős tantestület 80%-a ismeri. A tantárgyakhoz kapcsolódó digitális módszertani tudással kevesen rendelkeznek, intézményünkben egyetlen pedagógus sem kapcsolódott a 2017-ben meghirdetett Digitális témahét programhoz. Jelenleg a digitális pedagógiai gyakorlat pedagógiai folyamatokba történő beépülését nem vizsgáljuk, az

önértékelésünket támogató, az IKT kompetenciák használatát mérő digitális, online rendszert nem alkalmazunk.

Az intézményben jelenleg nem valósul meg digitális tartalomfejlesztés.

Az internetbiztonságot és fogyasztóvédelmi jogérvényesítést elősegítő, a pedagógusokra, szülőkre, tanulókra szabott szemléletformáló programokat nem szervezünk.

1.1.2 Fejlesztési szükségletek

Intézményünkben 12 pedagógus továbbképzésére lenne szükség, hogy a digitális kompetencia területén fejlődjenek. Akkreditált IKT továbbképzések keretében felkészítés a GEOMATECH és szövegértés csomagok használatára, valamint az intézményi digitális tartalom fejlesztése (digitális óravázlatok, tanmenetek készítése) is szükséges.

A tanulók digitális kompetenciáját e programok használata fejleszti. Ezek bevezetésével erősíteni kívánjuk a matematika, magyar nyelv-és irodalom a természettudományos órák hatékonyságát. Elősegítve ezzel a tanulók pályaeorientációját, különösen a matematikai, természettudományos, informatikai és műszaki pályákra való felkészülés érdekében. Növelni kívánjuk a digitális eszközökkel támogatott tanórák arányát, a megtartott tanórák 40%-ában digitális módszereket alkalmazunk.

A fejlesztések során kiemelt figyelmet szeretnénk fordítani a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő (BTM) tanulóira, ezért elsősorban azok az osztályok kerülnek be a program megvalósításába, amelyekben foglalkozunk ilyen tanulókkal. A digitális eszközzel támogatott órákat a többségi pedagógusok által készített egyéni fejlesztési tervekben is megjelenítjük.

Az internetbiztonságot és fogyasztóvédelmi jogérvényesítést elősegítő, a pedagógusokra, szülőkre, tanulókra szabott szemléletformáló programok szervezése.

1.2 Az intézményi szervezeti és humán feltételek bemutatása, fejlesztési szükségletek

1.2.1 Az intézményi szervezeti struktúra és a rendelkezésre álló humán erőforrás bemutatása

Az intézmény összetett iskola, általános iskolai oktatás és nevelés és művészeti iskolaként is működik. A 2015/2016-os tanévben tanulólétszámunk 304 fő volt. Pedagógus létszám 30 fő. Az intézmény vezetését 1 intézményvezető és 2 intézményvezetőhelyettes látja el. Két munkaközösség működik, egy alsó tagozaton és egy a felső tagozaton.

A munkaközösségek fő feladatai:

- a tanulók neveltségi szintjének emelése
- tudásszintjének emelése változatos tanulásmódszertani eszközök alkalmazásával
- tehetséggondozás
- a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók létszámának csökkentése
- tantárgyi bukások visszaszorítása.
- pedagógusok innovációra ösztönzése
- továbbképzések követése.

Jelenleg 2 mester és 11 Pedagógus II. fokozatban lévő pedagógus dolgozik az iskolánkban.

A szülők nagy része együttműködik iskolánkkal, rendszeresen részt vesznek közös rendezvényeinken pl. szüreti mulatság, farsangi bál.

Releváns szakmai kapcsolatunk nincs.

A gyermekek többsége rendelkezik saját informatikai eszközzel, de a tudatos használatát nem sajátították el, a tanulási folyamatba nem tudják tudatosan használni.

Digitális eszközök használatát támogató továbbképzésen való részvételt az alábbi táblázat szemlélteti:

Elvégzett képzés megnevezése	Képzés óraszám	Alsó tagozaton	Felső tagozaton
Alapfokú Szoftverkezelői Tanfolyam	60	12	15
Idegen nyelvi és informatikai kompetenciák fejlesztése	100	1	-
Informatikai támogatás	8	2	6

A továbbképzések eredményeként a pedagógusok biztonsággal kezelik a számítógépet, de a tanórákon digitális módszertani alkalmazására nincsenek ismereteik, nem épült be a mindennapi gyakorlatukba.

Kiemelt figyelmet fordítunk a lemorzsolódás csökkentésére, az esélyteremtésre, a felzárkóztatásra, nyolcadikos tanulóink pályaorientációjára. Célunk, hogy minden tanulónk számára legmegfelelőbb középiskolát tudja választani.

Pedagógiai munkánkat 1 fő pedagógiai asszisztens, 1 fő rendszergazda segíti.

Iskolánk tanulói az elmúlt öt évben a kompetenciamérésen egyenletesen teljesítettek. Az átlageredmény az országos szint alatt van, viszont a nagyközségek azonos képzési formájú iskoláinak átlagával megegyezik vagy magasabb.

A telephely eredményei a CSH-index alapján nem különböznek a várhatótól.

Pozitívan befolyásolja eredményeinket a tanulók folyamatos felkészítése, kompetencia jellegű feladattípusok gyakorlása.

Negatív tényező a családok szociális, gazdasági, kulturális háttere a területi adottságokból kifolyólag az átlagosnál alacsonyabb.

1.2.2. Fejlesztési szükségletek

A pályázatba bevont pedagógusok és a csomagot kipróbáló diákcsoportok bemutatása:

GEOMATECH

Élményalapú, interaktív, digitális matematika feladat- és tananyagrendszer

- alsó tagozat
 - Bathóné Kobela Szilvia (2. osztály)
 - Kátainé Markó Anita (2. osztály)
 - Szatmáriné Czákó Judit (1. osztály)
- felső tagozat
 - Jakusné Vámos Mária (6. osztály)

GEOMATECH

Élményalapú, interaktív, digitális természettudományi feladat- és tananyagrendszer

- felső tagozat
 - Menyhártné Kormos Klára (8. osztály)
 - Palócz-Keresztesi Anikó (7. osztály)

Szövegértés fejlesztése a LEGO® StoryStater csomag alkalmazásával

- alsó tagozat
 - Nagyné Pomázi Gabriella (1. osztály)
 - Turóczi Antalné (4. osztály)
 - Kátainé Oláh Hajnalka (4. osztály)
- felső tagozat
 - Tarnai Mihály (8. osztály)

A szövegértés és az olvasási készség fejlesztése BaCuLit módszerrel

- alsó tagozat
 - Kovácsné Tóth Judit (3. osztály)
- felső tagozat
 - Vigh Veronika (7. osztály)

Az intézményben a digitális módszertani asszisztensi feladatokat Bathóné Kobela Szilvia látja el. Szükségszerű a módszertani csomag intézményi bevezetését támogató szolgáltatások (pl. helpdesk, rendszergazdai szolgáltatás) kialakítása és elérhetőségének biztosítása.

Az intézményben a pedagógusok nyitottak az újra, jól működik a tantestületen belüli tudásátadás, így a képzéseken megszerzett tapasztalatokat bemutató órák és munkaközösségi foglalkozásokon műhelymunka keretében kívánjuk továbbadni. Jó gyakorlatok keretében a pályázatban részt vevő másik intézménnyel alkalmazzuk a tudásmegosztást, Kál, Heves, Jászfényszaru általános iskoláival.

Rendszergazda munkakörben foglalkoztatott munkatársunk cselekvő tevékenysége a projekt megvalósításában.

A pedagógusok továbbképzésének és folyamatba épített mentorálásának szervezéséhez projektasszisztens alkalmazása szükséges, továbbá az internetbiztonságot és fogyasztóvédelmi jogérvényesítést elősegítő programok általa történő szervezésére is szükséges.

A Digitális Fejlesztési Terv megvalósulását, a személyi feltételeket évente a tanévzáró nevelőtestületi értekezleten felülvizsgáljuk, véleményezzük és az eredmény ismeretében a szükséges intézkedési tervet elkészítjük. Ennek felelőse az intézmény vezetője.

1.3 A rendelkezésre álló infrastruktúra, eszközpark bemutatása, fejlesztési szükségletek

1.3.1 Az intézmény eszközellátottsága

Intézményünk a TIOP-I.I. 1-12/1-2012-0001 Intézményi informatikai infrastruktúra fejlesztés a közoktatásban című projektnek köszönhetően 5 lappal rendelkezik, melyeket rendszeresen használnak a pályázatba bevont kollégák.

A diákok számára nem áll rendelkezésre a tanórákon tablet/laptop, a tantermek internettel való ellátottsága 100%-os. A pedagógusok saját eszközeiket használják feladatlapok készítéséhez, digitális tartalmak gyűjtéséhez, a tanulók e-tanulásának támogatásához. A TÁMOP 3.1.4 pályázat kapcsán 2010-ben beszerzett 10 tanári laptop elavult, selejtezésre vár.

Az intézménynek jelenleg 1 db informatikaterme van, melyben oktatási célra szánt TÁMOP 3.1.4 projekt keretében 2010-ben beszerzett 22 db HP 500B MT asztali számítógép Windows 7 operációs rendszerrel, 22 db Samsung Syncmaster E1920 monitor, Acer X110 Projektor található. Az asztali számítógépek elavultak, selejtezésre várnak.

Jelenlegi hálózati infrastruktúrát az alábbi eszközök alkotják:

- 1 db Cisco 892 FSP Hálózati végpont
- 2 db TL-SF1024D switch (elavult, kis sebességű)
- 5 db TL-SF1008D switch (elavult, kis sebességű)
- 1 db HP G5 szerver

Vezeték nélküli Wi-Fi hálózat hozzáférési pontjai:

- 5 db TP-Link TL-WR801N
- 1 db TP-Link TL-WR901N
- 1 db TP-Link TL-WR741ND

Az intézmény jelenleg 8 db interaktív megjelenítő eszközökön kívül rendelkezik 7 db projektorral. A projektorok és az interaktív megjelenítő eszközök az elkövetkező években

eléri a tervezett élettartamuk végét, illetve nagy valószínűséggel DMD hibásak lesznek, 3 db idén lett megjavítva, a javítás következtében nem megfelelően üzemel.

1.3.2 Fejlesztési szükségletek

Az előző pontban bemutatott feltételek javításaként jelen pályázati forrásból szeretnénk egy újabb termet IKT eszközökkel felszerelni és a terem bútorzatának (28 szék, 14 tanulói pad) megvásárlását is tervezzük.

A választott, s fentebb felsorolt programcsomagok kipróbálásához a programcsomagokban szereplő infrastrukturális elemek, eszközök beszerzését a pályázati forrásból szeretnénk megvalósítani a következők szerint:

- 2 db interaktív megjelenítő-nagyméretű érintőképernyős televízió
- 1 db internetkapcsolattal rendelkező tanári laptop
- 35 db internetkapcsolattal rendelkező tablet
- 1 db 3D nyomtató
- 1 db LegoStoryStarter csomag (oktatói és tanulói)
- 6 db Mikrotik RouterBOARD RB951G-2HnD
- 1 db TP Link TL-SG1048 48 Port Gigabit Switch
- 5 db TP Link TL-SG1008D 8 Port Gigabit Switch

Az alábbi szoftverek beszerzése szükséges a projekt megvalósulásához:

- 35 db tabletre a tanulók tevékenységét is visszajelző, az órai teljesítmények méréséi biztosító szoftvere
- 21+1 db tabletre - GeoGebra interaktív szoftver
- 12+1 db tabletre LEGO Story Visualizer (liszensz a csomagok része), LEGO Movie (ingyenes)

1.4 Vízión

A fejlesztési tervekben megfogalmazott erőforrások biztosítása révén fejlődik az intézményben a pedagógusok és diákok digitális kompetenciája, mely eredményesebbé, élményszerűbbé teszi a tanítási-tanulási folyamatot.

Növekszik a digitális eszközökkel, módszertanokkal támogatott tanórák aránya, a fejlesztések beépülnek az intézmény pedagógiai kultúrájába. Ezáltal tanulóink felkészítése a következő iskolafokra, valamint az intézmény nevelő-oktató munkájának színvonala is emelkedik.

Az iskola kapcsolatrendszere szélesedik.

2. Intézményi fejlesztési célok meghatározása

2.1 A pedagógiai célok kijelölése a digitális pedagógia területén

Intézményünk fő céljai a pályázat megvalósítása során:

- Pedagógiai módszertani csomagra épülő pilot program beépítése pedagógusaink pedagógiai kultúrájába
- Pedagógusaink digitális felkészültségének, módszertani kultúrájának növelése
- A digitális kulcskompetenciák fejlődése érdekében beépül az IKT eszközök használata a mindennapi munkába pedagógus és diák esetében egyaránt
- Intézményi digitális tartalomfejlesztés megvalósítása
- A tanulók kulcskompetenciája fejlesztése, kiemelten a digitális kompetenciákra (különösen a matematikai, szövegértési, informatikai területén)
- Digitális eszközökkel és módszertanokkal támogatott tanórák arányának növelése (40%)

A fejlesztések során kiemelt figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) tanulóira.

Az implementációt támogató, valamint az internetbiztonságot és . fogyasztóvédelmi jogérvényesítést elősegítő szakmai napok, műhelymunkák, bemutató órák szervezése, online tanári közösségek kialakítása a programba bevont intézmények közötti tapasztalatcsere.

A bevont intézmények vezetőire, pedagógusaira, tanulóira és szülői közösségére szabott szemléletformáló kampány tervezése és megvalósítása a digitális pedagógia bevezetéséről.

A GEOMATECH projekt keretében a digitális tananyagegységek tanórai alkalmazása által javuljon az oktatás hatékonysága, növekedjen az órák játékossága és élményszerűsége, a tanulók számára elvont matematikai feladatok vizualizálása és láthatóvá tétele révén gyorsabb és eredményesebb legyen a megértés és elsajátítás. . Lehetővé teszi a tantárgyak hatékony oktatását, növeli az órák élményszerűségét, közel hozza és megszeretteti azok tanulását, Sikerélményt ad a diákok számára a bonyolultabbnak tűnő feladatok értelmezésében és megoldásában, javítja a diákok tantárgyak iránti tanulási motivációját.

Szövegértés fejlesztése csomag alkalmazása kapcsán kitűzött céljaink:

A LEGO elemek felhasználásával fejlődjön a tanulók anyanyelvi kompetenciája, különös tekintettel a szövegértési, szövegalkotási képességekre. Digitális történetalkotások, filmek készítése során fejlődjön a tanulók kooperatív készsége, kognitív kompetenciája.

A szenzomotoros, valamint az anyanyelvi és digitális kompetenciák fejlesztésének összekapcsolása révén javuljon a szem-kéz koordináció élményalapú ismeretelsajátítás megalapozása.

2.2 Az érintett fejlesztési célcsoportok meghatározása

A programcsomagokat kipróbáló 8 pedagógus és a továbbképzéseken résztvevő további 4 pedagógus a képzések anyagát hasznosítja a mindennapi munkája során, fejlődik szakmai módszertani és digitális pedagógiai kultúrájuk.

Projektasszisztens, aki a projekt megvalósítása során kapcsolatot tart a közvetlen célcsoport tagjaival (pedagógusokkal, diákokkal), és a közvetett célcsoporttal (partnerintézményekkel, továbbképzést szervező intézményekkel), koordinálja a Digitális Fejlesztési Terv a pályázat célkitűzéseinek megvalósítását.

A pályázatba bevont pedagógusok és diákok, akik az ajánlott programcsomagokat kipróbálják:

Program neve	Kipróbáló pedagógus	Bevont osztály 2019-20	Osztály-létszám	SNI/BTMN
Szövegértés - alsó	Nagyné Pomázi Gabriella	1.b	16	1 SNI
Szövegértés - alsó	Kovácsné Tóth Judit	3.b	16	1 SNI
Szövegértés - alsó	Turóczy Antalné	4.a	19	-
Szövegértés - alsó	Kátainé Oláh Hajnalka	4. o.	4	-
Szövegértés - felső	Vígh Veronika	7.b	18	2 SNI
Szövegértés - felső	Tarnai Mihály	8. haladó	23	1 BTMN 1 SNI
Geomatech - alsó	Kátainé Markó Anita	2.b	19	3 SNI

Geomatech - alsó	Bathóné Kobela Szilvia	2.a	18	-
Geomatech - alsó	Szatmáriné Czákó Judit	1.b	16	1 SNI
Geomatech - felső	Palócz-Keresztesi Anikó	7.a	17	1 SNI 2 BTMN
Geomatech - felső	Jakusné Vámos Mária	6.a	22	1 SNI
Geomatech - felső	Menyhártné Kormos Klára	8. felz.	14	3 SNI

Rendszergazda a projektben biztosítja 24 órán belül a rendelkezésre állást annak érdekében, hogy a kiválasztott rendszer helyi működésének feltételei biztosítottak legyenek.

Digitális módszertani asszisztens a program megvalósulása során támogatja a kipróbáló pedagógusok munkáját digitális tananyagok szerkesztésével, tanórákra való előkészítésével.

Közvetett célcsoport

A pedagógusok közül azok (18 fő), akik a pályázatba közvetlenül nem kapcsolódnak be, de részt vesznek a bemutató órákon, érzékenyítő tréningeken. A diákok, akik bár nem a bevont osztályokba járnak, de az őket tanító közvetlen csoportba tartozó pedagógusok módszertani fejlődése által részesülnek a projekt előnyeiből.

Szülők, akik a bemutató foglalkozásokon részt vesznek.

Partnerintézmények, továbbképzést szervező intézmények, a programba bevont iskolák (Kál, Heves, Jászfényszaru), akik a műhelymunka, bemutató foglalkozások, szakmai napok keretében megismerhetik a projekt eredményeit.

2.3 Az intézmény szervezeti és humán feltételeinek javítására, fejlesztésére vonatkozó célok

Célunk, hogy a 12 pedagógus mindegyike az általa kiválasztott csomag vonatkozásában akkreditált pedagógus továbbképzésen vegyen részt.

Célunk, hogy a projekt megvalósításában aktív szerepet vállaló projektasszisztentst alkalmazzunk, aki koordinálja a projektben résztvevő pedagógusok munkáját, s kapcsolatot tart a partnerintézményekkel.

A rendszergazda projektbe való alkalmazásával célunk, hogy a projekt megvalósítása során az eszközökhöz való hozzáférés biztosított legyen, a szükséges telepítések, javítások időben

kipróbáló pedagógusok számára a tanórák előkészítésében, lebonyolításában való segítségnyújtást.

2.4 Infrastruktúra és eszközpark fejlesztésére vonatkozó célok

A projekt megvalósításához az alábbi eszközök, bútorok beszerzését tűzzük ki célként:

Megvalósítandó csomag	Eszköz megnevezése	db
GEOMATECH	interaktív megjelenítő	1
GEOMATECH	tanulói tablet	21+1
LEGO@ StoryStater	interaktív megjelenítő	1
LEGO@ StoryStater	laptop	1
LEGO@ StoryStater	tanulói tablet	12+1
Szövegértés	LegoStoryStarter	alapcsomag
Mérést biztosító szoftver		1
GEOMATECH	szoftver	1
Szövegértés	szoftver	1
Digitális kompetenciák fejlesztése	3D nyomtató	1
Tanterem menedzsmentszolgáltatás	Mikrotik RouterBOARD RB951G-2HnD	6
Tanterem menedzsmentszolgáltatás	TP Link TL-SG1048 48 Port Gigabit Switch	1
Tanterem menedzsmentszolgáltatás	TP Link TL-SG1008D 8 Port Gigabit Switch	5

2.5 Lehatárolás, szinergia

Intézményünk esetében nem releváns.

2.6 A fenntarthatóságra vonatkozó cél

A pályázat eredményeit megtartjuk, a pedagógiai programunkba beépítjük, nevelő oktató munkánkban alkalmazzuk. Elvégezzük a szükséges adatszolgáltatást a fenntartási időszakban.

3. A fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása

3.1 A digitális pedagógiai-módszertani csomag meghatározása

Megvalósítjuk az alábbi 5 digitális pedagógiai módszertani csomagra épülő pilot programot:

- GEOMATECH - Élményalapú, interaktív, digitális matematika feladat- és tananyagrendszer felső tagozatosok számára.
- GEOMATECH - Játékos, interaktív, digitális matematika feladat- és tananyagrendszer alsó tagozatosok számára.
- GEOMATECH - Élményalapú, interaktív, digitális természettudományi feladat- és tananyagrendszer felső tagozatosok számára.
- Szövegértés fejlesztése alsó tagozaton a LEGO@ StoryStater csomag alkalmazásával.
- Szövegértés fejlesztése felső tagozaton a LEGO@ StoryStater csomag alkalmazásával.
- A szövegértés és az olvasási készség fejlesztése BaCuLit módszerrel alsó tagozaton.
- A szövegértés és az olvasási készség fejlesztése BaCuLit módszerrel felső tagozaton.

A módszertani csomagokat kipróbáló 12 pedagógus évente elkészíti a pályázathoz meghatározott óravázlatokat, melynek a NKP-n való közzétételével az intézményi digitális tartalomfejlesztést is megvalósítjuk.

Kiemelt figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő (BTM) tanulókra, a digitális módszertanokra épülő órákat megjelenítjük a többségi pedagógusok által készített egyéni fejlesztési tervekben is.

3.2 Adaptáció és felkészítés

	Képzés neve	Óraszám	Résztvevő
1.	GEOMATECH@ Velünk játék a tanulás	60+84	Bathóné Kobela Szilvia
2.	GEOMATECH@ Velünk játék a tanulás	60	Kátainé Markó Anita
3.	GEOMATECH@ Élményszerű matematika	60+84	Jakusné Vámos Mária
4.	GEOMATECH@ Élményszerű természettudomány	60+84	Palócz-Keresztesi Anikó

5.	GEOMATECH@ Élményszerű természettudomány	60+84	Menyhártné Kormos Klára
6.	LEGO eszközökkel támogatott digitális történetmesélés az oktatásban	30	Nagyné Pomázi Gabriella
7.	LEGO eszközökkel támogatott digitális történetmesélés az oktatásban	30	Turóczi Antalné
8.	LEGO eszközökkel támogatott digitális történetmesélés az oktatásban	30	Kátainé Oláh Hajnalka
9.	LEGO eszközökkel támogatott digitális történetmesélés az oktatásban	30	Tarnai Mihály
10.	A szövegértés és az olvasási készség fejlesztése BaCuLit módszerrel	30	Kovácsné Tóth Judit
11.	A szövegértés és az olvasási készség fejlesztése BaCuLit módszerrel	30	Vígh Veronika

Pedagógusaink digitális felkészültségét, módszertani kultúráját 2018. augusztus 31-ig legalább 6 fő, 2020. október 31-ig további 6 fő (összesen 12 fő) pedagógus továbbképzésen való részvételének biztosításával és tantestületen belüli tudásátadással támogatjuk.

A digitális kulcskompetenciák fejlődése érdekében beépítjük az IKT eszközök használatát a mindennapi munkába pedagógus és diák esetében egyaránt. A digitális eszközökkel és módszertanokkal támogatott órák arányát 40%-ra emeljük, mely által fejlődik a tanulók kulcskompetenciája, kiemelten a digitális kompetenciákra, különösen a matematikai, természettudományi, szövegértési, informatika területén.

3.3 Bevezetés és alkalmazás

A kiválasztott digitális pedagógiai-módszertani csomagok eredményes bevezetéséhez és alkalmazásához igénybe vesszük a folyamatos támogatást biztosító, támogató hálózat tevékenységét, mely kiterjed:

- online módszertani „help-desk” szolgáltatás működtetésére
- digitális tanegységek önálló létrehozásának szakmai, módszertani és programozástechnikai támogatására

- digitális tananyagokat és eszközöket tartalmazó óravázlatok létrehozásának, és azok tanórai alkalmazásának támogatására
- a digitális eszköz és a tananyagok tanórákon való 40%-os alkalmazását biztosító éves digitális tanmenet kialakításának szakmai támogatására
- mentorált óralátogatásra, minőségbiztosításra
- országos tudásmegosztó hálózatba való bevonás megteremtésére.

3.4 Az infrastrukturális feltételek biztosítása

A kiválasztott digitális pedagógiai módszer eredményes alkalmazhatóság infrastrukturális feltételeinek megteremtéséhez az alábbi eljárásrendet követjük:

1. A programokhoz szükséges infrastruktúra összesítése
2. Saját eszközeink számbavétele, bevonásának lehetősége a megvalósítani kívánt programcsomagokba
3. Szükséges beszerzések meghatározása

Az eszközbeszerzések a felkészülés évében megkezdődnek annak érdekében, hogy a pedagógusok megismerhessék a működésüket.

A beszerzés az alábbi prioritási sorrendben történik:

Eszköz megnevezése	db
interaktív megjelenítő	2
3D nyomtató	1
tanulói tablet	35
laptop	1
tároló szekrény (48 db tablet)	1
LegoStoryStarter oktatói csomag	1
LegoStoryStarter tanulói	12+1
padok	14
székek	28

Az alábbi szoftverek beszerzését valósítjuk meg:

- 35 db tabletre a tanulók tevékenységét is visszajelző, az órai teljesítmények mérését biztosító szoftvere

- 21+1 tabletre - GeoGebra interaktív szoftver
- 12+1 tabletre LEGO Story Visualizer (licenz a csomagok része), LEGO Movie (ingyenes)

3.5. A humánerőforrás biztosításának tervezése

A 12 pedagógus mindegyike IKT eszközök tanórai támogatását célzó akkreditált pedagógus továbbképzésen vesz részt. Az intézmény a pedagógusok továbbképzésen való részvételét támogatja.

A programcsomagokat kipróbáló 12 pedagógus a képzéseken szerzett tapasztalataira építve aktívan részt vesz az intézményi tananyagfejlesztésben, kapcsolatot tart a DPMK-val, az NKP-vel.

A projekt megvalósításában aktív szerepet vállaló projektasszisztenszt alkalmazzunk, aki koordinálja a projektben résztvevő pedagógusok munkáját, s kapcsolatot tart a partnerintézményekkel.

A rendszergazda projektben való alkalmazásával célunk, hogy a projekt megvalósítása során az eszközökhöz való hozzáférés biztosított legyen, a szükséges telepítések, javítások időben megvalósuljanak, a rendszergazda 24 órán belüli rendelkezésre állásával biztosítjuk, hogy a kiválasztott rendszer működésének helyi feltételei fennálljanak.

A digitális módszertani asszisztens alkalmazásával biztosítani kívánjuk a csomagokat kipróbáló pedagógusok számára a tanórák előkészítésében, lebonyolításában való segítségnyújtást, a digitális eszközök és módszertanok implementálását és alkalmazását támogató asszisztensi feladatok ellátását.

A programcsomagok megvalósulását külső szakemberek, szaktanácsadók folyamatos támogatásának igénybevételével is támogatjuk.

4. Disszemináció

Az implementációt támogató, valamint az internetbiztonságot és fogyasztóvédelmi jogérvényesítést elősegítő szakmai napokat szervezünk, online tanári közösségeket alakítunk ki, a programba bevont intézmények közötti tapasztalatcserét ösztönözzük.

Vezetők, pedagógusok, tanulók és szülők közösségére szabott szemléletformáló kampányt (plakátok készítésével) tervezünk és valósítunk meg, s 3 darab félnapos, interaktív, személyes részvételen alapuló rendezvény keretében bemutatjuk a digitális pedagógiai eszköztárunk fejlesztése érdekében tett tevékenységeinket, eredményeinket a projekt során.

5. Fenntarthatóság

A projekt megvalósítását követően 3 éven keresztül elvégezzük a szükséges adatszolgáltatást a szakpolitikai szereplők kérésének megfelelően, biztosítjuk a kapcsolattartásra szolgáló fórumot. A fejlesztés keretében beszerzett oktatást segítő eszközök tanórai alkalmazását biztosítjuk. A digitális pedagógiai módszertan alkalmazásának módját a fenntartási időszakban is beépítjük a pedagógiai programunkba.

A fejlesztés hosszú távú fenntarthatósága és a digitális pedagógiai szemlélet elterjedése érdekében tantestületi workshop-ot szervezünk, tapasztalatainkat intézményen belül, a partnerintézmények között megosztjuk.

A pályázathoz kapcsolódóan az alábbi eszközök érkeztek intézményünkbe

- 2 db interaktív tábla
- 2 db projektor
- 2 db konzol
- 2 db hangfal
- 2 db tolltartó
- 2 db Lenovo notebook
- 1 db Dell Inspiron notebook
- 1 db CraftBot Plus 3D nyomtató
- 35 db Lenovo tablet
- 35 db billentyűzetes tablet tok
- 6 db router
- 1 db switch (TL-SG1048 48 port)
- 5 db switch (TL-SG1008D)

- 1 csomag lego starter csomag
- 2 db tablet tároló kocsi

Jászalsószentgyörgy, 2020. május 20.

Tarnai Mihály
igazgató